

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

6/2016

OBSAH**Rozhodnutia vo veciach trestných****50. Príslušnosť súdu na rozhodnutie o väzbe po podaní obžaloby v prípade postúpenia veci inému súdu.**

I. Súd, ktorému bola podaná obžaloba, je príslušný na rozhodovanie o všetkých otázkach (§ 238 ods. 2 Tr. por.), teda aj o väzbe, aj v prípade následného postúpenia veci inému súdu pri predbežnom prerokovaní obžaloby senátom (preskúmaní obžaloby samosudcom), ak ide o otázku konania, ktorú je potrebné vyriešiť pred právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci. To platí aj pre súd, ktorému bola vec postúpená a ktorý mieni vyvolať spor o príslušnosť (§ 22 Tr. por.), ak je napr. potrebné v zmysle § 76 ods. 3 Tr. por. rozhodnúť o väzbe pred predložením veci najbližšie spoločne nadriadenému súdu.

II. Súd je po podaní obžaloby povinný prednostne a urýchlene rozhodnúť o väzbe tak, aby k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe došlo do uplynutia lehoty uvedenej súbežne v § 76 ods. 3 a § 238 ods. 3 Tr. por. (lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní, ak by nedošlo k podaniu obžaloby). Takto postupuje súd aj v prípade, ak zároveň s rozhodnutím o väzbe alebo následne rozhodne o postúpení veci inému súdu ako súdu príslušnému v zmysle § 244 ods. 1 písm. a/ alebo § 241 ods. 1 písm. a/ Tr. por. **3**

51. Obžalobný návrh pri pokračovanom trestnom čine a závažná procesná chyba.

Je závažnou procesnou chybou v zmysle ustanovenia § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. (aj § 241 ods. 1 písm. f/ Tr. por.), ak v obžalobnom návrhu nie je spôsobom uvedeným v § 235 písm. c/ Tr. por., časť vety pred bodkočiarkou, popísaný a tým identifikovaný každý čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, aj keď právna kvalifikácia takeého činu (§ 235 písm. c/ Tr. por., časť vety za bodkočiarkou) sa vzťahuje na pokračovací trestný čin ako celok. **10**

52. Okruh rozhodnutí, voči ktorým je prípustné dovolanie a okruh dovolacích dôvodov.

Okruh rozhodnutí, proti ktorým je prípustné dovolanie, je s účinnosťou od 1. septembra 2011 explicitne (výslovne) stanovený v § 368 ods. 2 písm. a/ až h/ Tr. por. v znení zákona č. 262/2011 Z.z. Ďalšie druhy dovolaní napadnuteľných rozhodnutí, ktoré má na mysli slovné spojenie uvedené v návetei tohto ustanovenia „ak tento zákon neustanovuje inak“, vyplývajú z § 371 ods. 2 Tr. por. s tým, že tieto môže účinne napadnúť len minister spravodlivosti. Naproti tomu odsek 3 § 371 Tr. por. nerozširuje okruh ministrom spravodlivosti napadnuteľných rozhodnutí, ale rozširuje okruh dovolacích dôvodov, v rámci ktorých má minister spravodlivosti možnosť domáhať sa aj nápravy skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený. **16**

53. Prerušenie trestného stíhania „vo veci“ a plynutie premlčacej doby.

Počas prerušenia trestného stíhania „vo veci“ podľa § 228 ods. 1 Tr. por. premlčacia doba trestného stíhania nespočíva. Ustanovenie § 87 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. je v tomto smere potrebné vykladať restriktívne, inak by pri nezistení osoby páchatel'a (nevznesení obvinenia) v zákonom ustanovenej premlčacej dobe nedošlo k premlčaniu trestného stíhania u žiadneho trestného činu a tento stav by pretrvával bez časového obmedzenia, čo by popieralo zmysel a účel inštitútu premlčania. **19**

54. Kritéria posudzovania závažnosti prečinu pri prečine zanedbania povinnej výživy. Predbežná otázka a osobný stav.

I. Naplnenie zákonných znakov prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. (pri použití základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty), vrátane vyššej než nepatrnej závažnosti v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák., nemôže byť negované záverom trestného súdu na základe vlastného dokazovania, že obvinený, ktorý je právne, teda v zmysle § 82 - § 96 Zákona o rodine, rodičom dieťaťa ako vyživovanej osoby a ktorý je z toho dôvodu povinný plniť vyživovaciu povinnosť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine), v skutočnosti (biologickým) rodičom nie je. Relevantnou zmenou môže byť len zapretie otcovstva (určenie materstva) súdnou cestou, ku ktorému však v trestnom konaní nemôže dôjsť.

II. Otázka otcovstva, resp. materstva (rodičovstva) je otázkou osobného stavu, vylúčenou z posudzovania predbežných otázok orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom v zmysle § 7 ods. 2 Tr. por., pričom právne účinky rodičovstva sú z hľadiska závažnosti prečinu podľa § 207 Tr. zák. rovnaké, bez ohľadu na okolnosť, aký je právny dôvod určenia rodičovského vzťahu. 24

55. Ukončenie konania o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu.

Konanie o európskom zatýkacom rozkaze nekončí právoplatnosťou rozhodnutia o výkone tohto rozkazu, ale až samotnou realizáciou vydania vyžiadanej osoby do cudziny. Ak sa v období po právoplatnosti rozhodnutia o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu a pred vydaním vyžiadanej osoby do cudziny začalo konanie o uznaní a výkone rozhodnutia vydaného súdom členského štátu Európskej únie podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z., na ktoré sa vzťahuje vyššie uvedený európsky zatýkací rozkaz (o vykonaní ktorého už bolo rozhodnuté), je na toto konanie príslušný súd podľa § 12 ods. 1 naposledy označeného zákona, teda krajský súd, ktorý konal (a stále koná) o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu. 28

56. Okruh trestných činov, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 76a Tr. por. o predĺžení lehoty väzby.

Podľa § 76a Tr. por. môže súd predĺžiť lehotu väzby pri obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie, vrátane tých trestných činov, pri ktorých trest odňatia slobody na 25 rokov predstavuje najvyššiu možnú výmeru trestu. Obe sankcie sú teda vo vyššie označenom ustanovení uvedené alternatívne, nie kumulatívne.*

*od 1. januára 2016 ide aj o trestné činy „terorizmu“ 31

57. Rozdiel medzi skutkovou a právnou vetou vo výroku odsudzujúceho rozsudku.

V skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku sa necituje formulácia kvalifikačne použitého ustanovenia Trestného zákona, táto formulácia zodpovedá tzv. právnej vete, citovanej v kvalifikačnej časti výroku o vine. Skutková veta musí zodpovedať právnej vete obsahovo, teda tak, aby bolo možné konštatovať naplnenie zákonných znakov trestného činu (subsumovať zistený skutkový stav pod príslušné ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona). 34

58. Splnenie podmienok podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom.

Otázku splnenia podmienok pre rozhodnutie súdu o osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe s uloženým probačným dohľadom podľa § 52 ods. 1 Tr. zák. nemožno zužovať len na skúmanie riadneho života odsúdeného počas skúšobnej doby a splnenie súdom uložených obmedzení a povinností (§ 51 ods. 3, ods. 4 Tr. zák.), nakoľko by sa strácal rozdiel medzi podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody podľa § 49 Tr. zák. a podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom podľa § 51 Tr. zák. Dodržiavanie podmienok probačného dohľadu je nevyhnutným predpokladom pre rozhodnutie o osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe. Závažné porušenie podmienok probačného dohľadu, prípadne sústavné menej závažné porušovanie podmienok probačného dohľadu zo strany odsúdeného, je naopak dôvodom na rozhodnutie o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe. 38

59. Spoločný trest podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. a dohoda o vine a treste.

I. Pri ukladaní spoločného trestu podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. na hlavnom pojednávaní nie je prekážkou, ak bol predchádzajúci odsudzujúci rozsudok vyhlásený v konaní o dohode o vine a treste, a naopak. Dohoda o vine a treste však musí zodpovedať vyššie označenému ustanoveniu.

II. Ak je daná pôsobnosť špecializovaného trestného súdu na konanie o určitom skutku podľa niektorej z právnych kvalifikácií jednočinného súbehu trestných činov, ja daná aj na konanie o inom čiastkovom útoku toho istého pokračovacieho trestného činu v situácii predpokladanej ustanovením § 41 ods. 3 Tr. zák., a to aj keď „dožalovaný“ skutok (čiastkový útok) podľa svojej právnej kvalifikácie pôsobnosť špecializovaného trestného súdu nezakladá. 45

50.

ROZHODNUTIE

I. Súd, ktorému bola podaná obžaloba, je príslušný na rozhodovanie o všetkých otázkach (§ 238 ods. 2 Tr. por.), teda aj o väzbe, aj v prípade následného postúpenia veci inému súdu pri predbežnom prerokovaní obžaloby senátom (preskúmaní obžaloby samosudcom), ak ide o otázku konania, ktorú je potrebné vyriešiť pred právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci. To platí aj pre súd, ktorému bola vec postúpená a ktorý mieni vyvolať spor o príslušnosť (§ 22 Tr. por.), ak je napr. potrebné v zmysle § 76 ods. 3 Tr. por. rozhodnúť o väzbe pred predložením veci najbližšie spoločne nadriadenému súdu.

II. Súd je po podaní obžaloby povinný prednostne a urýchlene rozhodnúť o väzbe tak, aby k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe došlo do uplynutia lehoty uvedenej súbežne v § 76 ods. 3 a § 238 ods. 3 Tr. por. (lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní, ak by nedošlo k podaniu obžaloby). Takto postupuje súd aj v prípade, ak zároveň s rozhodnutím o väzbe alebo následne rozhodne o postúpení veci inému súdu ako súdu príslušnému v zmysle § 244 ods. 1 písm. a/ alebo § 241 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. januára 2016, sp. zn. 2Tost 45/2015).

Vyššie uvedeným uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti obvinených Ing. M.Z., M.Z., M.P.Z. a E.P., podaných proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu zo 17. decembra 2015, sp. zn. PK-1T/39/2015, zamietol.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením Okresného súdu Nitra z 24. novembra 2015, č. k. 33Tk/2/2015-11090, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. decembra 2015, bola trestná vec obvineného Ing. M. Z. a spol. podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. postúpená Špecializovanému trestnému súdu (ďalej len „ŠTS“) ako súdu vecne príslušnému.

Napadnutým uznesením zo 17. decembra 2015, sp. zn. PK-1T/39/2015, ŠTS rozhodol takto:

I/ Podľa § 72 ods. 1 písm. b/, § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosti obvinených Ing. M. Z. zo dňa 14. decembra 2015, M. Z. zo dňa 30. novembra 2015, M. P. Z. zo dňa 4. decembra 2015 a E. P. zo dňa 30. novembra 2015 o prepustenie z väzby na slobodu zamieta.

II/ Podľa § 72 ods. 1 písm. b/, § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. písomné sľuby obvinených Ing. M. Z. zo dňa 14. decembra 2015, M. Z. zo dňa 17. decembra 2015, M. P. Z. zo dňa 4. decembra 2015 a E. P. zo dňa 30. novembra 2015 na nahradenie väzby neprijíma.

III/ Podľa § 72 ods. 1 písm. b/, § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. návrhy obvinených Ing. M. Z. zo dňa 14. decembra 2015, M. Z. zo dňa 17. decembra 2015, M. P. Z. zo dňa 4. decembra 2015 a E. P. zo dňa 30. novembra 2015 na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka zamieta.

IV/ Podľa § 72 ods. 1 písm. b/, § 81 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. por. ponuky obvinených Ing. M. Z. zo dňa 14. decembra 2015 a M. P. Z. zo dňa 4. decembra 2015 na nahradenie väzby zložením peňažnej záruky neprijíma.

Uznesenie odôvodnil ŠTS tým, že postúpenie veci podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 24. novembra 2015, č. k. 33Tk/2/2015-11090, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. decembra 2015, nezakladá automaticky nepríslušnosť a tým nezákonnosť predchádzajúcich rozhodnutí o väzbe. Totiž od začiatku trestného stíhania bolo obvineným vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 5 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/, písm. i/ Tr. zák. v časti dokonaný a v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., ktorý bezpochyby patrí do príslušnosti okresného súdu v sídle krajského súdu v zmysle § 16 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Okresný súd Nitra bol preto jediným vecne príslušným prvostupňovým súdom na rozhodovanie o väzbe v prípravnom konaní a aj po podaní obžaloby. V nadväznosti na to aj Krajský súd v Nitre rozhodoval o väzbe ako vecne príslušný súd v druhom stupni. Preto ŠTS považoval rozhodnutia Okresného súdu Nitra a Krajského súdu v Nitre za zákonné.

K argumentácii obhajcu Mgr. D. Š. a ním predložených troch rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) ŠTS uviedol, že tieto rozhodnutia nevyznievajú jednoznačne o tom, že by boli porušované práva obvinených.

K väzobným dôvodom podľa § 71 ods. 1 Tr. por. ŠTS pripomenul, že naostatok boli stanovené u obvineného Ing. M. Z. podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. a u ostatných obvinených M. Z., M. P. Z. a E. P. podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

ŠTS si plne osvojil dôvody väzby u jednotlivých obvinených podrobne uvedené v uznesení Okresného súdu Nitra z 30. októbra 2015, č. k. 33Tk/2/2015-10874, na ktoré poukázal. Okresný súd Nitra pri posudzovaní a hodnotení bral do úvahy predovšetkým rozsiahlosť a množstvo žalovaného obzvlášť závažného zločinu poisťovacieho podvodu spáchaného 94 čiastkovými skutkami (na ktorom sa každý obvinený mal podieľať svojou mierou zavinenia), dobu, po ktorú mal byť skutok obvinenými páchaný, spôsob, akým mal byť trestný čin vykonaný a prihliadol aj na to, že obvinení sa mali skutku dopúšťať ako členovia organizovanej skupiny. Okrem toho súd prihliadol aj na jednotlivé osoby obvinených v tom, že obvinení sú trestne stíhaní aj pre iné trestné činy kvalifikované ako obzvlášť závažné zločiny, páchaním ktorých si zadovážovali finančné prostriedky v neštandardne veľkom rozsahu. Z týchto skutočností súd ustálil, že obvinení mali disponovať finančnými prostriedkami vo veľkom rozsahu a s ich ďalším rozširovaním mali pokračovať až do zadržania v tejto trestnej veci, pretože súd zistil, že až obmedzenie ich osobnej slobody prerušilo trestnú činnosť obvinených, ktorej sa mali v zmysle podanej obžaloby dopúšťať. Pri posudzovaní postoja obvinených k žalovanej trestnej činnosti vzal súd do úvahy, že títo sú aktuálne stíhaní vo veciach vedených na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 4T/80/2015 (obvinený Ing. M. Z.), sp. zn. 21T/72/2013 (obvinená M. Z.), sp. zn. 6T/120/2014, 5T/72/2014 a 5T/16/2014 (obvinená M. Z. P.) a sp. zn. 1T/128/2013, 6T/3/2014 a 5T/72/2014 (obvinený E. P.). ŠTS poukázal aj na to, že rozsiahlu daňovú trestnú činnosť menovaných obvinených vyšetruje Prezídium PZ-NAKA, NJFP pod ČVS:PPZ-711/NKA-FP-ZA-2012, pričom všetci obvinení boli v tejto trestnej veci vo väzbe, ktorá bola u nich nahradená inštitútmi v zmysle § 80 ods. 1 Tr. por. a boli prepustení na slobodu v priebehu roku 2012. Trestnú činnosť, pre ktorú na nich bola v tejto veci podaná obžaloba, mali začať páchať 5. novembra 2012 do apríla 2014, teda v období, keď boli na slobode, pričom aj tým ŠTS dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u obvinených Ing. M. Z., M. Z., M. P. Z. a E. P. považoval za náležite preukázaný. S poukazom na uvedené skutočnosti ŠTS vyvodil dôvodnú obavu, že všetci štyria obvinení by v prípade prepustenia z väzby na slobodu mohli v páchaní trestnej činnosti pokračovať.

Vo vzťahu k obvinenému Ing. M. Z. ŠTS zo spisového materiálu zistil, že tento obvinený sa mal dlhší čas obávať odhalenia jeho trestnej činnosti a bol pripravený kedykoľvek opustiť trvalé bydlisko, k čomu minimálne v jednom prípade na základe obsahu zaznamenaných telefonických hovorov aj prišlo. Z týchto zaznamenaných telefonických hovorov tiež vyplynulo, že obvinený mal pravidelne obmieňať telefónne čísla, ktoré používal a bol v očakávaní odhalenia trestnej činnosti, z ktorého mal obavu a tendenciu utekať z miesta trvalého bydliska. Táto skutočnosť sa podľa názoru súdu žiadnym spôsobom nezmenila a tak dôvodná obava, že by obvinený Ing. M. Z. v prípade prepustenia z väzby mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a vysokému trestu (trestná sadzba 10 rokov až 15 rokov), je daná aj v tomto štádiu konania po postúpení veci ŠTS. Tým súd odôvodňuje dôvod väzby u obvineného Ing. M. Z. podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo c/, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaneho prípadu za dostatočný a prijme ho (§ 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por.).

Ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo c/ Tr. por., môže súd ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaneho prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným (§ 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por.).

Ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a/ až c/ alebo e/, alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu (§ 80 ods. 2 Tr. por.).

Ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo c/, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie rozhodnúť o ponechaní obvineného na slobode alebo o jeho prepustení na slobodu aj vtedy, ak

obvinený zložil peňažnú záruku a súd alebo sudca pre prípravné konanie ju prijme. Ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a/ až c/ alebo e/, alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 4 alebo podľa § 80 ods. 3, možno peňažnú záruku prijať, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu (§ 81 ods. 1 Tr. por.).

S prihladením na osobu a majetkové pomery obvineného alebo toho, kto za neho zloženie peňažnej záruky ponúka, povahu činu, jeho následok a iné okolnosti prípadu, predseda senátu alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie postupuje podľa § 72 ods. 2 alebo 302 ods. 2 bez vydania tohto opatrenia (§ 81 ods. 2 písm. b/ Tr. por.).

ŠTS pri rozhodovaní o nahradení väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka u obvinených Ing. M. Z., M. Z., M. P. Z. a E. P. a zložením peňažnej záruky u obvinených Ing. M. Z. a M. P. Z. dospel k záveru, že s ohľadom na osoby obvinených a povahu prejednávaného prípadu organizovanou skupinou po dlhší čas (94 skutkov) nemožno účel väzby a nahradenie dôvodov väzby dosiahnuť písomnými sľubmi, dohľadom probačného a mediačného úradníka a zložením peňažných záruk, pretože ich nepovažoval za dostatočné. Obvineným sa v tomto konaní kladie za vinu spáchanie obzvlášť závažného zločinu a keďže v tomto štádiu konania okolnosti uvádzané obvinenými v žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu súd nevyhodnotil ako výnimočné okolnosti prípadu, potom ich ponuku na prijatie písomných sľubov, uloženie dohľadu probačným a mediačným úradníkom a ponuku na zloženie peňažných záruk na nahradenie väzby neprijal. Navyše je súd názoru, že obava, že obvinení budú pokračovať v páchaní trestnej činnosti, je stále aktuálna a spoločnosť je potrebné pred touto hrozbou náležite chrániť väzobným stíhaním všetkých štyroch obvinených, pretože ju nemožno eliminovať ani prostriedkami uvedenými v § 80 a § 81 Tr. por.

Naostatok ŠTS uviedol, že o žiadostiach obvinených o prepustenie z väzby na slobodu rozhodoval napadnutým uznesením i napriek vyslovenej nepríslušnosti uznesením zo dňa 17. decembra 2015 podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. per analogiam, lebo o nich bolo potrebné rozhodnúť v zmysle § 79 ods. 3 Tr. por. bez meškania.

Proti tomuto uzneseniu podali včas sťažnosť všetci štyria obvinení prostredníctvom svojich obhajcov a obvinení Ing. M. Z. a M. P. Z. aj osobne.

Vo všetkých sťažnostiach je dominantný dôvod – nepríslušnosť ŠTS na rozhodovanie o ich žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu po tom, čo mu bola vec postúpená a pred tým, než by vyslovil svoju príslušnosť (pričom zároveň vyvolal spor o príslušnosť, tvrdí teda svoju nepríslušnosť). Z rovnakého dôvodu (rozhodovanie o väzbe pred vyslovením nepríslušnosti) poukazovali na nezákonnosť rozhodovania Okresného súdu Nitra, resp. Krajského súdu v Nitre. Poukazovali na nález ústavného súdu, II. ÚS 483/2015-47, zo dňa 11. novembra 2015, v ktorom bolo vyslovené porušenie práv obvinenej M. Z. na urýchléné rozhodnutie o jej žiadosti o prepustenie z väzby v tejto trestnej veci Okresným súdom Nitra a Krajským súdom v Nitre. Ústavný súd však napádané väzobné rozhodnutia nezrušil, ako bolo požadované v sťažnosti.

Obvinený Ing. M. Z. tvrdil, že nikdy u neho neboli dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ ani c/ Tr. por., pretože jeho snaha o odchod na dovolenku bola nesprávne vyhodnotená a keďže došlo k zmene podmienok plynutím času, nie je možné, aby pokračoval v páchaní trestnej činnosti.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) jeho sťažnosti vyhovel a uznesenie ŠTS, sp. zn. PK-IT/39/2015, vo všetkých výrokoch týkajúcich sa jeho osoby, ktorými zamietol žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, neprijal písomný sľub, neprijal peňažnú záruku a nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka zrušil, aby sám vo veci rozhodol tak, že ho prepustí z väzby na slobodu, alternatívne že podľa § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/, § 81 a § 82 Tr. por. prijme jeho návrh na nahradenie väzby písomným sľubom obvineného, peňažnou zárukou, uloží mu dohľad probačného a mediačného úradníka a zároveň mu uloží splnenie primeraných povinností a dodržanie obmedzení, a na základe nahradenia väzby sľubom, dohľadom probačného a mediačného úradníka, prijatím peňažnej záruky a uloženia primeraných povinností a dodržania obmedzení ho prepustí z väzby na slobodu.

Obvinená M. Z. sa vzhľadom na uplynutie vyše 18 mesiacov taktiež domáhala prepustenia z väzby na slobodu poukazujúc na nemožnosť páchania ďalšej trestnej činnosti. Poukazovala na rozsah spisu a tomu neadekvátne rýchle rozhodnutie ŠTS o žiadostiach obvinených o prepustenie z väzby, pričom vyslovil svoju nepríslušnosť. Tým vyslovila pochybnosti o tom, či je zákonným súdom i na rozhodovanie o väzbe. Zdôraznila, rovnako ako obvinený Ing. M. Z., že o väzbe i v merite veci má rozhodovať vždy len zákonný sudca, a to len

s úplnou znalosťou veci. Ak už okresný súd vedel o svojej nepríslušnosti, nemal vo veci rozhodovať a nepostupovať ju ŠTS až po podaní obžaloby.

Navrhla, aby napadnuté rozhodnutie ŠTS bolo pre jeho vážny rozpor so zákonom a tiež z dôvodu chybného konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, v zmysle § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušené a obvinená M. Z. bola prepustená z väzby na slobodu.

Obvinená M. P. Z. uviedla, že sa nestotožňuje s názorom ŠTS ohľadne dôvodov väzby a ich pretrvávania. Z doposiaľ vykonaných dôkazov nevyplýva, že by sa mala alebo mohla dopúšťať ďalšej trestnej činnosti, alebo že by pokračovala v jej páchaní. V zmysle vykonaného dokazovania takáto obava nemôže existovať ani hypoteticky, nakoľko spôsob realizácie trestnej činnosti, ktorá sa jej kladie za vinu, tkvie v kooperácii so zamestnancami poisťovní a používaní poisteného majetku. Toho času nedisponuje ani uvedeným majetkom a ani spoluobvinené osoby v poisťovni už nepracujú. Postupom a úkonmi orgánov činných v trestnom konaní bola akákoľvek hypotetická možnosť páchania trestnej činnosti zmarená aj do budúcnosti.

Ďalej uviedla, že nesúhlasí s názorom ŠTS týkajúcim sa vecnej príslušnosti Okresného súdu Nitra a Krajského súdu v Nitre pred právoplatnosťou uznesenia Okresného súdu Nitra, sp. zn. 33Tk/2/2015, zo dňa 24. novembra 2015. Uvedeným uznesením bola podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. predmetná trestná vec, v ktorej je ona v procesnom postavení obvinenej, postúpená na prejednanie vecne príslušnému ŠTS, pretože Okresný súd Nitra nebol na jej prejednanie vecne príslušný. Poukázala však na to, že dôvody, pre ktoré Okresný súd Nitra konštatoval svoju nepríslušnosť, boli prítomné už od počiatku prípravného konania, ako to uvádza aj okresný súd na str. 59 odôvodnenia zmieneného uznesenia. Vzhľadom na uvedené je toho názoru, že prokurátor a Okresný súd Nitra mohli mať vedomosť o vecnej nepríslušnosti už počas prípravného konania, a preto nemožno pokladať doterajšiu väzbu za zákonnú z dôvodov, ako uviedla vo svojej žiadosti o prepustenie.

Nestotožnila sa ďalej ani s posúdením existencie výnimočných okolností v zmysle § 80 ods. 2 Tr. por., odôvodňujúcich prijatie jej sľubu, resp. nahradením väzby inými vhodnými zákonnými inštitútmi. Za naozaj výnimočnú okolnosť považuje potrebu starostlivosti o jej neplnoleté dieťa, ktoré je toho času bez starostlivosti otca a matky. Z uvedeného dôvodu týmto v prvom rade ako matka apeluje na súd a zdvorilo žiada o starostlivé uváženie tejto výnimočnej okolnosti a nahradenie väzby (ak ju súd bude považovať za zákonnú) inými inštitútmi.

Podľa názoru obvinenej jej väzba nie je zákonná, taktiež sa domnieva, že dôvody väzby vzhľadom na vykonané dokazovanie, ako aj na jej správanie už ani netrvajú, a preto vzhľadom na vyššie uvedené navrhla, aby druhostupňový súd podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že ju prepustí na slobodu.

Alternatívne navrhla, aby súd prijal jej návrh na nahradenie väzby písomným sľubom, uložil jej dohľad probačného a mediačného úradníka a zároveň jej uložil splnenie primeraných povinností a dodržanie obmedzení, a zároveň prijal podľa § 81 Tr. por. peňažnú záruku v sume stanovenej súdom.

Obvinený E. P. uviedol, že s napadnutým uznesením nesúhlasí a zastáva názor, že ŠTS nedostatočne pri svojom rozhodovaní zohľadnil jeho námietku, a teda skutočnosť, že o jeho výkone väzby rozhodoval súd vecne nepríslušný s poukazom na uznesenie Okresného súdu Nitra, sp. zn. 33Tk/2/2015, zo dňa 24. novembra 2015.

Napriek dátumu právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Nitra o postúpení trestnej veci ŠTS je možné z odôvodnenia uznesenia skonštatovať, že súd mal vedomosť o svojej nepríslušnosti podstatne skôr, ako vydal vyššie uvedené uznesenie o postúpení veci. Je to zrejme i zo samotného odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Nitra, ktorý skonštatoval, že: „Podľa názoru súdu bolo možné ustáliť právnu kvalifikáciu konania obvinených po ukončení vyšetrovania, pretože výsledky dokazovania vykonaného v prípravnom konaní tomu v plnom rozsahu korešpondujú a z hľadiska zákonných požiadaviek naplnenia znakov zločineckej skupiny tomu aj zodpovedajú“. Vytkol okresnému súdu, že o jeho väzbe rozhodoval i napriek tomu, že mal vedomosť o svojej nepríslušnosti.

V súčasnom štádiu konania dôvod väzby, pre ktorý bol do väzby vzatý, pominul. Tak ako vo svojich žiadostiach o prepustenie z väzby uvádzal, sa k niekoľkým bodom obvinenia dobrovoľne priznal, svoje konanie úprimne oľutoval. Väzbu vykonáva po prvýkrát, a to po dobu 18 mesiacov nepretržite, počas tohto obdobia si uvedomil nesprávnosť svojho konania, ktoré už nechce nikdy zopakovať, čomu prispôsobí aj svoj spôsob života.

Ďalej dal do pozornosti súdu, že i napriek tomu, že striktne odmieta akúkoľvek vôľu páchať trestnú

činnosť, túto s poukazom na jej charakter, s poukazom na osoby spoluobvinených a s poukazom na osoby, ktorým bolo dočasne odložené vznesenie obvinenia, nie je ani s tým páchať.

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhol, aby najvyšší súd rozhodol tak, že uznesenie ŠTS, sp. zn. PK-1T/39/2015, zo dňa 17. decembra 2015 v plnom rozsahu zruší a obvineného E. P. ihneď prepustí z väzby na slobodu.

Obvinení vo svojich podaniach upozorňujú i na ďalšie nimi tvrdené chyby prípravného konania a obvinení Ing. M. Z. a M. Z. požiadali o možnosť zúčastniť sa na neverejnom zasadnutí nadriadeného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti.

Najvyšší súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu podľa § 192 ods. 1 Tr. por. a zistil, že ŠTS rozhodol v súlade so zákonom a stavom veci. Podané sťažnosti sú preto v celom rozsahu nedôvodné.

Základným argumentom všetkých obvinených je nezákonnosť rozhodovania Okresného i Krajského súdu v Nitre o ich väzbe, hoci od počiatku mali vedieť, že nie sú na také rozhodovanie príslušní, čo nakoniec potvrdilo samotné rozhodnutie o postúpení veci ŠTS. Rovnako namietajú nezákonnosť rozhodovania ŠTS o ich väzbe v súvislosti s vyslovením svojej nepríslušnosti na konanie v prerokúvanej veci.

Za takýchto okolností základnou otázkou, ktorú je nevyhnutné vyriešiť pri rozhodovaní o sťažnostiach obvinených proti napadnutému uzneseniu, je otázka, ktorý súd a v ktorom štádiu konania mohol rozhodnúť o väzbe obvinených – kto bol zákonný sudca a zákonný súd (aj keď najvyšší súd rozhodnutie okresného a krajského súdu o väzbe priamo nepreskúma).

K tomu je potrebné uviesť:

Súd, ktorému bola podaná obžaloba, je príslušný na rozhodovanie v dotknutom trestnom konaní o všetkých otázkach (i o väzbe) aj v prípade následného postúpenia veci inému súdu pri predbežnom prerokovaní obžaloby senátom (preskúmaní obžaloby samosudcom), ak ide o otázku konania, ktorú je potrebné vyriešiť pred právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci. To platí aj pre súd, ktorému bola vec postúpená a ktorý mieni vyvolať spor o príslušnosť (§ 22 Tr. por.), ak je potrebné rozhodnúť (napr. o väzbe) pred predložením veci najbližšie spoločne nadriadenému súdu.

Po podaní obžaloby je súd, ktorému bola podaná, povinný prednostne a urýchlene rozhodnúť o väzbe tak, aby k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe došlo do uplynutia lehoty uvedenej súbežne v § 76 ods. 3 a § 238 ods. 3 Tr. por. (lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní, ak by nedošlo k podaniu obžaloby). Takto postupuje súd aj v prípade, ak zároveň s rozhodnutím o väzbe alebo následne rozhodne o postúpení veci inému súdu ako súdu príslušnému v zmysle § 244 ods. 1 písm. a/ alebo § 241 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Iný výklad (a ponechanie rozhodovania o väzbe na súd, ktorému bola vec postúpená) by znamenal, že v mnohých prípadoch by nebolo možné zabezpečiť právoplatné rozhodnutie o väzbe (čo v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa predpokladá aj rozhodnutie nadriadeného súdu) mechanizmom paralelne ustanoveným v § 76 ods. 3, resp. 4 a v § 238 ods. 3 Tr. por. a obvinený by musel byť prepustený z väzby aj v prípade danosti väzobných dôvodov.

Správne preto postupoval Okresný súd Nitra, keď po podaní obžaloby 12. októbra 2015 rozhodol o ďalšom trvaní väzby prednostne 30. októbra 2015 a umožnil tak rozhodnutie Krajského súdu v Nitre v konaní o sťažnosti proti jeho rozhodnutiu 11. novembra 2015, teda krátko pred uplynutím lehoty, na ktorú bola väzba naposledy predĺžená v prípravnom konaní (do 13. novembra 2015). Inak by musel byť použitý postup uvedený na konci prvej vety ustanovenia § 76 ods. 3 Tr. por., teda prepustenie obvinených z väzby bez prieskumu danosti väzobných dôvodov; a to i v prípade existencie väzobných dôvodov.

Navyše, ak by Okresný súd Nitra rozhodoval o väzbe popri rozhodovaní o postúpení veci, teda pri predbežnom prejednaní obžaloby (s čím ustanovenie § 238 ods. 3 Tr. por. výslovne počíta), rovnako by rozhodoval ako príslušný súd, hoci vec ešte nebola právoplatne postúpená (a Krajský súd v Nitre by bol inštančne príslušný na rozhodnutie o sťažnosti proti obom dotknutým rozhodnutiam, a to aj v prípade odobrenia postúpenia veci svojím rozhodnutím). Podľa § 238 ods. 3 Tr. por. sa teda o väzbe po podaní obžaloby rozhodne,

ak to okolnosti prípadu umožňujú, súčasne s rozhodnutím podľa § 244 Tr. por. alebo, na účel dodržania v ustanovení § 238 ods. 3 Tr. por. zafinancovanej lehoty, ešte skôr. V preskúmvanej veci ide o druhý z vyššie popísaných prípadov.

V konečnom dôsledku, na základe ŠTS vyvolaného sporu o príslušnosť môže dôjsť rozhodnutím najvyššieho súdu k situácii, že predmetná vec bude prejednávaná pred pôvodne vec postupujúcim súdom, teda Okresným súdom Nitra. ŠTS však rovnako správne rozhodnutie o žiadostiach obvinených o prepustenie z väzby neodkladal, aj keď sa necítil byť príslušným súdom, nakoľko rozhodovanie až po vyriešení sporu o príslušnosť by nebolo dostatočne včasné (bezodkladné). Okresný súd Nitra už o týchto žiadostiach po 15. decembri 2015 (kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie o postúpení veci ŠTS) rozhodnúť nemohol.

Okresný súd Nitra, ako to vyplýva z uznesenia o postúpení veci ŠTS z 24. novembra 2015, odôvodnil postúpenie veci tým, že podľa jeho názoru po skončení vyšetrovania, resp. po podaní obžaloby vykonané a ním komplexne vyhodnotené dokazovanie preukazuje, že ide o trestnú činnosť spáchanú zločineckou skupinou podľa § 129 ods. 4 Tr. zák. a nie organizovanou skupinou podľa § 129 ods. 2 Tr. zák., ako je to uvedené v obžalobe.

Skutočnosť, že ŠTS tomuto názoru protirečí, vyslovuje svoju nepríslušnosť a vyvoláva tým spor o príslušnosť v zmysle § 22 ods. 2 Tr. por., o ktorom rozhodne najvyšší súd, nie je skutočnosťou, ktorou by sa automaticky zo všetkých rozhodnutí Okresného súdu Nitra vydaných do 15. decembra 2015 (napr. i o väzbe obvinených) stávali paaky a taktiež v prípade neuznania príslušnosti ŠTS by napadnuté rozhodnutie bolo rozhodnutím nezákonného súdu.

Ako už bolo uvedené, každý súd, ktorému napadne v konkrétnej veci obžaloba, je povinný samostatne rozhodovať o všetkých otázkach spojených s touto trestnou vecou až pokiaľ sa v predpísanom konaní právoplatne rozhodne o tom, že nie je príslušný ďalej konať. V prerokovanej veci Okresný súd Nitra prestal byť príslušným na ďalšie konanie 15. decembra 2015, avšak všetky dovtedy vykonané úkony a vydané rozhodnutia sú z hľadiska pôsobnosti a príslušnosti zákonné.

Napadnuté rozhodnutie ŠTS je teda (aj) v tomto smere zákonné a ŠTS môže v tejto veci konať (napr. i o väzbe obvinených) až do momentu, keď (ak) sa v predpísanom konaní právoplatne rozhodne, že na ďalšie konanie v tejto trestnej veci nie je príslušný.

Čo sa týka podozrenia zo spáchania žalovaného činu, je dané na základe vykonaných dôkazov v rovine rozumnej pravdepodobnosti, resp. podozrenie zo spáchania činu nepominulo – to je potrebné konštatovať len rámcovo vo vzťahu ku väzobnému stíhaniu, nakoľko z hľadiska dokazovania viny v súdnom konaní nemôže súd participovať na unesení dôkazného bremena prokurátorom a po podaní obžaloby ide o kardinálnu otázku.

Pokiaľ ide o dôvody väzby, tieto sú i naďalej dané tak, ako to podrobne konštatoval ŠTS v napadnutom uznesení a citoval už v tomto odôvodnení najvyšší súd.

Niet pochybností o tom, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. u obvineného Ing. M. Z. i dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u všetkých štyroch obvinených sú naďalej dané, a to i napriek uplynutiu 18 mesiacov odkedy boli obvinení vzatí do väzby a napriek podanej obžalobe (zákon umožňuje v tomto prípade väzobné stíhanie v prípravnom konaní až po dobu 24 mesiacov). Napriek tomu, že väzba nie je obligatórnym, ale subsidiárnym inštitútom zabezpečujúcim osoby obvinených v trestnom konaní a je potrebné skúmať vždy prednostne, či účel väzby nie je možné zabezpečiť inak, než jej výkonom – náhradou väzby zákonnými prostriedkami, v tejto trestnej veci nie sú dané výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by v prípade podozrenia z obzvlášť závažného zločinu umožňovali nahradiť väzbu zárukou, písomným sľubom, či dohľadom probačného a mediačného úradníka, a to u žiadneho z obvinených – rozsiahla trestná činnosť, predpokladaná obžalobou nie je výnimočnou okolnosťou, ktorú by bolo možné zohľadniť v ich prospech.

Potreba starostlivosti o maloleté dieťa u obvinenej P. Z. takou výnimočnou okolnosťou nie je, nakoľko obvinení v prípade mnohých trestných stíhaní sú rodičmi a napriek tomu sú stíhaní väzobne. Práve aj na taký účel sú zákonom kreované alternatívy výkonu starostlivosti o dieťa, čo je v konečnom dôsledku povinnosťou zabezpečiť príslušných špecializovaných orgánov štátnej správy so sociálnoprávnou pôsobnosťou (podľa prezentovaných údajov sa má rozhodovať o zverení do ústavnej starostlivosti).

U obvinených nejde o jediná trestnú činnosť, pre ktorú sú trestne stíhaní. ŠTS poukázal na ďalšie trestné veci, o ktorých sa koná pred inými súdmi a ich páchatelmi majú byť práve všetci štyria obvinení.

Rovnako tak je nutné prihliadnuť i na 94 skutkov trestného činu poisťovacieho podvodu uvedených v obžalobe – nejde o jediný akt, ale rozsiahlu trestnú činnosť, ktorá je obvineným kladená za vinu. A napokon, ako správne konštatoval ŠTS v napadnutom uznesení, možnosť aplikovať náhradné inštitúty väzby (treba dodať – ak by boli dané výnimočné okolnosti prípadu) u obvinených zoslabuje aj obžalobou tvrdené páchanie trestnej činnosti vzápätí po tom, čo boli prepustení v roku 2012 z väzby v trestnej veci vedenej Prezidiom PZ–NAKA, NJFP pod ČVS:PPZ-711/NKA-FP-ZA-2012. Prezumpcia nevinoty síce v trestnom konaní platí, paralelne vedené trestné stíhanie (navyše pre druhovo rovnakú trestnú činnosť) však je nutné z hľadiska posúdenia dôvodu preventívnej väzby (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) zohľadniť, inak by vzatie do väzby vôbec nebolo možné.

Z uvedeného je zrejmé, a tým aj umocnené, že v prípade obvinených už orgány činné v trestnom konaní a súdy využili možnosť nahradiť väzbu iným inštitútom, čomu však nezodpovedá následné obvinenie z inej trestnej činnosti, tiež ekonomického charakteru, z ktorej sú v prerokúvanej veci obžalovaní.

Pokiaľ ide o dôvod útekovkej väzby (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.), najvyšší súd sa nestotožnil so sťažnostnou námietkou obvineného Ing. Z. týkajúcou sa obsahu jeho telefonického rozhovoru. Dôvod útekovkej väzby bol ustálený predchádzajúcimi právoplatnými rozhodnutiami súdov prvého aj druhého stupňa a podanie obžaloby obavu z vyhýbania sa trestnému stíhaniu ešte zosilňuje.

V ostatnom nie sú uplatnené sťažnostné námietky takého charakteru, aby sa bolo s nimi treba zaoberať nad rámec tohto odôvodnenia (v podstatných relevantných bodoch sú ním pokryté).

Formálne podmienky väzby sú pritom splnené aj podanou obžalobou voči všetkých štyrom obvineným, väzobné dôvody sú dané tak, ako je uvedené vyššie a rovnako je vyššie uvedené, prečo nemožno väzbu nahradiť zákonom ustanovenou garanciou.

Nebolo využité oprávnenie (nie povinnosť) predsedu senátu umožniť účasť obvinených Ing. M. Z. a M. Z. na neverejnom zasadnutí najvyššieho súdu v zmysle § 302 ods. 2 Tr. por., nakoľko to pre rozhodnutie nebolo potrebné – obvinení mali možnosť svoje stanovisko vyjadriť v podaných žiadostiach, ústne pri výsluchu a následne aj pri písomnom odôvodnení sťažnosti, čo aj využili v rozsahu, v akom to uznali za vhodné (možnosť účasti je aktuálna najmä pri upresňovaní okolností nahradenia väzby, napr. ak by sťažnostný súd prijímal peňažnú záruku).

V konečnom dôsledku nález ústavného súdu, prezentovaný obhajobou, sa týka porušenia práv pri nezabezpečení bezodkladného rozhodnutia o väzbe, najmä pri predkladaní veci nadriadenému súdu (čo v tomto prípade nie je aktuálne). Ústavný súd však ani v tomto prípade nevyhovел sťažovateľke z hľadiska jej návrhu na prepustenie z väzby.

Na základe uvedeného najvyšší súd zamietol sťažnosti obvinených Ing. M. Z., M. Z., M. P. Z. a E. P. ako nedôvodné.

51.

ROZHODNUTIE

Je závažnou procesnou chybou v zmysle ustanovenia § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. (aj § 241 ods. 1 písm. f/ Tr. por.), ak v obžalobnom návrhu nie je spôsobom uvedeným v § 235 písm. c/ Tr. por., časť vety pred bodkočiarkou, popísaný a tým identifikovaný každý čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, aj keď právna kvalifikácia takého činu (§ 235 písm. c/ Tr. por., časť vety za bodkočiarkou) sa vzťahuje na pokračovací trestný čin ako celok.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. decembra 2015, sp. zn. 2Tost 35/2015).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyššie uvedeným uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 30. júna 2015, sp. zn. BB-3T/45/2014, zamietol.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Špecializovaný trestný súd (ďalej len „ŠTS“) rozhodol tak, že podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. obžalobu prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) zo dňa 9. decembra 2014, podanú súdu dňa 11. decembra 2014, č. k. VII/2 Gv197/10/1000-169, na obvinených: 1/ Ing. L. D., 2/ Ing. P. Ž., 3/ Ing. K. I., rod. I., 4/ Ing. J. I., CSc., 5/ Bc. M. Ž., rod. K. odmieta a vec vracia prokurátorovi, lebo v konaní zistil závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Obžaloba bola podaná s nasledujúcim skutkovým a právnym vymedzením v obžalobnom návrhu:

obvinený Ing. L. D.:

1/ v presne nezistenom čase v období od začiatku roka 2009 až do 22. marca 2011, kedy bol vzatý do väzby, v B., v N. a na ďalších miestach v postavení vedúceho oddelenia materiálno-technického zabezpečenia sekcie X. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstva vnútra“), teda ako verejný činiteľ, v rozpore s ustanovením § 53 ods. 1 písm. b/, f/, m/, ods. 2 písm. b/, d/, h/ zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako vyhlasovateľ a zároveň usporiadateľ verejných obstarávaní - zákazky s nízkou hodnotou podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov, obstarávateľom, ktorým bola sekcia X. ministerstva vnútra, sa dohodol s obvineným Ing. P. Ž., konateľom spoločnosti P. S., s.r.o., Z. č. X., že mu tento poskytne ako úplatok 50% zo zisku zákaziek od spoločnosti P. – S., s.r.o., Z., A. S., s.r.o., Š., A.-Z., s.r.o., N., M., s.r.o., Z., J. K. – D. s miestom podnikania N., F. SK, s.r.o., B. Š., F., s.r.o., Š., P.A.S., s.r.o., B. B., P. V., s.r.o., N. K., P., s.r.o., B. B., R., s.r.o., N. M. nad V., T., a.s., K., E. S. E. s miestom podnikania N. a od ďalších oslovených uchádzačov jednotlivých verejných obstarávaní na ministerstve vnútra, a to takým spôsobom, že obvinený Ing. P. Ž. zabezpečil spoločnosti k účasti vo verejných obstarávaní, od ktorých boli následne predložené cenové ponuky, v mnohých prípadoch aj bez ich vedomia, ktoré boli nadhodnocované, obvinený Ing. L. D. prispôbil kritériá verejných súťaží tak, aby zákazky zadané verejným obstarávateľom ministerstvom vnútra vyhral ten uchádzač, na ktorom sa obaja spoločne už predtým dohodli, vyššie označené spoločnosti získali za uvedené obdobie zákazky na ministerstve vnútra v hodnote najmenej 2.734.700 eur a následne spoločnosťou obvineného P.Z. P. S., s.r.o., Z. boli obvinenému Ing. L. D. vyplácané úplatky formou provízií faktúr pre spoločnosť L., s.r.o., N., B. X., ktorej sú spoločníkmi a konateľmi Ing. K. I., manželka obvineného Ing. L. D. a Ing. J. I., CSc., svokor obvineného Ing. L. D., čím mali takto spôsobiť pre ministerstvo vnútra škodu vo výške 329.712 eur, pričom za vybavenie jednotlivých zákaziek mal obvinený Ing. L. D. získať ako úplatky polovicu z tejto sumy, teda v celkovej výške najmenej 164.856 eur,

obvinený Ing. P. Ž.

2/ v presne nezistenom čase v období od začiatku roka 2009 až do 22. marca 2011 v B., v N. a na ďalších miestach ako konateľ spoločnosti P. S., s.r.o., Z. č. X. v postavení uchádzača oslovených verejných obstarávaní - zákazky s nízkou hodnotou podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov, vyhlásených verejným obstarávateľom - sekciou X. ministerstva vnútra po predchádzajúcej dohode poskytol úplatky obvinenému Ing. L. D., vedúcemu oddelenia materiálno-technického zabezpečenia sekcie X. ministerstva vnútra, ktorý mal postavenie verejného činiteľa v zmysle zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov za to, že obvinený Ing. L. D. z titulu svojej funkcie zabezpečí určenie kritérií a ich prispôbenie tak, aby jednotlivé verejné obstarávania vyhrali

spoločnosti P. S., s.r.o., Z., A. S., s.r.o., Š., A. -Z., s.r.o., N., Bc. M. Ž. M., J. K. - D. s miestom podnikania N., F. SK, s.r.o., B. Š., F., s.r.o., Š., P., s.r.o., B. B., P. V., s.r.o., N. K., P., s.r.o., B. B., R., s.r.o., N. M. nad V., T., a.s., K., E. S. E. s miestom podnikania N. a ďalší oslovení uchádzači verejných obstarávaní na ministerstve vnútra, na ktorých sa vopred dohodli, tieto spoločnosti získali na ministerstve vnútra za vyššie uvedené obdobie zákazky v hodnote najmenej 2.734.700 eur, čím mali takto spôsobiť pre ministerstvo vnútra škodu vo výške 329.712 eur, pričom obvinený Ing. Ž. úplatky vyplácal obvinenému Ing. D. formou provízií cez svoju spoločnosť P. S., s.r.o., Z. a Bc. M. Ž. M., a to spoločnosti L., s.r.o., N., B. X., ktorej spoločníčkou a konateľkou je Ing. K. I., manželka obvineného Ing. D., ako aj Ing. J. I., CSc., svokor obvineného Ing. D., pričom celkovo mu vyplatil úplatky vo výške najmenej 164.856 eur,

obvinení Ing. E. D., Ing. P. Ž., Ing. K. I., Ing. J. I., CSc. a Bc. M. Ž.:

3/ od začiatku roka 2009 až do 22. marca 2011, v N. a na ďalších miestach uzatvorila spoločnosť L., s.r.o., N., B. X., IČO: X., ktorej spoločníkmi a konateľmi sú obvinená Ing. K. I., manželka obvineného Ing. D. a obvinený Ing. J. I., CSc., otec obvinenej Ing. K. I. a svokor obvineného Ing. D., zmluvy o obchodnej spolupráci, kde predmetom zmlúv malo byť sprostredkovanie nákupu a predaja pre spoločnosť P. S., s.r.o., Z. v zastúpení Ing. P. Ž., ako aj Bc. M. Ž. M. v zastúpení obvinenou Bc. M. Ž., manželkou obvineného Ing. P. Ž., hoci v skutočnosti k žiadnemu sprostredkovaniu nákupu a predaja pre uvedené spoločnosti nedochádzalo, následne v rokoch 2009 - 2010 spoločnosť L., s.r.o., N. na základe takto uzatvorených zmlúv vystavovala fiktívne provízne faktúry pre tieto spoločnosti, ktoré mali byť odmenou pre spoločnosť L., s.r.o., N. vo výške 50% zo zisku, ktorý dosiahla spoločnosť P. S., s.r.o., Z., ako aj spoločnosť Bc. M. Ž. M. z každého jednotlivého predaja tovaru pre ministerstvo vnútra a ktoré faktúry sa odvolávali na vyššie uvedené zmluvy o obchodnej spolupráci, kde odberateľmi v týchto faktúrach sú uvedené spoločnosť P. S., s.r.o., N. a Bc. M. Ž. - M., na základe týchto faktúr tieto spoločnosti vyplatili spoločnosti L., s.r.o., N. finančné prostriedky vo výške najmenej 164.856 eur podľa znaleckého posudku, pričom tieto finančné prostriedky boli získané takým spôsobom, že v presne nezistenom čase v období od začiatku roka 2009 až do 22. marca 2011 v B., v N., a na iných miestach obvinený Ing. E. D. v postavení vedúceho oddelenia materiálno-technického zabezpečenia sekcie X. ministerstva vnútra, teda ako verejný činiteľ, v rozpore s ustanovením § 53 ods. 1 písm. b/, f/, m/, ods. 2 písm. b/, d/, h/ zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako vyhlasovateľ a zároveň usporiadateľ verejných obstarávaní - zákazky s nízkou hodnotou podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov, obstarávateľom, ktorým bola sekcia X. ministerstva vnútra, sa dohodol s obvineným Ing. P. Ž., konateľom spoločnosti P. S., s.r.o., Z., že mu tento poskytne ako úplatok 50% zo zisku zo zákaziek od spoločnosti P. S., s.r.o., Z., A. S., s.r.o., Š., A.-Z., s.r.o., N., M., s.r.o., Z., J. K. - D. s miestom podnikania N., F. SK, s.r.o., B. Š., F., s.r.o., Š., P., s.r.o., B. B., P. V., s.r.o., N. K., P., s.r.o., B. B., R., s.r.o., N. M. nad V., T., a.s., K., E. S. E. s miestom podnikania N. a od ďalších oslovených uchádzačov jednotlivých verejných obstarávaní na ministerstve vnútra za zákazky, ktoré tieto spoločnosti získali na základe obvineným Ing. D. zmanipulovaných verejných obstarávaní na Ministerstve vnútra sekcie X. a na ktorých sa predtým dohodli obvinený Ing. D. a obvinený Ing. Ž., tieto spoločnosti získali na ministerstve vnútra za vyššie uvedené obdobie zákazky v hodnote najmenej 2.734.700 eur, pričom nadhodnotením zákaziek mali spôsobiť pre ministerstvo vnútra škodu vo výške 329.712 eur.

Tým mali obvinení spáchať:

obvinený Ing. E. D. v bode 1/:

- spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. d/, písm. e/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.,

obvinený Ing. E. D. v bode 3/:

- spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. a/, písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák.,

obvinený Ing. P. Ž. v bode 2/:

- spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. e/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/, ods. 3 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák.,

obvinení Ing. P. Ž., Ing. K. I., Ing. J. I., CSc. a Bc. M. Ž. v bode 3/:
- spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák.

Proti uzneseniu ŠTS podal včas (v zákonnej lehote) sťažnosť prokurátor.

Odôvodnenie napadnutého uznesenia popisuje chyby obžaloby a prípravného konania, v ktorých vidí dôvod na aplikáciu ustanovenia § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. zhruba v tých troch okruhoch, ktoré definuje aj sťažnosť prokurátora (a zároveň argumentom ŠTS odporuje).

Ide o absenciu náležitostí obžaloby uvedených v § 235 písm. d/ Tr. por., keď obžaloba je len sumárom dôkazov, prerozprávaním obsahu výpovedí obvinených a svedkov, a teda rekapituláciou spisu – prokurátor oproti tomu splnenie zákonných náležitostí obžaloby obhajuje.

Ďalej ŠTS má za to, že v skutkových vetách obžalobného návrhu sa vôbec neuvádza, pri ktorých verejných obstarávaníach mal byť spáchaný trestný čin – kto sa podieľal na spáchaní údajného trestného činu, akým spôsobom, teda v obžalobe nie je uvedené, o akú konkrétnu zákazku išlo, v akom časovom období, na dodávku akého tovaru, a preto nie je jasné, či všetky verejné obstarávania boli zmanipulované – prokurátor oproti tomu tvrdí, že skutková veta obžalobného návrhu obsahuje potrebné identifikačné údaje, ktoré slúžia na to, aby skutky nemohli byť zamenené za iný – údaje o čase, mieste spáchania skutkov a spôsobe konania obvinených. Jasne pomenúva obdobie, v ktorom sa obvinení dopúšťali trestných činov, opisuje miesto aj spôsob vykonania skutkov a pomenúva aj verejné obstarávania, ktoré mali manipulovať, a to prostredníctvom firiem, ktoré sú v skutkovej vete popísané.

V konečnom dôsledku ide o obvinenými namietané výsledky znaleckého dokazovania, ktoré by zodpovedali vecným tvrdeniam obžaloby, pričom ŠTS naznačuje možnú opodstatnenosť takých námietok alebo ich častí. Upozorňuje na zákonný spôsob odstraňovania pochybností o správnosti, nejasnosti alebo neúplnosti znaleckého posudku v zmysle § 146 Tr. por., teda primárne prostredníctvom požiadania znalca o vysvetlenie alebo doplnenie posudku – prokurátor oproti tomu hodnotí závery znalcov ako presvedčivé a namieta možnosť súdu z tohto dôvodu vrátiť vec prokurátorovi, pričom výsluchy znalcov v prípravnom konaní by nezabránili ich vypočúvaniu stranami na hlavnom pojednávaní.

Prokurátor navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a uložiť ŠTS, aby vo veci ďalej konal, a to nariadením hlavného pojednávania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vec preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por., so zameraním na skôr uvedené okruhy relevantnej problematiky, zároveň aj bez viazanosti sťažnostnými námietkami pri univerzálnom prieskume podľa naposledy označeného ustanovenia.

Takto zistil, že sťažnosť prokurátora je dôvodná len čiastočne, čo vzhľadom na ďalej uvedené podstatné okolnosti podmieňuje zamietnutie podanej sťažnosti a vrátenie veci do štádia predsúdneho konania.

Je potrebné dať za pravdu sťažnosti prokurátora vo vzťahu k požiadavke dopĺňania znaleckého dokazovania, resp. odstraňovania jeho vecných nedostatkov, teda správnosti a úplnosti znaleckých posudkov.

S poukazom aj na rozhodnutím ŠTS reflektovanú aktuálnu judikatúru najvyššieho súdu (R 118/2014) neostáva iné, len opätovne zdôrazniť dôkazné bremeno prokurátora v súdnom konaní a v tomto smere jeho autonómiu, pokiaľ ide o obsahovú kvalitu ním navrhovaných dôkazov.

Na druhej strane nebude úlohou súdu na hlavnom pojednávaní napomáhať dokazovaniu, tvoriacemu podklad pre uznanie viny. To platí aj pre eventuálne nedostatky znaleckých posudkov, a to vo vzťahu k pochybnostiam o ktoromkoľvek kvalifikačnom momente, vrátane okolností podmieňujúcich použitie vyššej trestnej sadzby (rozsahu činu a iné).

Súd je oprávnený do dokazovania na hlavnom pojednávaní v rozsahu zákonnej úpravy aktívne vstúpiť napr. (typicky) pri výsluchu znalca (dokonca aj vykonať stranami nenavrhnutý dôkaz) – jeho úloha je však negatívne vymedzená vyššie (nenahrádza prokurátora).

Rozhodne teda neplatí, že by súd musel prijatím obžaloby „zhromažďovať“ dôkazy svedčiace na usvedčenie obvinených“ (str. 11 napadnutého uznesenia, posledná veta).

Čo sa týka obhajoby, tej je poskytnutý široký priestor pre aktivitu pri dokazovaní na hlavnom pojednávaní (aj keď oproti obžalobe nie je zaťažená dôkazným bremenom). Čo sa týka relevantných súvislostí „in concreto“, pri akomkoľvek rozširovaní znaleckého dokazovania v prípravnom konaní (napr. výsluchy znalcov), ak by bola podaná obžaloba, je reálne vylúčené, aby sa nevykonával výsluch znalcov aj na hlavnom pojednávaní (prvá veta § 268 ods. 2 Tr. por. oproti druhej vete tohto ustanovenia). Ak nie sú znalecké posudky obsahovo perfektné, prejaví sa to pri uvedenom výsluchu a nie je (opäť) úlohou súdu napomáhať prokurátorovi vyhnúť sa takej alternatíve (pokynmi pre postup v prípravnom konaní).

Nie je teda v príslušnom smere postupom v prípravnom konaní, vrátane odmietnutia návrhov obvinených na doplnenie dokazovania, daný dôvod na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. (eventuálne vecné nedostatky postupu orgánov činných v prípravnom konaní sú sankcionované úplnou alebo čiastočnou „prehrou“ prokurátora v súdnom konaní, ako je zovšeobecnené vo vyššie označenom judikatúrnom rozhodnutí najvyššieho súdu).

Iná je však (šťasti) situácia vo vzťahu k obligatórnym náležitostiam obžaloby, a to (primárne) podľa § 235 písm. c/ Tr. por. Tu ide o „závažné formálne náležitosti postupu a úkonov v prípravnom konaní“, ktoré sú procesnou chybou v zmysle poslednej vety, judikovanej v rámci R 118/2014.

V zmysle § 235 písm. c/ Tr. por. obžaloba musí obsahovať obžalobný návrh, v ktorom musí byť označený skutok, pre ktorý je obvinený stíhaný, s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne s uvedením iných skutočností, ak ich treba na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným a aby bolo odôvodnené použitie určitej trestnej sadzby; ďalej sa uvedie právna kvalifikácia skutku s uvedením zákonného pomenovania trestného činu, o ktorý v tomto skutku ide, aj príslušné ustanovenie Trestného zákona a všetky zákonné znaky vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu,

Z hľadiska riešenej otázky je naopak potrebné súhlasiť s konštatovaním ŠTS vo vzťahu ku skutkom pod bodmi 1/ a 3/ obžalobného návrhu, že „v skutkových vetách sa vôbec neuvádza, pri konkrétne ktorých verejných obstarávaníach mal byť spáchaný trestný čin – kto sa podieľal na spáchaní údajného trestného činu, akým spôsobom.“ (týka sa to aj bodu 2/ obžalobného návrhu).

V obsahovej nadväznosti nemožno súhlasiť so sťažnostnou námietkou prokurátora formulovanou tak, že skutková veta obžalobného návrhu pomenúva verejné obstarávania, ktoré sa mali manipulovať, a to prostredníctvom firiem, ktoré sú v skutkovej vete popísané.

Všeobecnejší popis trestnej činnosti obstojí ešte pri vznesení obvinenia, samozrejme tiež pri začatí trestného stíhania (pokiaľ už tam nie je popis rozčlenený s bližšou špecifikáciou). V kontexte ďalej uvedeného, nad tento úvodný, prevažnej väčšine vyšetrovania predchádzajúci rámec, už musí byť obvinenie rozširované podľa § 206 ods. 5 Tr. por. (pričom ide o inú situáciu, než ktorá je uvedená v § 206 ods. 4 Tr. por.).

V obžalobe sa potom jednotlivé prípady (tu mali byť spáchané od začiatku roka 2009 do 22. marca 2011) musia vymedziť tak, aby každý z nich nemohol byť zamenený s iným takým prípadom verejného obstarávania, a to v zmysle § 235 písm. c/ Tr. por. (samostatne).

Podoba skutkovej vety v bode 1/ a 2/ obžalobného návrhu (v súlade aj s jeho odôvodnením) totiž jasne určuje, že ide (môže ísť) len o pokračovací trestný čin (§ 122 ods. 10 Tr. zák.), kvalifikačne podľa § 266 Tr. zák., spáchaný v súhrne jeho čiastkových útokov – teda konaní pri tom - ktorom verejnom obstarávaní (také konanie môže byť aj samostatne trestným činom). V procesnej rovine (kam patrí aj ustanovenie § 235 písm. c/ Tr. por. z hľadiska popisu skutku) ide potom o žalovaný skutok (v kontexte ustanovení § 9 ods. 2 a § 10 ods. 16 Tr. por.) v každom prípade jednotlivo (v hmotnoprávnom ponímaní však vymedzenie skutku zodpovedá ustanoveniu § 122 ods. 10 a ods. 13 Tr. zák., čo sa v obžalobnom návrhu odrazí v právnej kvalifikácii pokračovacieho trestného činu ako celku).

Z obžalobného návrhu - § 235 písm. c/ Tr. por. (a to bez ohľadu na jeho odôvodnenie - § 235 písm. d/ Tr. por.) musí byť v nadväznosti na to v zmysle § 278 ods. 1 Tr. por. zrejme, pre ktoré skutky (čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu) bola obžaloba podaná. Od toho sa potom odvíja aj postup pri eventuálnom oslobodení spod obžaloby pre niektorý z nich podľa § 285 Tr. por. (taký postup nemožno realizovať púhou

redukciou oproti výroku obžaloby – aj v predchádzajúcom procesnom režime, podľa Trestného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2005, sa konalo o jednotlivých čiastkových útokoch pokračovacieho trestného činu, „oslobodzovalo“ sa však ich „vypustením“).

Rovnako ak dôjde k odsúdeniu páchatel'a len pre niektorý čiastkový útok (čiastkové útoky) pokračovacieho trestného činu (akým je podľa povahy skutkovej prezentácie obžaloby určité verejné obstarávanie dotknuté machináciou – v súhrne body 1/ a 2/, resp. určitá zmluvne – fakturačná legalizačná aktivita – v súhrne bod 3/), nevylučuje táto okolnosť následné trestné stíhanie pre iný čiastkový útok toho istého pokračovacieho trestného činu pre prekážku v zmysle § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. („res iudicata“), ako to aj výslovne ustanovuje § 9 ods. 2 Tr. por. V prípade uznania viny sa potom ukladá spoločný trest podľa § 41 ods. 3 Tr. zák.

Aj to sú dôvody pre ktoré platí, že v obžalobnom návrhu musí byť spôsobom uvedeným v § 235 písm. c/ Tr. por., časť vety pred bodkočiarkou, popísaný každý čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, aj keď právna kvalifikácia takeého činu (§ 235 písm. c/ Tr. por., časť vety za bodkočiarkou) sa vzťahuje na pokračovací trestný čin ako celok.

Označenie jednotlivých obchodných spoločností, ktoré sa zúčastňovali verejného obstarávania, podľa vyššie označených zákonných kritérií jednoznačne nepostačuje (s poukazom aj na možnú eventualitu ich opakovanej účasti a že má ísť aj o „ďalších oslovených uchádzačov jednotlivých verejných obstarávaní na ministerstve vnútra“).

Ide o správny a štandardný postup, keď po vykonaní dokazovania v prípravnom konaní musí byť zrejmé, pre čo konkrétne (aké konanie) sa obžaloba podáva.

Je potrebné dodať, že formulácie typu „mali takto spôsobiť pre ministerstvo vnútra škodu...“ , „mal obvinený Ing. L. D. získať ako úplatok...“ (body 1/ a 3/) tiež nie sú pri formulácii skutkovej vety použiteľné (pokiaľ nie je eventuálne žalované štádium pokusu dotknutého trestného činu) – táto okolnosť by však sama osebe nebola dôvodom na odmietnutie obžaloby.

Je na zvážení prokurátora, či bude žalovať obe dotknuté konania jednotlivých osôb, kvalifikované rovnako (aj) podľa § 266 Tr. zák., v dvoch oddelených bodoch obžaloby (teraz 1/ a 2/), najmä keď uvádza u oboch obvinených (Ing. D., Ing. Ž.), že ide o spolupáchateľstvo podľa § 20 Tr. zák.

Vyššie uvedené nedostatky identifikácie skutku (skutkov) sa prenášajú aj do bodu 3/ obžaloby, kde je popísaná trestná činnosť, ktorá mala byť zdrojom legalizovaných príjmov (záverečná časť skutku) – tu však ide len o označenie trestnej činnosti, ktorú ustanovenie § 233 ods. 1 Tr. zák. predpokladá; také označenie však môže byť riešené aj odkazom na iný bod obžaloby.

Čo je podstatné, o prvej časti bodu 3/ obžaloby platí to isté, čo v predchádzajúcom prípade (bod 1/ a 2/), a to vo vzťahu ku jednotlivým legalizačným aktivitám, zároveň predpokladaným výrokom aj odôvodnením obžaloby (určitá zmluva o obchodnej spolupráci, resp. sprostredkovaní nákupu a predaja – provízna faktúra vystavená spoločnosťou L. s.r.o. prislúchajúca k zmluve – platba zo strany P. S. s.r.o. alebo Bc. M. Ž. – M.) – to všetko opakovane v období od začiatku roka 2009 do 22. marca 2011.

Právna kvalifikácia skutku (v súhrne čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, aj keď, a to chybne, bližšie nešpecifikovaných) v zmysle § 235 písm. c/ Tr. por. je v obžalobnom návrhu uvedená.

Pokiaľ ide o náležitosti obžaloby podľa § 235 písm. d/ Tr. por., teda odôvodnenie obžalobného návrhu:

Opísanie skutkového deja je v odôvodnení uvedené (v jeho úvode aj závere), následne sú aj uvedené dôkazy odôvodňujúce podanie obžaloby s pretlmočením ich obsahu – úvahový rozbor dôkaznej situácie (str. 12 tretí odsek napadnutého uznesenia) zákon výslovne nepožaduje.

Obhajoba obvinených (pokiaľ vypovedali) je v odôvodnení uvedená v rámci rekapitulácie obsahu ich výpovedí, absentuje však stanovisko prokurátora k nej (okrem úvahy na str. 11 druhý odsek).

Stanovisko prokurátora k obhajobe obvineného (celkovo negatívne alebo sčasti negatívne a sčasti pozitívne) však nemusí byť v odôvodnení obžaloby vyjadrené v takých parametroch, ako je tomu pri

odsudzujúcom rozsudku – postačí, keď prokurátor pri opätovnom podaní obžaloby rámcovo uvedie, prečo nepovažuje obhajobu obvinených za skutkovo alebo právne dôvodnú (ak sa rozhodne takto postupovať).

Právne úvahy prokurátora sú redukované na označenie použitých ustanovení Trestného zákona (vo výroku – obžalobnom návrhu sú aj citované právne vety, a to v plnom znení, bez výberu alternatívy, ak ju dotknuté ustanovenie umožňuje, chýba aj vysporiadanie sa s predbežnými, resp. inkorporovane priamymi aplikačnými otázkami, konkrétne vo vzťahu ku kvalifikácii podľa § 266 Tr. zák.).

V tomto smere však nemožno odmietnuť prejednať vec na základe posudzovania rozsahu a kvality v obžalobe prezentovaných právnych úvah, ktoré sú, na rozdiel od dôkazného bremena ťažiaceho v skutkovej oblasti prokurátora, doménou súdu („iura novit curia“).

Ostatné náležitosti obžaloby (§ 235 písm. a/, písm. b/ a písm. e/ Tr. por.) sú splnené.

Na základe uvedeného najvyšší súd sťažnosť prokurátora zamietol ako nedôvodnú. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, v akom smere je potrebné doplniť obžalobný návrh v oblasti skutkového popisu (parciálne, pokiaľ ide o stanovisko k obhajobe obvinených, aj v oblasti odôvodnenia), aby bola obžaloba spôsobilá na prejednanie v súdnom konaní.

52.

ROZHODNUTIE

Okruh rozhodnutí, proti ktorým je prípustné dovolanie, je s účinnosťou od 1. septembra 2011 explicitne (výslovne) stanovený v § 368 ods. 2 písm. a/ až h/ Tr. por. v znení zákona č. 262/2011 Z.z. Ďalšie druhy dovolaní napadnuteľných rozhodnutí, ktoré má na mysli slovné spojenie uvedené v návetei tohto ustanovenia „ak tento zákon neustanovuje inak“, vyplývajú z § 371 ods. 2 Tr. por. s tým, že tieto môže účinne napadnúť len minister spravodlivosti. Naproti tomu odsek 3 § 371 Tr. por. nerozširuje okruh ministrom spravodlivosti napadnuteľných rozhodnutí, ale rozširuje okruh dovolacích dôvodov, v rámci ktorých má minister spravodlivosti možnosť domáhať sa aj nápravy skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. septembra 2015, sp. zn. 6Tdo 46/2014).

Vyššie označeným uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, podané proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza z 26. februára 2014, sp. zn. 1Nt/8/2013, v neprospech obvineného J.G., odmietol.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prievidza uznesením z 26. februára 2014, sp. zn. 1Nt/8/2013, podľa § 400 ods. 1 Tr. por., § 394 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Zb. v znení neskorších predpisov povolil obnovu konania v prospech obvineného J. G., nar. X. v T., trvale bytom P., V. O. č. X., v trestnej veci Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 2T/134/2009, a súčasne zrušil rozsudok Okresného súdu Prievidza z 23. júna 2010, sp. zn. 2T/134/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 2. augusta 2012, sp. zn. 2To/50/2012, a to vo výroku o súhrnnom treste, ako aj výroku o zrušení skoršieho výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Partizánske zo 4. februára 2009, sp. zn. 1T/174/2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo 16. apríla 2009, sp. zn. 2To/27/2009, v rozsudku Okresného súdu Partizánske zo 7. októbra 2009, sp. zn. 2T/23/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo 14. mája 2010, sp. zn. 23To/151/2009, trestného rozkazu Okresného súdu Partizánske zo 14. mája 2010, sp. zn. 1T/25/2010, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 26. februára 2014, nakoľko všetky oprávnené osoby sa hneď po jeho vyhlásení vzdali práva na podanie sťažnosti.

Dňa 30. júna 2014 bolo na Okresný súd Prievidza doručené dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“), podané na podnet predsedu senátu Okresného súdu Prievidza a smerujúce proti vyššie citovanému uzneseniu. Ako dovolací dôvod minister spravodlivosti uviedol dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por. s tým, že napadnutým rozhodnutím mal byť porušený zákon v ustanoveniach § 400 ods. 1 a § 394 ods. 1 Tr. por. v prospech obvineného J. G.

V bližšom odôvodnení podaného dovolania bolo poukázané na to, že dňa 20. marca 2013 podal obvinený J. G. návrh na povolenie obnovy konania, ktorému Okresný súd Prievidza napadnutým uznesením vyhovel. Po právoplatnom povolení obnovy konania bolo však z odpisu z registra trestov zistené, že menovaný obvinený bol rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 13. marca 2013, sp. zn. 2T/137/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 20. júna 2013, sp. zn. 4To/54/2013, odsúdený pre ďalšiu trestnú činnosť a bol mu uložený nepodmienečný súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov a 3 mesiace so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, pričom bol zrušený výrok o treste obvinenému uložený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 23. júna 2010, sp. zn. 2T/134/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 2. augusta 2012, sp. zn. 2To/50/2012. Tým, že predseda senátu povolil obnovu konania uznesením z 26. februára 2014, sp. zn. 1Nt/8/2013, a výrok o treste rozsudku Okresného súdu Prievidza z 23. júna 2010, sp. zn. 2T/134/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 2. augusta 2012, sp. zn. 2To/50/2012, zrušil, hoci bol už v tom čase zrušený rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 13. marca 2013, sp. zn. 2T/137/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 20. júna 2013, sp. zn. 4To/54/2013, je uznesenie Okresného súdu Prievidza z 26. februára 2014, sp. zn. 1Nt/8/2013, ničotné a nevykonateľné.

Vyššie uvedeným postupom Okresného súdu Prievidza v konaní, sp. zn. 1Nt/8/2013, došlo teda podľa názoru ministra spravodlivosti k porušeniu zákona, ktoré zodpovedá zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., t.j. na základe vykonaných dôkazov, resp. pri zisťovaní skutkového stavu

boli závažným spôsobom porušené ustanovenia Trestného poriadku, ktoré majú zabezpečiť objasnenie vecí, pretože nebol správne zistený skutkový stav (pri správnom postupe nebolo možné povoliť obnovu konania).

Pokiaľ ide o tú skutočnosť, že uznesenie o povolení obnovy konania nie je uznesením, ktoré možno napadnúť dovolaním s poukazom na ust. § 368 ods. 2 Tr. por., tak v tejto súvislosti minister spravodlivosti upozornil na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), sp. zn. III. ÚS 220/2011, v ktorom bolo vyslovené porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v konaní týkajúcom sa vybavenia jeho podnetu k podaniu dovolania. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky odmietlo podnet sťažovateľa na podanie dovolania proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste z dôvodu, že sťažovateľom uvádzaný dôvod na podanie dovolania zodpovedal zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu, ktorý vylučovalo ust. § 334 ods. 4 Tr. por. Ústavný súd v spomínanom náleze konštatoval, že „v záujme dodržania a ochrany základných práv je potrebné v niektorých prípadoch upustiť od doslovného jazykového a formalistického výkladu a zvoliť výklad zaručujúci ochranu základných práv. Viazanosť orgánov verejnej moci zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných noriem, pretože limitácia orgánov verejnej moci zákonom nepredstavuje iba viazanosť orgánov verejnej moci textom, ale aj zmyslom zákona.“ Z celkového odôvodnenia citovaného rozhodnutia možno vyvodit' povinnosť podať dovolanie v prípade zistenia naplnenia niektorého z dovolacích dôvodov.

Vzhľadom k vyššie uvedenému preto minister spravodlivosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že právoplatným uznesením Okresného súdu Prievidza z 26. februára 2014, sp. zn. 1Nt/8/2013, bol porušený zákon v ust. § 400 ods. 1 a § 394 ods. 1 Tr. por. v prospech J. G., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. aby napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a aby zrušil tiež ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a napokon podľa § 388 ods. 1 Tr. por. aby vec prikázal Okresnému súdu Prievidza na opätovné prerokovanie a rozhodnutie.

Prokurátorka okresnej prokuratúry v rámci svojho vyjadrenia k podanému dovolaniu uviedla, že podľa jej názoru toto nie je prípustné podať proti uzneseniu o povolení obnovy konania, keďže predmetné rozhodnutie nie je jedným z taxatívne uvedených rozhodnutí v § 368 ods. 2 Tr. por., proti ktorým je dovolanie možné podať. Čo sa týka nálezu ústavného súdu, sp. zn. III. ÚS 220/2011, na ktorý minister spravodlivosti v dovolaní poukazuje, tak tu súd konštatoval, že v záujme dodržania a ochrany základných práv je potrebné v niektorých prípadoch upustiť od doslovného jazykového a formalistického výkladu a zvoliť výklad zaručujúci ochranu základných práv, avšak v danom prípade žiadny výklad neumožňuje uznesenie o povolení obnovy konania zaradiť medzi rozhodnutia uvedené v ust. § 368 ods. 2 Tr. por. Aplikácia citovaného nálezu ústavného súdu tu teda neprichádza do úvahy. Okrem toho - ako uviedla prokurátorka ďalej - vydaním napadnutého uznesenia neboli porušené žiadne práva obvineného J. G., uznesenie nemá žiadne dôsledky a ani negatívne neovplyvňuje postavenie obvineného. V súvislosti s posledne uvedeným ako i v kontexte uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. bolo napokon poukázané i na ust. § 371 ods. 5 Tr. por., v zmysle ktorého dôvody podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Z dôvodov vyššie uvedených preto prokurátorka navrhla podané dovolanie podľa § 382 písm. c/, písm. f/ Tr. por. odmietnuť.

Dňa 16. februára 2015 bolo na najvyšší súd doručené tiež vyjadrenie obvineného k dovolaniu ministra spravodlivosti, ktorý ho navrhol podľa § 382 písm. f/ Tr. por. odmietnuť ako dovolanie podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní ministra spravodlivosti primárne skúmal splnenie procesných podmienok pre podanie dovolania, pričom zistil, že toto bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Tr. por. ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie a/ rozsudok a trestný rozkaz,

b/ uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
c/ uznesenie o zastavení trestného stíhania,
d/ uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania,
e/ uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
f/ uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania,
g/ rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
h/ rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a/ až g/, alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

S účinnosťou od 1. septembra 2011 Trestný poriadok v § 368 ods. 2 explicitne vymenúva rozhodnutia, voči ktorým je prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (až do účinnosti novely č. 262/2011 Z.z. okruh napadnuteľných rozhodnutí určovala justičná prax). Pokiaľ ide o slovné spojenie „ak tento zákon neustanovuje inak“, tak v tejto súvislosti je potrebné poukázať na ustanovenie § 371 ods. 2 Tr. por., kde sú uvedené ďalšie typy rozhodnutí, ktoré však môže účinne napadnúť dovolaním len minister spravodlivosti. Odsek 3 § 371 Tr. por. naproti tomu nerozširuje okruh dovolaní napadnuteľných rozhodnutí (tu spomínané právoplatné rozhodnutie musí spadať pod niektoré z rozhodnutí uvedených v § 368 ods. 2 písm. a/ až h/ Tr. por.), ale iba okruh dovolacích dôvodov, kedy má minister spravodlivosti možnosť sa navyše domáhať i nápravy závažných skutkových pochybení. Toto oprávnenie mu bolo priznané novelou č. 262/2011 Z.z. s účinnosťou od 1. septembra 2011.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že uznesenie o povolení obnovy konania (resp. všeobecne uznesenie, ktorým súd rozhodol o návrhu na povolenie obnovy konania, či uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti proti takémuto uzneseniu) nepatrí medzi rozhodnutia, proti ktorým možno podať dovolanie, a teda jeho preskúmanie najvyšším súdom v dovolacom konaní je vylúčené.

Čo sa týka potom citácii ministra spravodlivosti z nálezu ústavného súdu zo 6. marca 2012, sp. zn. III. ÚS 220/2011, v ktorom sa zdôrazňuje potreba v niektorých prípadoch upustiť od doslovného jazykového a formalistického výkladu a zvoliť výklad zaručujúci ochranu základných práv, tak tieto sú z pohľadu posudzovaného prípadu irelevantné, nakoľko žiaden druh výkladu momentálne platnej a účinnej úpravy nedovoľuje vyvodiť záver o prípadnom zaradení uznesenia o právoplatnom povolení obnovy konania medzi rozhodnutia napadnuteľné dovolaním. Rozširovanie okruhu takýchto rozhodnutí výkladom súdu by bolo v priamom rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy.

Navrhovaný postup ministra spravodlivosti by bol reálne v neprospech obvineného, a teda v rozpore s obsahom a duchom citovaného nálezu ústavného súdu, ktorý treba jednoznačne vykladať v prospech obvinených.

Vzhľadom na nesplnenie jednej zo základných procesných podmienok dovolania preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

53.

ROZHODNUTIE

Počas prerušenia trestného stíhania „vo veci“ podľa § 228 ods. 1 Tr. por. premlčacia doba trestného stíhania nespočíva. Ustanovenie § 87 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. je v tomto smere potrebné vykladať reštriktívne, inak by pri nezistení osoby páchatel'a (nevznesení obvinenia) v zákonom ustanovenej premlčacej dobe nedošlo k premlčaniu trestného stíhania u žiadneho trestného činu a tento stav by pretrvával bez časového obmedzenia, čo by popieralo zmysel a účel inštitútu premlčania.

(Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 8. februára 2016, sp. zn. 23Tpo/15/2016).

Krajský súd v Trenčíne z podnetu sťažnosti prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trenčíne a obvinených M.B a ml. M.D., ktoré podali proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 0Tp/12/2016, z 21. januára 2016, rozhodol, že:

I/ Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. sa uznesenie súdu prvého stupňa zrušuje vo všetkých výrokoch týkajúcich sa obvineného ml. M.D. a obvinený ml. M.D. sa podľa § 72 ods. 1 písm. b/ Tr. por. prepúšťa ihneď z väzby na slobodu, pretože súd nezistil dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 Tr. por.

II/ Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa sťažnosti obvineného M.B. a prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trenčíne zamietajú, pretože nie sú dôvodné.

Z o d ô v o d n e n i a :

Uznesením vyšetrovateľa, ČVS: PPZ-559-NKA-PZ-ZA-2015, zo dňa 18. januára 2016 bolo M. B. a ml. M. D. podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. k § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. f/ Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku, ktorého sa mali dopustiť tak, že

obvinený M. B. a obvinený M. D. úmyselne usmrtili poškodeného P. B., nar. X., a to tak, že v nočných hodinách dňa 10. októbra 1996 až v ranných hodinách dňa 11. októbra 1996, násilným spôsobom vnikli do rodinného domu č.p. X. nachádzajúcom sa v osade T. v obci S. T., ktorý patril P. B. a ktorý sa v tom čase v predmetnom rodinnom dome nachádzal, následne obvinení začali za účelom získania peňažných prostriedkov prehľadávať predmetný rodinný dom, kde potom, ako boli pri uvedenom vyrušení poškodeným P. B., tohto napadli prinesenou bejzbalovou palicou, kde následkom uvedeného poškodený P. B. utrpel 8 tržnozhoždených rán na hlave, ktoré boli spôsobené opakovanými údermi vedenými v rôznych smeroch tvrdým predmetom do tvárovej a vlasovej časti hlavy, kde uvedené údery spôsobili otras mozgu a zlomeninu spodiny lebečnej, kde následne obvinení poškodenému zviazali ruky a nohy prinesenou lepiacou páskou a začali poškodeného P. B. škrtiť, kde škrtením došlo k zlomeniu jazyčky u poškodeného a k uduseniu poškodeného.

V súvislosti s týmto trestným stíhaním boli uznesením súdu prvého stupňa obidvaja obvinení podľa § 72 ods. 2 Tr. por. vzatí do väzby – obvinený M. B. z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. a obvinený ml. M. D. z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. – výrok I/.

Väzba obvineného M. B. započala dňom 18. januára 2016 o 06.10 hod. a väzba obvineného ml. M. D. započala 18. januára 2016 o 04.50 hod. a bola nariadená vykonávať v Ústave na výkon väzby Ilava – výrok II/.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. súd neprijal písomný sľub obvineného ml. M. D. ako náhradu za jeho väzbu – výrok III/.

Napokon podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. súd nenahradil väzbu obidvoch obvinených ani dohľadom probačného a mediáčného úradníka – výrok IV/.

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote sťažnosti prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trenčíne a obidvaja obvinení, ktoré zahlásili do zápisnice o výsluchu obvinených ihneď po vyhlásení uznesenia.

Následne prokurátorka krajskej prokuratúry sťažnosť písomne zdôvodnila v zhode so zhlásenou sťažnosťou tak, že táto smeruje len v neprospech obvineného M. B., pretože súd prvého stupňa nesprávne nevzal tohto obvineného do väzby aj z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Obava z pokračovania v trestnej činnosti vyplýva jednak z toho, že tento obvinený bol 4-krát súdne trestaný za majetkovú trestnú činnosť. Taktiež táto obava vyplýva z okolností a spôsobu, akým mal byť skutok spáchaný, t.j. agresívne a násilné

konanie voči poškodenému, aj z povahy stíhaného trestného činu. Obvinený je stíhaný z veľmi závažnej trestnej činnosti a v tomto štádiu konania nenastali také okolnosti, ktoré by obavu z možného pokračovania v páchaní trestnej činnosti vyvrátili. Prokurátorka navrhla podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušiť napadnuté uznesenie a obvineného M. B. vziať do väzby aj z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Obvinený ml. M. D. písomne zdôvodnil svoju sťažnosť prostredníctvom svojho obhajcu. V úvode dôvodov sťažnosti obhajca urobil výklad ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. a poukázal aj na konkrétne rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky týkajúce sa kumulatívneho splnenia 4 podmienok väzby. Podľa názoru obhajcu dôvody tzv. útekovvej väzby dané nie sú, a to ani z hľadiska výšky trestu, keď konanie obvineného by malo byť prekvalifikované na trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného v čase činu. Pri takto upravenej právnej kvalifikácii dal obhajca do pozornosti súdu aj ustanovenie § 67 Tr. zák. účinného v čase činu týkajúceho sa premlčania trestného stíhania. Obhajca navrhol obvineného ihneď prepustiť z väzby na slobodu pri nahradení väzby písomným sľubom obvineného, dohľadom probačného a mediáčného úradníka a uložením primeraných obmedzení a povinnosti podľa § 82 Tr. por., ako aj za prípadného použitia kontroly technickými prostriedkami podľa zákona č. 78/2015 Z.z.

Aj obvinený M. B. sťažnosť písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. Obhajca uviedol, že hrozba vysokým trestom nemôže byť jediným dôvodom väzby. Ďalej obhajca poukázal na to, že na druhý deň po objavení tela poškodeného bol obvinený M. B. vedený ako hlavný podozrivý, pričom zo zaistených stôp na mieste činu nevyplývalo, že by na mieste činu bol. Taktiež neobstojí všeobecné tvrdenie súdu o tom, že by obvinený na slobode pôsobil na svedkov a maril objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. Nie sú pre túto obavu dané konkrétne skutočnosti a záver súdu v tomto smere má len povahu domnienky. Obhajca navrhol zrušiť napadnuté uznesenie v celom rozsahu s tým, aby obvinený bol prepustený z väzby na slobodu.

V štádiu pred rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne o sťažnostiach bol doručený Krajskému súdu v Trenčíne od Krajskej prokuratúry v Trenčíne (prostredníctvom Okresného súdu Trenčín) písomný návrh ďalšieho obhajcu obvineného ml. M. D. zo dňa 28. januára 2016. Tento návrh podľa obsahu považoval senát nadriadeného súdu za možné doplnenie dôvodov sťažnosti tohto obvineného, aj keď išlo o návrh adresovaný Krajskej prokuratúre v Trenčíne na zastavenie trestného stíhania. Obhajca vo svojom návrhu poukázal na to, že skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania, mal obvinený M. D. spáchať ako mladistvý pred dovŕšením 18. roku svojho života. K tomu poukázal na ustanovenia § 2 ods. 1, § 96 ods. 1 Tr. zák., z ktorých vyplýva, že skutok je už premlčaný, pretože od jeho spáchania uplynulo viac ako 19 rokov. Skutok je premlčaný s ohľadom na osobu páchatel'a a trestnosť tohto trestného činu zanikla. Obhajca preto v tomto návrhu žiadal, aby prokurátor v súlade s ustanovením § 215 ods. 1 písm. h/ Tr. por. trestné stíhanie proti obvinenému ml. M. D. zastavil a zároveň rozhodol o jeho prepustení z väzby, ak k prepusteniu z väzby už nedošlo.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo a dospel k záveru, že obvinený ml. M. D. musí byť prepustený z väzby na slobodu a sťažnosti prokurátorky a obvineného M. B. nie sú dôvodné.

Sudca pre prípravné konanie súdu prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu prokurátorky na vzatie obvinených do väzby v prípravnom konaní rozhodoval na osobitnom procesnom úkone – výsluchu obvinených. Obidvaja obvinení tu mali možnosť v prítomnosti svojich obhajcov sa vyjadriť pred súdom ako k dôvodnosti svojho trestného stíhania, tak aj k dôvodom, pre ktoré navrhovala prokurátorka ich vzatie do väzby.

Sudca pre prípravné konanie a orgány činné v trestnom konaní dodržali zákonné lehoty (§ 86 ods. 1, § 87 ods. 2 Tr. por.) od zadržania obvinených až po rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie o ich vzatí do väzby. Osobná sloboda obvineného M. B. bola zadržaním obmedzená 18. januára 2016 o 06.10 hod. a u ml. M. D. dňa 18. januára 2016 o 04.50 hod., čo potvrdili obvinení aj pri svojom výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie. Prokurátorka podala návrh na vzatie obvinených do väzby na Okresný súd Trenčín dňa 19. januára 2016 o 14.37 hod., pričom sudca pre prípravné konanie rozhodol dňa 21. januára 2016 o 12.25 hod.

K sťažnosti obvineného ml. M. D. uvádza senát krajského súdu nasledovné:

Predovšetkým je potrebné uviesť, že ani v návrhu prokurátorky Krajskej prokuratúry v Trenčíne na vzatie obvinených do väzby, ani v pripojenom vyšetrovacom spise, ČVS: PPZ-559/NKA-PZ-ZA-2015, najmä v uznesení o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por., nie je obvinený M. D. označovaný ako mladistvá

osoba (ustálená prax používa pred menom skratku „ml.“). Z príslušných ustanovení ako Trestného zákona účinného v čase činu (zákon č. 140/1961 Zb.), tak aj ustanovení Trestného zákona v súčasnosti účinného (zákon č. 300/2005 Z.z.) vyplýva, že osoba, ktorá v čase spáchania trestného činu neprekročila 18. rok svojho veku, sa považuje za mladistvú a má byť takto aj označovaná.

Podľa skutkovej vety uvedenej vo vyššie uvedenom uznesení o vznesení obvinenia sa skutok, ktorý je predmetom tohto trestného konania, mal stať dňa 10. októbra 1996 až v ranných hodinách dňa 11. októbra 1996. Obvinený ml. M. D. sa pritom narodil dňa X., teda v čase, kedy sa skutok mal stať, tento obvinený neprekročil 18. rok svojho veku, a preto bolo povinnosťou v súlade s Trestným zákonom tohto považovať za mladistvého, a to nielen formálne, ale - ako bude nižšie podrobne rozvedené - najmä materiálne.

Dôvody väzby sú uvedené v § 71 ods. 1 Tr. por. tak, že do väzby môže byť vzatá len obvinená osoba a súčasne z konkrétnych skutočností musí vyplývať dôvodná obava, že obvinený ujde alebo sa bude skrývať ..., alebo bude pôsobiť na svedkov ... alebo bude pokračovať v trestnej činnosti ... Z uvedeného teda vyplýva, že súd rozhodujúci o návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby v prípravnom konaní musí primárne skúmať tzv. materiálnu stránku, resp. podmienku na vzatie do väzby. Takéto skúmanie sa neobmedzuje len na formálne preskúmanie, či určitá osoba už bola obvinená z trestného činu (§ 206 ods. 1 Tr. por.), ale súd musí tiež skúmať zákonnosť a dôvodnosť trestného stíhania.

Zákonnosť trestného stíhania primárne skúma okrem iných podľa § 9 Tr. por. z toho pohľadu, či vôbec je trestné stíhanie prípustné. Dôvodnosť trestného stíhania skúma prostredníctvom toho, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený.

Pri skúmaní znakov konkrétného trestného činu teda musí súd skúmať, či sú súčasne naplnené všetky 4 znaky, spočívajúce v subjekte, subjektívnej stránke, objekte a objektívnej stránke. Pri skúmaní subjektu trestného činu (páchatel' trestného činu) súdy rozhodujúce o väzbe nemôžu obmedziť svoju prieskumnú povinnosť len na zistenie, či osoba obvinená z trestného činu je trestne zodpovedná osoba, ale aj to, či trestné stíhanie takto obvinenej osoby je vôbec prípustné.

Do väzby pritom nemôže byť vzatá osoba, ktorej trestné stíhanie je neprípustné (§ 9 Tr. por.).

Už bolo vyššie podrobne uvedené, že obvinený M. D. sa mal stíhanej trestnej činnosti dopustiť ako mladistvý. Podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný (v tomto prípade by malo ísť o zákon č. 140/1961 Zb. – Trestný zákon). Ak však v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší. Niet pritom pochybností o tom, že pod pojmom trestnosť činu uvedenom v tomto ustanovení Trestného zákona o časovej pôsobnosti sa má na myslí aj posudzovanie, či trestnosť činu nezanikla, napr. z dôvodu premlčania trestného stíhania. Podľa § 9 ods. 1 písm. a/ Tr. por. pritom nie je prípustné trestné stíhanie, ak je trestné stíhanie premlčané.

V predmetnej veci pritom vo vzťahu k obvinenému ml. M. D. o takýto prípade ide. Obvinený ml. M. D. je v prípravnom konaní stíhaný pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. f/ Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku – zákon č. 140/1961 Zb. Za tento trestný čin možno uložiť výnimočný trest. Výnimočným trestom podľa § 29 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 je trest odňatia slobody nad 15 rokov do 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie. Podľa § 67 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 trestnosť činu pri trestnom čine, za ktorý zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť výnimočný trest, zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je 30 rokov.

Z ustanovenia v súčasnosti platného Trestného zákona - § 96 ods. 1 písm. a/ (osobitné ustanovenie o stíhaní mladistvých) však vyplýva, že trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je 10 rokov, ak ide o trestný čin, za ktorý Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody na doživotie.

Ak by teda konanie obvineného ml. M. D. bolo kvalifikované podľa v súčasnosti platného Trestného zákona - § 144 eventuálne § 145, 10-ročná premlčacia doba týkajúca sa týchto trestných činov u mladistvých je priaznivejšia, ako premlčacia doba 30 rokov uvedená v Trestnom zákone účinnom v čase, keď bol čin spáchaný (rok 1996).

Vychádzajúc z ustanovenia § 2 ods. 1 Tr. zák. o časovej pôsobnosti Trestného zákona sa mala trestnosť činu u ml. M. D. posudzovať podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 – zákon č. 300/2005 Z.z. Pri takomto posudzovaní trestného činu potom orgány činné v trestnom konaní mali zistiť, že trestné stíhanie obvineného ml. M. D. je z dôvodu premlčania nepripustné a mali trestné stíhanie zastaviť, resp. trestné stíhanie voči tejto osobe vôbec nezačať. Orgány činné v trestnom konaní musia pritom otázku prípustnosti trestného stíhania skúmať z úradnej povinnosti, teda aj bez návrhu obhajcu.

Napriek tomu, že orgány činné v trestnom konaní v dobe rozhodovania Krajského súdu v Trenčíne o sťažnosti obvineného ml. M. D. proti uzneseniu o vzatí do väzby trestné stíhanie nezastavili, musel senát krajského súdu na premlčanie trestného stíhania pri svojom rozhodovaní o väzbe prihliadnuť sám.

Súčasnne senát krajského súdu vyslovuje nasledovný právny názor, týkajúci sa ustanovenia § 87 ods. 2 písm. e/ Tr. zák., podľa ktorého sa do premlčacej doby nezapočítava doba, po ktorú bolo prerušené trestné stíhanie. Z vyšetrovacieho spisu totiž vyplývajú nasledovné skutočnosti a procesné úkony, ktoré by mohli mať vplyv na posudzovanie behu premlčacej doby. Už vyššie je uvedené, že predmetný skutok sa mal stať 10. až 11. októbra 1996. Ml. M. D. bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. f/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. dňa 18. januára 2016 (v ten istý deň bolo obvinenému obvinenie aj oznámené pri jeho výsluchu).

Vo vyšetrovacom spise sa ďalej nachádzajú nasledovné rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, upravujúce priebeh trestného konania:

Dňa 27. marca 1997 bola uznesením vyšetrovateľa, ČVS: KUV-4/10-1997, podľa § 159 ods. 4 Tr. por. vec trestného činu vraždy uložená, pretože sa nepodarilo zistiť skutočnosti, oprávňujúce začať trestné stíhanie (č.l. 185-197).

Dňa 29. júla 1999 bola uznesením vyšetrovateľa, ČVS: KUV-4/10-1997, podľa § 159 ods. 4 Tr. por. táto vec znovu uložená, pretože sa nepodarilo zistiť skutočnosti, oprávňujúce začať trestné stíhanie (č.l. 188-189).

Dňa 14. februára 2003 bolo v predmetnej veci vyšetrovateľom uznesením, ČVS: KUV-4/10-1997, podľa § 173 ods. 2 Tr. por. rozhodnuté tak, že sa v tejto veci pokračuje v trestnom stíhaní, lebo dôvod na prerušenie trestného stíhania pominul (č.l. 190).

Dňa 13. apríla 2003 bolo v predmetnej veci vyšetrovateľom uznesením, ČVS: KUV-4/10-1997, podľa § 173 ods. 1 písm. f/ Tr. por. prerušené trestné stíhanie, lebo sa nepodarilo zistiť skutočnosti, oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe (č.l. 191).

Dňa 22. júla 2015 bolo v predmetnej veci vyšetrovateľom uznesením, ČVS: PPZ-559/NKA-PZ-ZA-2015 (prezident PZ predtým opatrením určil výberovú príslušnosť), podľa § 228 ods. 5 Tr. por. rozhodnuté tak, že sa pokračuje v trestnom stíhaní, lebo dôvod na prerušenie odpadol.

Uvedené rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní o prerušení trestného stíhania (pokiaľ ide o uloženie veci pozri aj čl. II zákona č. 272/1999 Z.z. bod 3) v tomto prípade však nespôsobili spočívania premlčacej doby podľa § 87 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. Ustanovenie § 87 ods. 2 písm. e/ Tr. zák., v ktorom je uvedený procesný úkon v podobe prerušenia trestného stíhania, nie je v tomto prípade možné v hmotnoprávnom predpise (Trestný zákon) vykladať v celej šírke procesnoprávneho predpisu (Trestný poriadok). Predovšetkým prerušenie trestného stíhania podľa § 228 ods. 1 Tr. por. tzv. „vo veci“ nemôže vyvolať účinky spočívania premlčacej doby, pretože by každým takýmto rozhodnutím došlo k zmareniu účelu sledovaného hmotnoprávnym ustanovením o premlčaní trestného stíhania. Opačný výklad by totiž znamenal, že vo všetkých trestných veciach, vrátane aj prečinov, by v prípade nezistenia páchatel'a bolo možné vydať uznesenie o prerušení trestného stíhania podľa § 228 ods. 1 Tr. por. (trestné stíhanie „vo veci“), ktoré uznesenie by malo hmotnoprávne účinky v podobe zastavenia behu premlčacej doby, hoci aj na neurčito. Dovedené do absurdna by to znamenalo, že za prečin by mohol byť páchatel' stíhaný aj po 50 rokoch, ak predtým bolo trestné stíhanie podľa § 228 ods. 1 Tr. por. prerušené (trestné stíhanie „vo veci“).

Účel hmotnoprávneho ustanovenia o premlčaní trestného stíhania, ani výklad § 87 Tr. zák., však túto vyššie uvedenú absurdnú situáciu nepripúšťajú.

Účelom zavedenia inštitútu premlčania trestného stíhania je zavedenie dobrodenia zákona vyplývajúceho z toho, že plynutím času sa postupne zoslabuje až úplne zaniká potreba trestnoprávnej reakcie na trestný čin, a to ako z pohľadu generálnej prevencie, tak aj prevencie individuálnej.

Taktiež výkladom ustanovenia § 87 ods. 2 Tr. zák. možno dôvodiť, že dôvody tu uvedené v písm. a/ až d/ sú viazané už na páchatel'a trestného činu, resp. obvineného a vo vzťahu k tejto osobe sú tu stanovené dôvody, pre ktoré si takáto osoba „nezaslúži“ dobrodenie zákona v podobe behu premlčacej doby a táto spočíva. Je potom len logické, že aj dôvod uvedený ako posledný v písm. e/ tohto ustanovenia zákona sa viaže na osobu obvineného, čomu zodpovedá prerušenie trestného stíhania podľa § 228 ods. 2 Tr. por., ale nie aj podľa § 228 ods. 1 Tr. por.

Nemožno pritom napr. ani prerušiť premlčaciu dobu procesným úkonom v podobe začatia trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Tr. por. len „vo veci“, čo vyplýva priamo z ustanovenia § 87 ods. 3 Tr. zák., kde až vznesenie obvinenia a nasledovné procesné úkony orgánov činných v trestnom konaní a súdu sú dôvodom pre prerušenie premlčania. Logicky potom možno uzavrieť, že ani prerušenie takéhoto trestného stíhania „vo veci“ podľa § 228 ods. 1 Tr. por. nemôže mať vplyv na beh premlčacej doby.

Senát nadriadeného súdu teda vyslovuje právny názor, že v predmetnej veci rozhodnutia o prerušení trestného stíhania, ktoré sa viedlo len „vo veci“, nemá vplyv na beh premlčacej doby, pretože účinky spočívania premlčacej doby nastávajú iba v prípade (najmä v prípade), pokiaľ je trestné stíhanie vedené (alebo môže byť vedené) proti konkrétnej osobe.

Tento názor vyplýva aj zo zásady právnej istoty, ktorá je nedeliteľnou súčasťou právneho štátu. Súčasťou právnej istoty v tomto prípade je aj zo zákona odvodené právo osoby, voči ktorej sa v premlčacej lehote orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu nepodarilo vyvodiť trestnú zodpovednosť za spáchanie trestného činu, dosiahnuť po jej uplynutí zánik trestnej zodpovednosti. To platí aj v prípade tak mimoriadne závažného trestného činu, ako je vražda, pretože zákonodarca v ustanovení § 91 Tr. zák. tento trestný čin z premlčania nevylúčil.

Z takto rozvedených dôvodov krajský súd vzhľadom k tomu, že nebola splnená materiálna podmienka pre vzatie obvineného ml. M. D. do väzby podľa § 71 ods. 1 Tr. por. v podobe oprávneného a zákonného trestného stíhania tohto obvineného, zrušil napadnuté uznesenie u tohto obvineného v celom rozsahu a sám rozhodol o jeho prepustení z väzby na slobodu. Za situácie, kedy je senát krajského súdu toho názoru, že trestné stíhanie tohto obvineného pre skutok, uvedený v uznesení o vznesení obvinenia, je neprípustné z dôvodu premlčania, je rovnako neprípustné, aby obvinený bol ponechaný vo väzbe, a to bez ohľadu na to, že v tomto štádiu trestného stíhania nie je konajúci súd inak sám oprávnený meritórne rozhodnúť o ďalšej oprávnenosti trestného stíhania tohto obvineného.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, pre ktoré rozhodol krajský súd o prepustení obvineného ml. M. D. na slobodu, sa ďalšími dôvodmi sťažnosti tohto obvineného súd nezaoberal.

V ďalších častiach odôvodnenia uznesenia str. 7 až 9 odvolací súd reagoval na argumenty uvedené v sťažnosti obvineného M. B. a v sťažnosti prokurátorky krajskej prokuratúry.

54.

ROZHODNUTIE

I. Naplnenie zákonných znakov prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. (pri použití základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty), vrátane vyššej než nepatrnej závažnosti v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák., nemôže byť negované záverom trestného súdu na základe vlastného dokazovania, že obvinený, ktorý je právne, teda v zmysle § 82 - § 96 Zákona o rodine, rodičom dieťaťa ako vyživovanej osoby a ktorý je z toho dôvodu povinný plniť vyživovaciu povinnosť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine), v skutočnosti (biologickým) rodičom nie je. Relevantnou zmenou môže byť len zapretie otcovstva (určenie materstva) súdnou cestou, ku ktorému však v trestnom konaní nemôže dôjsť.

II. Otázka otcovstva, resp. materstva (rodičovstva) je otázkou osobného stavu, vylúčenou z posudzovania predbežných otázok orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom v zmysle § 7 ods. 2 Tr. por., pričom právne účinky rodičovstva sú z hľadiska závažnosti prečinu podľa § 207 Tr. zák. rovnaké, bez ohľadu na okolnosť, aký je právny dôvod určenia rodičovského vzťahu.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. októbra 2015, sp. zn. 2Tdo 51/2015).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyššie označeným rozsudkom o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 22. októbra 2013, sp. zn. 3To/ 82/2013, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 a a § 388 ods. 1 Tr. por. rozhodol, že napadnutým uznesením krajského súdu bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 319 Tr. por. a v § 10 ods. 7 Tr. zák. v prospech obvineného S. B. Zrušil toto uznesenie odvolacieho súdu a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trenčíne podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolania obvineného S. B. a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Prievidza z 3. júla 2013, sp. zn. 3T/140/2011.

Naposledy označeným rozsudkom bol obvinený S. B. uznaný za vinného z prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

v presne nezistený deň koncom mesiaca január až začiatkom mesiaca február 2011 po tom, čo okolo 10. januára 2011 prevzal veci na uskladnenie a tieto uložil do bližšie nezisteného domu v obci D. V., okres P., na pokyn vlastníka vecí O. V. tieto veci, a to 4 ks pneumatík s hliníkovými diskami o rozmeroch 215x55mm s priemerom 16 palcov na VW Passat, sadu 4 pneumatík s plechovými diskami o rozmere 195x75mm s priemerom 15 palcov na Fiat Ducato, miešadlo na zmiešanie farby zn. PROTOL, murársku lyžicu, murársky hoblík a murársky meter spolu v hodnote 720 eur vzal, odniesol ich na bližšie nezistené miesto, nevrátil ich na opakované výzvy vlastníkovi a naložil s nimi bližšie nezisteným spôsobom, čím spôsobil O. V. prisvojením vecí škodu vo výške 720 eur.

Za tento trestný čin bol okresným súdom odsúdený podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m/ Tr. zák. a § 38 ods. 4 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu 22 mesiacov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obvinenému uložená povinnosť nahradiť škodu vo výške 720 eur poškodenému O. V.

Súčasne tým istým rozsudkom bol obvinený S. B. podľa § 285 písm. b/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., ktorý mal spáchať na tom skutkovom základe, že

hoci mu zo Zákona o rodine vyplýva povinnosť starať sa o výživu detí S. B., nar. X. a S. B., nar. X. a v rámci posudzovania predbežnej otázky v zmysle § 7 ods. 1 Tr. por. vyšetrovateľ určil, že je povinný platiť P. B. na výživu S. B. počnúc dňom 23. januára 2007 výživné 40 eur mesačne a S. B. od marca 2007 20 eur mesačne, a to do konca mesiaca, plneniu tejto povinnosti sa v D. V. vyhýbal od 23. januára 2007 na S. B., od 28. februára 2007 na S. B. do 14. júna 2011 tým, že zamestnávateľ s ním rozviazal pracovný pomer na jeho žiadosť, následne bol a je nezamestnaný, pričom nebol a nie je evidovaný na Úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, pracuje len občas, a to brigádnicke, pričom P. B. zaplatil od 9. marca 2009 do 26. novembra 2010

na výživnom 2.200,- Kč (82,42 eur) a 430 eur a S. B. dňa 9. februára 2011 - 1.500,- Kč (61,95 eur) a na výživnom zostal dlhovať P. B. 2.367,58 eur a S. B. od 3. decembra 2010 do 14. júna 2011 - 178,05 eur.

Proti uzneseniu podal včas dovolanie, v neprospech obvineného, generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) písomným podaním.

Podmienka predchádzajúceho podania odvolania v zmysle § 372 ods. 1 Tr. por. je splnená.

Ako právny dôvod dovolania označil dovolateľ dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávna právna kvalifikácia činu alebo nesprávne použité iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Vecne (§ 374 ods. 1 Tr. por.) dovolanie odôvodnil nasledovne:

„Krajský súd v Trenčíne zamietol odvolanie prokurátora napriek tomu, že už prvostupňové rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, keďže skutok tak, ako bol ustálený vykonaným dokazovaním, je prečinom, čím je daný dôvod dovolania v zmysle § 371 odsek 1 písmeno i/ Tr. por.

Krajský súd v Trenčíne zamietnutie odvolania prokurátora neodôvodnil konkrétnymi okolnosťami. Nevysporiadal sa s jednotlivými námietkami okresného prokurátora a v odôvodnení svojho rozhodnutia len všeobecne uviedol, že okresný súd vykonal všetky potrebné dôkazy v rozsahu nevyhnutnom na objasnenie skutkového stavu veci a tieto správne vyhodnotil jednotlivo i v ich súhrne, a dospel ku správnym skutkovým zisteniam a právnym záverom.

Okresný súd Prievidza v odôvodnení rozsudku oslobodenie spod obžaloby pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v spojení s § 138 písmeno b/ Tr. zák. vo vzťahu k S. B. odôvodnil tým, že je zrejmé, že obvinený nemôže byť biologickým otcom dieťaťa, aj keď je zapísaný v rodnom liste ako otec dieťaťa. Súd preto považoval závažnosť činu - neplnenie vyživovacej povinnosti voči S. za nepatrnú v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák. Čo sa týka neplnenia vyživovacej povinnosti voči S. B. ml., súd oslobodenie spod obžaloby odôvodnil tým, že vzhľadom na výpoveď obvineného a svedka S. B. ml. má obvinený zameškané výživné spolu s bežným výživným v plnej výške uhradené.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Podľa § 285 písm. b/ Tr. por. súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak skutok nie je trestným činom.

Podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. kto sa najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne vyhýba plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať alebo zaopatrovávať iného a čin spácha závažnejším spôsobom konania, potrestá sa odňatím slobody na jeden až päť rokov.

Týmito zákonnými ustanoveniami sa Krajský súd v Trenčíne a Okresný súd Prievidza neriadili.

Obvinený sa úmyselne vyhýbal plneniu vyživovacej povinnosti voči S. B. od marca 2007 do októbra 2010 vrátane a voči S. B. ml. od 23. januára 2007 do 3. decembra 2010, pričom matke detí P. B. zaplatil 2.200,- Kč (82,42 eur) a 430 eur a na výživnom jej zostal dlhovať 2247,58 eur.

V súvislosti s vyživovacou povinnosťou k maloletej S. B. je dôležité zdôrazniť nasledovné skutkové a právne skutočnosti:

Zákonná povinnosť vyživovať alebo zaopatrovávať iného v tomto prípade vyplýva S. B. z ustanovení Zákona o rodine obsiahnutých v § 62 až § 65. Obvinený S. B. je zapísaný v rodnom liste dieťaťa ako otec (č.1. 9). Svoje otcovstvo nezaprel žiadnym právne relevantným spôsobom. Obvinený S. B. tak mal zákonnú povinnosť vyživovať a zaopatrovávať S. B. podľa Zákona o rodine.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bol obvinený povinný plniť vyživovaciu povinnosť na S. do rúk matky, a to do októbra 2010, odkedy sa S. nachádza u manželov O., rodičov matky dieťaťa.

Poukazujeme tiež na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Chomutov, č. k. 30 C 123/2007 – 40, zo dňa 8. apríla 2010, z ktorého je zrejmé, že najmenej dva mesiace rozhodnej doby pre počatie dieťaťa manželia

žili v spoločnej domácnosti, a preto nie je vylúčené, že medzi nimi došlo k intímnym stykom. Vzhľadom k tomu je potrebné konštatovať, že otcovstvo S. B. k S. B. nie je ani fakticky vylúčené /č.l. 142-143/.

Okresný súd nemohol urobiť záver o tom, že S. B. nie je biologickým otcom S. B., pretože na to nebol oprávnený.

Podľa § 7 ods. 2 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd nie sú oprávnené samostatne riešiť predbežné otázky týkajúce sa osobného stavu, o ktorých sa rozhoduje v inom súdnom konaní. Ak o takej otázke nebolo ešte rozhodnuté, orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné počkať na vydanie rozhodnutia.

Nepostačuje samotné vyhlásenie otca, že nie je otcom dieťaťa, hoci bolo toto tvrdenie podporené aj konštatovaním matky dieťaťa. Akceptovanie takéhoto postupu by bolo nebezpečným precedensom, ktorý by bol jednoznačne v rozpore so záujmami spoločnosti na riadnej výžive maloletých detí.

K skutku týkajúcemu sa S. B. ml. sú rozhodujúce nasledovné skutočnosti:

V zmysle § 86 písm. a/ Tr. zák. trestnosť trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 zaniká, ak trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky a páchatel svoju povinnosť dodatočne splnil skôr, než sa súd odobral na záverečnú poradu.

Ohľadne S. B. ml. je podstatné to, že obvinený S. B. nesplnil vyživovaciu povinnosť na S. B. ml. za obdobie od 23. januára 2007 do nadobudnutia jeho plnoletosti, do 3. decembra 2010. V tomto období mal obžalovaný platiť výživné matke svojho syna - P. B.

Obvinený S. B. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12. apríla 2010 uviedol, že výživné voči synovi S. má uhradené, avšak tiež uviedol, že voči P. B. nemá výživné uhradené. S. B. ml. vypovedal na hlavnom pojednávaní dňa 12. apríla 2012, že on má uhradené výživné. S. B. ml. sa však mohol vyjadriť a vyjadril sa len k výživnému od nadobudnutia plnoletosti, teda za obdobie od 3. decembra 2010.

Okresný súd Prievidza a Krajský súd v Trenčíne teda vôbec nezohľadnili skutočnosť, že obvinený nezaplatil výživné na S. B. ml. v období od 23. januára 2007 do 3. decembra 2010 k rukám matky dieťaťa P. B., hoci dlh preukázateľne existuje.

Obvinený S. B. dlhuje P. B. celkom 2 247,58 eur (na S. B. ml. od 23. januára 2007 do 3. decembra 2010 a na S. B. od marca 2007 do októbra 2010 vrátane) a to s prihliadnutím už na zaplatené výživné. S týmto dlhom sa súdy oboch stupňov žiadnym spôsobom nevysporiadali, hoci z listinného dôkazu na č.l. 230 spisu vyplýva, že obvinený dlh P. B. neuhradil. S týmto dôkazom súd oboznámil všetky strany v konaní a skutočnosť uvedené v ňom potvrdil aj obvinený S. B. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12. apríla 2012.

Rovnako je preukázané, že obvinený S. B. nikde riadne nepracuje, nie je evidovaný ako nezamestnaný a tiež, že zo zamestnania, kde pracoval, z vlastnej iniciatívy odišiel.

Vychádzajúc z týchto skutočností je zrejmé, že súdom vykonané dôkazy preukazujú, že konanie, ktorého sa dopustil obvinený S. B., je prečinom zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, odsek 3 písm. b/ Tr. zák.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“):

1/ podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. a v predchádzajúcom konaní v ustanoveniach § 285 písm. b/ Tr. por., § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v prospech obvineného S. B.,

2/ podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 3To/82/2013-337, zo dňa 22. októbra 2013 a predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Prievidza, č. k. 3T/140/2011-318, zo dňa 3. júla 2013 v časti výroku o vine, týkajúcej sa prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. a vo výroku o celom uloženom treste, a

3/ podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Okresnému súdu Prievidza, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.“

Najvyšší súd zistil, že nie je dôvod pre odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov – podľa § 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por.

Zároveň zistil, že dovolanie je sčasti dôvodné, nie je teda podklad pre jeho zamietnutie, ani odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c/ Tr. por. (s ďalej vysvetlenou diferenciáciou okolností, pre ktoré bolo, resp. nebolo dovolaniu vyhovené).

Oslobodenie spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Tr. por. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. vo vzťahu ku S. B. odôvodnil okresný a v nadväznosti na to aj krajský súd tak, ako to uvádza v dovolaní generálny prokurátor - teda, že závažnosť konania, ktoré by inak bolo považované za prečin (napĺňa znaky skutkovej podstaty prečinu), je v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák. nepatrná.

Toto hodnotenie však nie je správne a ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák. (hmotnoprávne ustanovenie) bolo použité nesprávne. Tým je splnený dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Zákon bol porušený v prospech obvineného, a to tak, že táto okolnosť má zásadný vplyv na jeho postavenie (§ 371 ods. 5 Tr. por.).

V tejto súvislosti platí nasledovné:

Naplnenie zákonných znakov prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. (pri použití základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty), vrátane vyššej než nepatrnej závažnosti v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák., nemôže byť negované záverom trestného súdu na základe vlastného dokazovania, že obvinený, ktorý je právne, teda v zmysle § 82 - § 96 Zákona o rodine, rodičom dieťaťa ako vyživovanej osoby a ktorý je z tohto dôvodu povinný plniť vyživovaciu povinnosť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine), v skutočnosti rodičom dieťaťa nie je. Relevantnou zmenou môže byť len zapretie otcovstva (určenie materstva) súdnou cestou, ku ktorému však v trestnom konaní nemôže dôjsť.

Otázka rodičovstva je otázkou osobného stavu, vylúčenou z posudzovania predbežných otázok orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom v zmysle § 7 ods. 2 Tr. por., pričom právne účinky rodičovstva sú z hľadiska závažnosti prečinu podľa § 207 Tr. zák. rovnaké, bez ohľadu na okolnosť, aký je právny dôvod určenia rodičovského vzťahu.

Iný záver by činil právnu úpravu rodičovstva a na ňu sa viažucu úpravu vyživovacej povinnosti bezúčelnou, čo sa sekundárne týka i tomu zodpovedajúcej trestnoprávnej zodpovednosti.

Preto najvyšší súd rozhodol v zmysle výroku tohto rozsudku, pri použití tam uvedených ustanovení, čo viedlo k zrušeniu napadnutého uznesenia a povedie k opätovnému prerokovaniu veci Krajským súdom v Trenčíne, pri rešpektovaní právneho názoru dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.).

V ďalších častiach odôvodnenia rozsudku (str. 8 - 10) sa najvyšší súd vyrovnal jednak s návrhom generálneho prokurátora, pokiaľ sa týka otázok (ne)zrušenia aj oslobodzujúcej časti výroku o vine a výroku o treste, ako aj nemožnosťou zrušenia aj odsudzujúcej časti výroku o vine a výroku o náhrade škody (nakoľko neboli predmetom dovolacieho prieskumu) s tým, že krajský súd opätovne rozhodne o oboch podaných odvolaniach v situácii, keď rozsudok okresného súdu nie je právoplatný v žiadnom jeho výroku, a jednak aj dovolacou námietkou vo vzťahu k náhrade výživného na syna obvineného (S. B.).

55.

ROZHODNUTIE

Konanie o európskom zatýkacom rozkaze nekončí právoplatnosťou rozhodnutia o výkone tohto rozkazu, ale až samotnou realizáciou vydania vyžiadanej osoby do cudziny. Ak sa v období po právoplatnosti rozhodnutia o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu a pred vydaním vyžiadanej osoby do cudziny začalo konanie o uznaní a výkone rozhodnutia vydaného súdom členského štátu Európskej únie podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z., na ktoré sa vzťahuje vyššie uvedený európsky zatýkací rozkaz (o vykonaní ktorého už bolo rozhodnuté), je na toto konanie príslušný súd podľa § 12 ods. 1 naposledy označeného zákona, teda krajský súd, ktorý konal (a stále koná) o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23 novembra 2015, sp. zn. 3Urtost 4/2015).

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 5. novembra 2015, sp. zn. 2Ntc/207/2015, rozhodol podľa § 12 ods. 1, ods. 3, § 29 zákona č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z.z.“) a podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. per analogiam o postúpení veci odsúdeného V. H. vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 2Ntc/207/2015, Krajskému súde v Žiline ako vecne a miestne príslušnému súde na ďalšie konanie.

Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie nasledovne: „Je nesporné, že ešte pred tým, ako bola na Krajský súd v Trenčíne doručená žiadosť Krajského súdu v Brne, pobočka v Zlíne, o uznaní a výkone vyššie uvedených rozsudkov, začal Krajský súd v Žiline na základe európskeho zatýkacieho rozkazu (ďalej len „EZR“) konanie o vydanie V. H. na výkon trestu uloženého mu týmito rozsudkami v Českej republike. Až po tom, čo bolo prokurátorom Krajskej prokuratúry v Žiline rozhodnuté o vykonaní EZR s odkladom realizácie vydania, rozhodol sa, zrejme z utilitárnych dôvodov, Krajský súd v Brne, pobočka v Zlíne, ísť cestou opačnou a podať návrh na uznanie a výkon uvedeného rozsudku v Slovenskej republike, pretože reálne odovzdanie V. H. vzhľadom na prebiehajúce neskončené trestné konania na území Slovenskej republiky je zrejme na dlhší čas znemožnené. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade sa konanie o uznaní a výkone rozhodnutia na Krajskom súde v Trenčíne začalo výlučne na základe konania o EZR, ktoré bolo už skôr začaté na Krajskom súde v Žiline. Výlučne len tá skutočnosť, že bolo v konaní o EZR rozhodnuté o vydaní s odkladom, bola dôvodom podania žiadosti o uznanie a výkon predmetného rozsudku na území Slovenskej republiky. Obe konania preto spolu meritórne súvisia, pričom konanie o EZR bolo začaté skôr. Zároveň je možné skonštatovať, že konanie o EZR dosiaľ na Krajskom súde v Žiline prebieha, pretože V. H. sa doposiaľ nachádza vo vydávacej väzbe na základe rozhodnutia Krajského súdu v Žiline vydaného na podklade EZR. Keďže Krajský súd v Trenčíne nie je v tomto prípade príslušný na vykonanie konania o žiadosti o uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia, postúpil vec na rozhodnutie vecne a miestne príslušnému Krajskému súde v Žiline“.

Proti tomuto uzneseniu podala riadne a včas sťažnosť prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trenčíne. V sťažnosti uviedla, že vzhľadom na obvyklý pobyt (trvalý alebo prechodný) odsúdeného V. H. je na rozhodnutie o uznaní a výkone rozhodnutia v danej veci príslušný Krajský súd v Trenčíne. Krajský súd v Brne preto správne zaslal žiadosť o uznanie a výkon rozhodnutia podľa Rámcového Rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 Krajskému súde v Trenčíne ako súde príslušnému. Ďalej poukázala na to, že konanie o EZR vedené na Krajskom súde v Žiline a Krajskej prokuratúre v Žiline je podľa zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoEZR“) právoplatne skončené. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline pod sp. zn. 2 KPt 18/15/5500 dňa 24. júna 2015 rozhodol, že EZR sa vykoná s tým, že realizácia vydania odsúdeného V. H. do Českej republiky sa odkladá do právoplatného skončenia trestných vecí vedených na území Slovenskej republiky. Zdôraznila, že žiadosť Krajského súdu v Brne o uznanie a výkon rozsudku Krajského súdu v Brne, pobočka v Zlíne z 26. novembra 2013, sp. zn. 61T/7/2013, v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci z 23. júna 2014, sp. zn. 2To/59/2014, je potrebné považovať za novú samostatnú žiadosť, na rozhodnutie ktorej je príslušný Krajský súd v Trenčíne. Podľa sťažovateľky nie je možné odvíjať príslušnosť súdu od právoplatne skončeného konania o EZR, pričom základnou podmienkou pre uvedený postup je vyslovenie nesúhlasu štátneho občana Slovenskej republiky ako vyžiadanej osoby v konaní o EZR s výkonom trestu odňatia slobody v štáte pôvodu a požiadanie o prevzatie výkonu rozhodnutia do Slovenskej republiky podľa zákona č. 549/2011 Z.z. Odsúdený V. H. v rámci konania o EZR po poučení podľa § 19 ods. 4 ZoEZR o možnosti nesúhlasiť s výkonom uloženého trestu odňatia

slobody v štáte pôvodu a o možnosti prevzatia výkonu rozhodnutia do Slovenskej republiky uviedol, že súhlasí s výkonom trestu v štáte pôvodu. Vo veci rozhodoval prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline práve z dôvodu, že odsúdený súhlasil s vydaním do štátu pôvodu. V závere sťažnosti navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne a uložil Krajskému súdu v Trenčíne, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť prokuratúry nie je dôvodná.

Z obsahu spisu vyplýva, že na odsúdeného V. H. vydal Krajský súd v Brne dňa 16. marca 2015 EZR, sp. zn. 61T/7/2013, za účelom vydania menovaného do Českej republiky na výkon trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Krajského súdu v Brne, pobočka v Zlíne, sp. zn. 61T/7/2013, z 26. novembra 2013 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci, sp. zn. 2To/59/2014, z 23. júna 2014 za spáchanie zločinu vydierania v štádiu pokusu podľa § 21 ods. 1, § 175 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. c/, ods. 3 písm. a/, písm. c/ Trestného zákonníka Českej republiky, prečinu porušovania domovej slobody podľa § 178 ods. 1, ods. 3 Trestného zákonníka Českej republiky, prečinu šírenia poplašnej správy podľa § 357 ods. 1, ods. 2 Trestného zákonníka Českej republiky a prečinu nedovoleného ozbrojovania podľa § 279 ods. 1 Trestného zákonníka Českej republiky vo výmere 8 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého bol zaradený do väznice so zvýšenou ostrahou (č. l. 91 spisu).

Na podklade označeného EZR bol odsúdený V. H. zadržaný 15. apríla 2015 v Ústrednej vojenskej nemocnici Ružomberok a uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. Ntc/13/2015, zo 16. apríla 2015 vzatý do predbežnej väzby a vzhľadom na zdravotný stav umiestnený do Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne. Následne Krajský súd v Žiline uznesením, sp. zn. Ntc/15/2015, z 28. apríla 2015 rozhodol, podľa § 16 ods. 1 ZoEZR, o vzatí vyžiadanej osoby – V. H. do vydávacej väzby.

Zo spisu ďalej vyplýva, že prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline uznesením, sp. zn. 2KPt 18/15/5500, z 24. júna 2015, rozhodol podľa § 21 ods. 2 ZoEZR, že EZR sa vykoná, pričom jeho realizáciu podľa § 29 ods. 1 ZoEZR odložil do právoplatného skončenia trestného konania, vedeného proti odsúdenému V. H. vo veci vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 8T/59/2012 a pod sp. zn. 2T/135/2012, a vo veci vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 1T/63/2012, a do vykonania prípadne uložených nepodmienečných trestov odňatia slobody odsúdeného V. H. na území Slovenskej republiky (č. l. 118 spisu).

Z predložených písomných materiálov vyplýva, že Krajskému súdu v Trenčíne bolo 14. októbra 2015 doručené podanie Krajského súdu v Brne, pobočka v Zlíne, vo veci uznania a výkonu cudzieho rozhodnutia – rozsudku Krajského súdu v Brne, sp. zn. 61T/7/2013, z 26. novembra 2013 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci, sp. zn. 2To/59/2014, z 23. júna 2014, týkajúcich sa odsúdeného V. H., spolu s originálom osvedčenia v slovenskom jazyku z 12. októbra 2015.

Dňa 5. novembra 2015 rozhodol Krajský súd v Trenčíne, teraz sťažnosťou napadnutým uznesením, o postúpení veci na ďalšie konanie Krajskému súdu v Žiline.

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia je príslušný krajský súd, v ktorého obvode má odsúdený obvyklý pobyt, alebo vykonáva trest odňatia slobody; inak je príslušný Krajský súd v Bratislave. Ak konanie o uznaní a výkone rozhodnutia začne na základe konania o európskom zatýkacom rozkaze, príslušným na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia je krajský súd, ktorý koná o európskom zatýkacom rozkaze. O začatí konania o uznaní a výkone rozhodnutia upovedomí príslušný súd ministerstvo.

Podľa § 29 citovaného zákona ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok.

Podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. pri predbežnom prejednaní obžaloby súd postúpi vec príslušnému súdu, ak nie je sám na jej prejednanie príslušný.

Najvyšší súd poznamenáva, že súd samostatne posudzuje otázky svojej príslušnosti. Ak dôjde k záveru, že nie je príslušný na prejednanie veci, neskúma už ďalej, či neprichádza do úvahy iné rozhodnutie. Nepríslušný súd sa len obmedzí na rozhodnutie o postúpení veci. Správne preto postupoval Krajský súd v Trenčíne, keď bez

rozhodnutia o väzbe odsúdeného podľa § 14 zákona č. 549/2011 Z.z. postúpil vec na ďalšie konanie Krajskému súdu v Žiline.

Pokiaľ ide o námietku prokurátorky o nepríslušnosti Krajského súdu v Žilina, sťažnostný súd konštatuje, že boli splnené podmienky na rozhodnutie o postúpení veci príslušnému krajskému súdu, ktorým je podľa § 12 ods. 1 druhá veta zákona č. 549/2011 Z.z. Krajský súd v Žiline ako súd konajúci o EZR. Krajský súd v Brne totiž inicioval konanie o uznaní a výkone rozhodnutia výlučne na základe konania o EZR, ktorého účelom bolo úspešné odovzdanie vyžiadanej osoby - V. H. na výkon trestu odňatia slobody do Českej republiky. Krajský súd v Brne po právoplatnom rozhodnutí Krajskej prokuratúry v Žiline o odklade realizácie vydania vyžiadanej osoby do Českej republiky logicky a správne reagoval na vzniknutý stav podaním návrhu na uznanie a výkon rozsudkov súdov Českej republiky súdom Slovenskej republiky.

Krajský súd v Žiline síce v rámci konania o EZR vykonal všetky procesné úkony podľa ZoEZR a hoci uznesenie prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline z 24. júna 2015, sp. zn. 2KPt 18/15/5500, o vykonaní EZR je právoplatné a Krajský súd v Žiline rozhodol o predbežnej (§ 15 cit. zákona) a vydávacej väzbe (§ 16 cit. zákona), konanie o EZR nebolo skončené, ale stále prebieha (V. H. je vo vydávacej väzbe).

Konanie o EZR nekončí právoplatnosťou rozhodnutia o výkone EZR, ale až samotnou realizáciou vydania vyžiadanej osoby do cudziny, čo logicky vyplýva nielen z toho, že vyžiadaná osoba je vo väzbe (súd musí rozhodovať o žiadostiach o prepustenie z väzby), ale aj z toho, že súd (po právoplatnosti rozhodnutia o výkone EZR) tiež zabezpečuje potrebné úkony smerujúce k vydaniu osoby v zmysle § 23 ods. 9 ZoEZR a napokon i z toho, že súd musí podľa § 16 ods. 3 ZoEZR rozhodnúť o prepustení vyžiadanej osoby z vydávacej väzby. Proces konania o EZR je zavŕšený až vykonaním finálneho úkonu a naplnením jeho účelu, ktorým je fyzické odovzdanie vyžiadanej osoby orgánom cudzieho štátu.

EZR v súčasnosti predstavuje platný právny podklad – rozhodnutie „sui generis“ pre justičné orgány členských štátov Európskej únie na vydanie osoby do žiadajúceho členského štátu na výkon uloženého trestu. EZR je stále v platnosti až do vydania V. H., resp. odvolania EZR podľa § 6 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona, bez ohľadu na skutočnosť, či dôjde k uznaniu a vykonaniu rozsudku Krajského súdu v Brne, sp. zn. 61T/7/2013, z 26. novembra 2013 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci, sp. zn. 2To/59/2014, z 23 júna 2014.

56.

ROZHODNUTIE

Podľa § 76a Tr. por. môže súd predĺžiť lehotu väzby pri obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie, vrátane tých trestných činov, pri ktorých trest odňatia slobody na 25 rokov predstavuje najvyššiu možnú výmeru trestu. Obe sankcie sú teda vo vyššie označenom ustanovení uvedené alternatívne, nie kumulatívne.*

* od 1. januára 2016 ide aj o trestné činy „terorizmu“

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. februára 2016, sp. zn. 3Tdo 78/2015).

Vyššie uvedeným rozsudkom Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade dovolania ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 18. decembra 2014, sp. zn. 6Tos/252/2014, rozhodol, že:

I/ Napadnutým rozhodnutím krajského súdu bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 2 Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 194 ods. 1 a § 76a Tr. por. v prospech obvinených A. Ž. a S. M. Zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a zrušil aj všetky rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Trnave prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

II/ Podľa § 380 ods. 1 Tr. por. rozhodol, že obvinení A.Ž a S. M. sa neberú do väzby.

Z o d ô v o d n e n i a :

Okresný súd Trnava uznesením, sp. zn. 2T/35/2012, z 28. novembra 2014 (č. l. 8468 až 8474) rozhodol podľa § 76a Tr. por., § 72 ods. 1 písm. e/ Tr. por. o predĺžení celkovej lehoty trvania väzby obvineným A.Ž a S. M. do 23. marca 2015.

Krajský súd v Trnave, rozhodujúc o sťažnosti obidvoch obvinených proti vyššie označenému uzneseniu Okresného súdu Trnava, na neverejnom zasadnutí konanom 18. decembra 2014 rozhodol uznesením, sp. zn. 6Tos/252/2014 (č.l. 8563 až 8568), podľa § 194 ods. 1 Tr. por. o zrušení uznesenia Okresného súdu Trnava, sp. zn. 2T/35/2012, z 28. novembra 2014. Svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tak, že predĺžiť lehotu väzby podľa § 76a Tr. por. možno len pri obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré je možné uložiť trest odňatia slobody so spodnou hranicou trestnej sadzby na 25 rokov alebo na doživotie. Ďalej uviedol: „V konkrétnom prípade sú obaja (obžalovaní) stíhaní pre obzvlášť závažný zločin, kde spodná hranica zákonom stanovenej trestnej sadzby je nižšia ako 25 rokov (zákonodarcu určil pri prejednávanej trestnej čine spodnú hranicu trestnej sadzby na 20 až 25 rokov). Nemožno dôvodiť, že by v prípade tohto (obzvlášť závažného zločinu) bolo možné uložiť minimálny trest odňatia slobody na 25 rokov tak, ako to stanovil zákonodarcu v príslušnom ustanovení § 76a Tr. por. Týmto nemožno konštatovať naplnenie príslušného zákonného ustanovenia na možnosť predĺženia lehoty trvania väzby nad maximálnu (4-ročnú lehotu) tak, ako ustanovuje § 76 ods. 6 písm. c/ Tr. por. Príslušné vymedzenie (kategórie obzvlášť závažných zločinov) umožňujúcich predĺžiť lehotu trvania väzby nad maximálnu (zákonnú lehotu) je potrebné posudzovať práve v kontexte samotného do úvahy prichádzajúceho trestu s hranicou minimálnou na 25 rokov alebo na doživotie“.

V dôsledku tohto rozhodnutia krajského súdu boli obvinení A. Ž. a obvinení S. M. prepustení z väzby - obidvaja 23. decembra 2014 (č. l. 8591, 8592, 8603, 8604). Pred ich prepustením z väzby rozhodol Okresný súd Trnava rozsudkom, sp. zn. 2T/35/2012, z 9. decembra 2012 (zatiaľ neprávoplatným) o uznaní obidvoch menovaných za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi § 172 ods. 1 písm. b/, písm. d/, ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/, písm. i/ Tr. zák. a obvineného A. Ž. i zo spáchania prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Tr. zák. Obvinenému Ž. súd uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 23 rokov a na výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň obvinenému uložil trest prepadnutia vecí a ochranný dohľad na 2 roky. Obvineného S. M. odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov, na výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia a tiež mu uložil ochranný dohľad na 2 roky.

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) podal 25. augusta 2015 dovolanie (č.l. 8827 až 8833) proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6Tos/252/2014,

z 18. decembra 2014 v neprospech obvinených A. Ž. a S. M., pretože: „Označeným uznesením bol porušený zákon v ustanoveniach § 194 ods. 1 a § 76a Tr. por. v prospech menovaných“ a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trnave z 18. decembra 2014, sp. zn. 6Tos/252/2014, bol porušený zákon v ustanoveniach § 194 ods. 1 a § 76a Tr. por. v prospech obvinených A. Ž. a S. M., aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie Krajského súdu v Trnave z 18. decembra 2014, sp. zn. 6Tos/252/2014, a prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol. Ďalej navrhol, aby najvyšší súd postupom podľa § 380 ods. 1 Tr. por. zaistil obvinených vydaním príkazu na zatknutie a týchto vzal do väzby.

Dovolateľ argumentoval nasledovne: „V danom prípade boli splnené všetky zákonom požadované podmienky na predĺženie lehoty trvania väzby podľa ustanovenia § 76a Tr. por., pretože trestné stíhanie sa vedie pre obzvlášť závažný zločin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody na dvadsať až dvadsaťpäť rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie. Z doterajšieho konania súdov je zrejmé, že trestné stíhanie nebolo možné ukončiť do uplynutia lehoty štyridsaťosem mesiacov väzby pre obtiažnosť veci, ktorá spočívala v rozsiahlosti a náročnosti dokazovania. Výklad ustanovenia § 76a Tr. por., ako ho ustálil Krajský súd v Trnave, ide nad rámec tohto ustanovenia. Krajský súd uvádza ako fakt, že podľa § 76a Tr. por. sadzba trestu odňatia slobody dvadsaťpäť rokov znamená spodnú hranicu trestu odňatia slobody, a že v predmetnej trestnej veci nebolo možné uložiť trest odňatia slobody minimálne dvadsaťpäť rokov. Formálna podmienka vyplývajúca z ustanovenia § 76a Tr. por., spočívajúca v závažnosti obzvlášť závažného zločinu danej konkrétnou trestnou sadzbou, je zrejmá - možnosť uloženia trestu odňatia slobody dvadsaťpäť rokov alebo trestu odňatia slobody na doživotie. V uvedenom smere ustanovenie § 76a Tr. por. ani iné ustanovenie uvedeného zákona žiadne ďalšie podmienky neobsahuje, teda ani podmienku, že by spodná hranica sadzby trestu odňatia slobody nemohla byť nižšia ako dvadsaťpäť rokov. Preto nemá oporu v žiadnom ustanovení Trestného poriadku názor krajského súdu, že musí ísť jedine o taký obzvlášť závažný zločin, pri ktorom Trestný zákon umožňuje uložiť jedine trest odňatia slobody práve na dvadsaťpäť rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie, ako je to napr. v prípade obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 2 Tr. zák. V uvedenej súvislosti treba opakovane uviesť, že sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 76a Tr. por., pretože vo veci je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie.“ Minister spravodlivosti v dovolaní tiež vysvetlil: „Lehota na podanie dovolania v neprospech obvinených v zmysle ustanovenia § 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por. začne plynúť až po doručení preloženého uznesenia Krajského súdu v Trnave, vydaného dňa 18. decembra 2014 pod sp. zn. 6Tos/252/2014“.

Hoci dovolateľ nešpecifikoval subjekt doručenia, z povahy veci vyplýva, že mal na mysli obvinených A. Ž. a S. M.

K dovolaniu sa vyjadrili generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) i obidvaja obvinení.

Generálny prokurátor uviedol: „Predmetné dovolanie bolo podané na podnet generálneho prokurátora, s jeho dôvodmi dovolania sa v celom rozsahu stotožňujem. Najvyššiemu súdu navrhujem, aby dovolaniu ministra spravodlivosti z 21. augusta 2015, podanému proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6Tos/252/2014, z 18. decembra 2014 bolo v celom rozsahu vyhovie.“

Obvinený A. Ž. prostredníctvom obhajcu argumentoval ku riešenému problému nasledovne: „Z vecnej stránky zaujímam k podanému dovolaniu toto stanovisko. Zotrvávam na stanovisku, že z hľadiska možnej aplikácie ustanovenia § 76a Tr. por. v tomto prípade nebola splnená základná podmienka použitia tohto ustanovenia, pretože pri stíhanom skutku sa nejedná o obzvlášť závažný zločin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie. Zotrvávam na názore, že z hľadiska gramatického výkladu uvedeného ustanovenia sa musí jednať o trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin s dolnou hranicou trestu odňatia slobody 25 rokov. V mojom prípade sa o takéto trestné stíhanie nejedná, preto postup podľa § 76a Tr. por. nie je možný. V dovolaní je vyslovený taký výklad tohto ustanovenia, ktorý neprípustne rozširuje možnosti predĺženia celkovej lehoty väzby v neprospech obvinených“.

Obvinený S. M. prostredníctvom obhajcu rovnalo ku riešenej otázke argumentuje, že neboli splnené podmienky na predĺženie lehoty väzby podľa § 76a Tr. por. Navrhuje, aby bolo dovolanie odmietnuté ako nedôvodné.

K samotnej podstate dovolania a rozdielnemu výkladu ustanovenia § 76a Tr. por. krajským súdom a ministrom spravodlivosti najvyšší súd uvádza:

Podľa § 76a Tr. por. ak sa vedie trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie alebo pre trestné činy terorizmu, ktoré nebolo možné pre obťažnosť veci, alebo z iných závažných dôvodov skončiť do uplynutia celkovej lehoty väzby v trestnom konaní a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania, môže súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby v trestnom konaní na nevyhnutnú dobu, a to aj opakovane. Celková lehota väzby v trestnom konaní spolu s jej predĺžením podľa predchádzajúcej vety však nesmie presiahnuť šesťdesiat mesiacov.

Krajský súd v Trnave vyložil ustanovenie § 76a Tr. por. tak, že lehotu väzby podľa označeného ustanovenia možno predĺžiť za splnenia ďalších tam uvedených podmienok pri obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré možno uložiť len trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie, pričom trest odňatia slobody na 25 rokov je spodnou hranicou trestu odňatia slobody bez výnimky. Pri takomto výklade ustanovenia § 76a Tr. por. by bolo možné podľa tohto ustanovenia predĺžiť lehotu väzby len pri 8 trestných činoch, z toho 5 trestných činov je uvedených v 12 hlave Trestného zákona – trestné činy proti mieru, proti ľudskosti, trestné činy terorizmu, extrémizmu a trestné činy vojnové.

V bežnej praxi by teda išlo len o dva trestné činy, a to o trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 2 Tr. zák., resp. podľa ods. 3 a trestný čin vraždy podľa § 145 ods. 3 Tr. zák.

Podľa ministra spravodlivosti možno lehotu väzby predĺžiť podľa § 76a Tr. por. za splnenia ďalších podmienok uvedených v § 76a Tr. por. pri obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré možno uložiť aj trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie. Ide o 52 taxatívne určených trestných činov a o tie zločiny, ktoré boli spáchané členom teroristickej skupiny, a zločiny spáchané z osobitného motívu podľa § 140 písm. e/ Tr. zák. (vid' § 140b Tr. zák.).

Aj z dôvodovej správy k § 76a Tr. por. vyplýva, že zákonodarca pripustil, že predĺženie väzby podľa § 76a Tr. por. má za úlohu pomôcť pri ochrane aj majetku a vysvetlil, že pôjde o prípady, kedy môže byť páchatel' odsúdený aj na trest odňatia slobody na 25 rokov.

Pri výklade použitom krajským súdom by účel ustanovenia § 76a Tr. por. nebol naplnený v celom rozsahu, pretože by nebola zabezpečená ochrana majetku a bolo by vylúčené predĺžiť lehotu väzby maximálne na 60 mesiacov pri obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré možno uložiť aj trest odňatia slobody na 25 rokov („došlo by k prepusteniu osôb, ktoré môžu byť odsúdené na 25 rokov odňatia slobody“). Preto považuje najvyšší súd výklad krajského súdu za príliš reštriktívny, nezohľadňujúci zámer zákonodarcu a z toho dôvodu aj neudržateľný. Naopak teleologický výklad, vychádzajúci z materiálneho ponímania významu a účelu ustanovenia § 76a Tr. por., zohľadňujúci závažnosť trestných činov, za ktoré možno uložiť aj trest odňatia slobody na 25 rokov, považuje najvyšší súd za adekvátny, logický a presvedčivý.

Najvyšší súd uzatvára:

Podľa § 76a Tr. por. môže súd predĺžiť lehotu väzby pri obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie, vrátane tých trestných činov, pri ktorých trest odňatia slobody na 25 rokov predstavuje hoci aj najvyššiu možnú výmeru trestu. Trest odňatia slobody ustanovený v osobitnej časti Trestného zákona na doživotie alebo resp. až na 25 rokov, ako možno najprísnejšia trestná sankcia, determinuje typovú závažnosť trestného činu ako obzvlášť závažného zločinu v zmysle § 76a Tr. por., čo pri splnení aj ďalších podmienok uvedených v tomto ustanovení umožňuje predĺženie celkovej lehoty väzby v trestnom konaní na nevyhnutnú dobu, a to aj opakovane s tým, že celková lehota väzby spolu s jej predĺžením nesmie presiahnuť 5 rokov.

S ohľadom na uvedené považuje najvyšší súd dovolanie ministra spravodlivosti za dôvodné, pokiaľ ide o návrh na zrušenie dovolaním napadnutého uznesenia. Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude rozhodnúť o sťažnostiach obidvoch obvinených, podaných proti uzneseniu Okresného súdu Trnava.

57.

ROZHODNUTIE

V skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku sa necituje formulácia kvalifikačne použitého ustanovenia Trestného zákona, táto formulácia zodpovedá tzv. právnej vete, citovanej v kvalifikačnej časti výroku o vine. Skutková veta musí zodpovedať právnej vete obsahovo, teda tak, aby bolo možné konštatovať naplnenie zákonných znakov trestného činu (subsumovať zistený skutkový stav pod príslušné ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. decembra 2015, sp. zn. 2Tdo 62/2015).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyššie uvedeným uznesením zo 14. decembra 2015 o dovolaní obvineného Ľ.R., podaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. novembra 2014, sp. zn. 2To/87/2014, rozhodol tak, že podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Ľ.R. odmietol.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre rozhodol o odvolaní obvineného Ľ. R. proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 29. júla 2014, sp. zn. 6Tk/1/2014, tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obvinenému ukladá podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 5 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 14 (štrnásť) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. na výkon trestu sa obvinený zaraďuje do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa obvinenému ukladá trest prepadnutia veci, a to noža o celkovej dĺžke 24 cm s dĺžkou čepele 13 cm.

Podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obvinený Ľ. R. uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., ktorý mal spáchať na tom skutkovom základe, že:

dňa 29. apríla 2013 v čase okolo 23.20 hod. v Nitre na sídlisku K., na detskom ihrisku nachádzajúcom sa v priestore medzi obytnými domami na ulici N. číslo X., N. číslo X., N. číslo X. a materskou škôlkou na N. ulici X. po predchádzajúcom spore a verbálnom konflikte s M. N., tohto kuchynským nožom o celkovej dĺžke 24 cm s rukoväťou svetlej farby a dĺžkou čepele 13 cm, šírkou čepele v strede 1,8 cm, ktorý držal v pravej ruke, jedenkrát bodol veľkou intenzitou do oblasti ľavej hornej časti hrudníka, následkom čoho M. N. padol na zem a utrpel ťažké zranenie, a to bodné poranenie hrudníka tesne pod ľavou kľúčnou kosťou a jedno povrchové rezné poranenie na ľavom predlaktí, pričom na následky týchto zranení M. N. utrpel krvácajúci šok pri zakrvácaní do ľavej pohrudnicovej dutiny s priebodom ľavých pľúc a hrudnej srdcovnice, následkom čoho zomrel.

Za to mu bol podľa § 145 ods. 1 Tr. zák., nezistiac poľahčujúce okolnosti podľa § 36 Tr. zák., zistiac priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 17 rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. mu bol uložený trest prepadnutia veci, a to noža o celkovej dĺžke 24 cm s dĺžkou čepele 13 cm.

Podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený ochranný dohľad v trvaní 3 rokov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd zaviazal obvineného, aby uhradil poškodenej J. N., nar. X. v N., trvale bytom N., Č. X. spôsobenú škodu vo výške 9.325,48 eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodenú J. N., nar. X. v Nitre, trvale bytom N., Č. X., odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie obvinený, písomným podaním obhajcu, doručeným súdu 5. júna 2015.

Ako právny dôvod dovolania označil obvinený dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Vecne (§ 374 ods. 1 Tr. por.) sú v dovolaní uvedené okolnosti, ktorých podoba je obsahovo tlmočená v nasledujúcej časti odôvodnenia, ktorá sa aj s uplatnenými dovolacími námietkami vyporiadava.

Prokurátor a splnomocnenec poškodeného navrhli dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vec preskúmal a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov (§ 371 ods. 1 písm. a/, b/ alebo d/ až f/ Tr. por.).

Zároveň však zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 (ods. 1) Tr. por.

Dovolacie námietky sú uvedené v časti II a/ a II b/ písomného dovolania.

Prvá časť námietok argumentačne smeruje k hodnoteniu dôkazov, a teda k preskúmvaniu skutkových zistení oboch konajúcich súdov.

Skutkový stav však v dovolacom konaní, vedenom na základe ustanovenia § 371 ods. 1 Tr. por., nemožno preskúmať, nakoľko to zákon v písmene i/ naposledy označeného ustanovenia výslovne zakazuje.

Podľa tohto ustanovenia dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Porušenie zákazu skúmania a zmeny súdom zisteného skutku by znamenalo vážne porušenie jedného zo základných postulátov demokratického a právneho štátu, ustanovenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Pokiaľ ide o citáciu z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) I. ÚS 485/2013, tento reaguje na napádanie skutkových záverov krajského súdu sťažovateľom, a to v tej rovine, že „by bolo možné uvažovať o tom, že je daný dôvod na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.“

Ide teda o okolnosť vysporiadania sa dovolacím súdom v rámci jeho právnych úvah s možnosťou použitia dotknutého dovolacieho dôvodu na skúmanie skutkových záverov (zistení) súdu, resp. napadnutého rozhodnutia, pretože zo zistených dôkazov nebolo podľa sťažovateľa možné dospieť k záveru, že sa dopustil predmetného skutku (trestného činu).

Také vysporiadanie sa dovolací súd s negatívnym výsledkom čini a konštatuje, že nemožno považovať za ústavne konformný výklad zákona, pri ktorom by štátny orgán postupoval určitým spôsobom napriek výslovnému zákazu takého postupu (... nemôže skúmať a meniť). Naopak, išlo by o prípad tzv. svojvôle, ignorácie zákona a zotretie rozdielu medzi zákonodarnou a súdnou mocou.

Opačná (v príslušnom smere) koncepcia dovolacieho konania systematicky zapadá do sústavy opravných prostriedkov podľa rekodifikovaného Trestného poriadku (zákona č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov). Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy mimoriadneho opravného prostriedku (sťažnosť pre porušenie zákona), ktorým bolo možné napadnúť akékoľvek porušenie zákona, aktuálne musí byť splnený niektorý zo zákonom ustanovených dovolacích dôvodov. Sťažnosť pre porušenie zákona však mohol podať len generálny prokurátor Slovenskej republiky a minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“), kým „de lege lata“ je dovolanie dostupné v zásade pre každého obvineného.

Taký postup zvolený zákonodarcom je vecne – logický, keďže dovolacie konanie, ktoré môže podaním dovolania začať široký okruh subjektov, nie je (a nemôže byť) „druhým kolom“ konania odvolacieho, pri ktorom je možné napadnúť aj skutkové zistenia (a najvyšší súd nemôže byť sekundárnym odvolacím súdom pre všetky konania). Pri dovolaní podanom pre niektorý z dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por. sa tak uplatňujú len zákonom určené závažné nedostatky aplikácie hmotného a procesného práva.

Ako vyplýva aj z aktuálne prijatého stanoviska najvyššieho súdu k obsahovo podobnej otázke:

„Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy limituje uplatnenie ohrozených alebo porušených subjektívnych práv v konaní pred štátnymi orgánmi postupom týchto orgánov ustanoveným zákonom, z čoho vyplývajú aj obmedzenia ustanovené zákonom (lehota alebo iná podmienka na uplatnenie práva). Nezáleží na tom, či ide o právo vyplývajúce aj priamo z ústavy alebo „len“ zo zákona.“

Preskúmanie skutkových zistení v dovolacom konaní však nie je vylúčené, a to pri dovolaní podľa § 371 ods. 3 Tr. por., ktoré podáva minister spravodlivosti, a to na podnet (§ 369 ods. 1 Tr. por.). Osobou podnecovateľa môže byť (z hľadiska výnimky uvedenej v naposledy označenom ustanovení) aj obvinený, nakoľko tento zo skutkových dôvodov nemôže podať odvolanie (ak však spĺňa kritériá uvedené v § 372 ods. 1 Tr. por.).

Skutkový prieskum je teda inou súčasťou procesnej konštrukcie dovolacieho konania, než je dovolanie podané obvineným.

Nemožno argumentovať rozhodnutiami súdov (vrátane ústavného) Českej republiky, nakoľko tamojšia právna úprava obdobného dovolacieho dôvodu je vo významnej okolnosti odlišná.

Podľa § 265b ods. 1 Trestného rádu Českej republiky „dovolání lze podat, jen – je li tu některý z následujících důvodů: - g/ rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.“

Absentuje teda výslovný zákonný zákaz skúmania a zmeny súdom zisteného skutku, ktorý je uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., časť vety za bodkočiarkou. Interpretáčnej medze sú pri takej (českej) právnej úprave podstatne širšie (k tomu pozri aj R 14/2015).

Nemožno teda preskúmať časť námietok, označených v dovolaní ako „nesprávnosť vyhodnotenia dôkazov“.

Pod bodom IIa/ je namietaná aj arbitrárnosť rozhodnutia, rovnako však nesprávne.

Bez ohľadu na okolnosť, že v zmysle § 371 ods. 7 Tr. por. dovolanie nie je prípustné len proti odôvodneniu rozhodnutia – odôvodnenie rozhodnutia nie je arbitrárne, resp. svojvoľné vtedy, ak jeho závery, resp. závery rozhodnutia ako celku (teda aj výroku) nezodpovedajú predstave strany v konaní, ktorá neuspela.

Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v preskúmvanej veci spĺňa všetky parametre ustanovenia § 168 Tr. por., pričom je na hranici v ňom uvedenej požiadavky „stručnosti“ v oblasti skutkových zistení, a to práve v opačnej pozícii, než je absencia dostatočného odôvodnenia – v podstatných bodoch je odôvodnenie podrobné.

K namietanému nezohľadneniu znaleckého posudku predloženého obhajobou je potrebné uviesť, že rozsudok okresného súdu sa ním zaoberá na str. 13 a následne 15 a 16, kde sa zároveň vysvetľuje, prečo pri hodnotení súdu „neobstál“ oproti znaleckému posudku MUDr. N. a MUDr. Z. – odvolací súd sa zaoberá touto problematikou na str. 7 svojho rozsudku.

Obdobné je to aj vo vzťahu k výpovediam svedkov, u ktorých dovolanie namieta nevysporiadanie sa s nimi (P., P., Z., C.). Tieto výpovede reflektuje odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa a vo vzťahu k odvolacím námietkam aj odôvodnenie rozsudku krajského súdu (P., P.), a to so zdôraznením, že priamym svedkom činu bol len svedok T. Osobitný dôraz sa kladie na objektivizáciu skutkových zistení znaleckým dokazovaním, a to so zvýšenou pozornosťou vo vzťahu k vyvráteniu obrany obžalovaného.

Keďže obhajobné tvrdenia obvineného sa nezmenili a premietli sa do odvolacích námietok, je správny

postup odvolacieho súdu, pokiaľ okrem vlastných úvah vo zvyšku riešenej problematiky odkazuje na dostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Opak by bol formalistickým „odpisovaním“ od nižšej súdnej inštancie.

Sám dovolateľ pritom (tiež správne) uvádza, že odvolací súd nemusí zodpovedať na každú otázku nastolenú v odvolaní.

Ide o riešenie otázok, ktoré sú podstatné a vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvého stupňa sú (mohli by byť) sporné.

V tomto smere je v posudzovanej veci najdôležitejšie vysporiadanie sa s obranou obvineného, a to na báze znaleckého dokazovania, čím sa krajský súd zaoberá explicitne a v dostatočnom rozsahu.

Úlohou dovolacieho súdu, v kontexte uplatniteľných ústavnoprávných aspektov tvrdenej arbitrárnosti rozhodnutia, pritom nie je preskúmať (ako vyplýva aj z vyššie uvedenej charakteristiky dovolacieho konania) vecnú správnosť dôkazných úvah. Jeho úlohou je overiť, či konajúce súdy, vrátane odvolacieho, venovali relevantným otázkam dostatočnú pozornosť.

Odpoveď na túto otázku je pozitívna a dovolateľ sa len pokúša do dovolacieho konania duplicitne vniesť odvolací prvok (skutkovo – dôkazného prieskumu). Ním uplatnené okolnosti stoja mimo dovolacích dôvodov, čo podmieňuje odmietnutie dovolania pre jeho zrejmu nedôvodnosť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Rovnaký postup je potrebné zvoliť aj pri námietkach označených ako „nesprávne právne posúdenie skutku“.

Tu dovolateľ totiž namieta, že zo skutkovej vety rozsudku súdu prvého stupňa nevyplýva spáchanie trestného činu, z ktorého bol uznaný za vinného (§ 145 Tr. zák.), čo podmieňuje týmto tvrdením:

„Z opisu skutku v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že dovolateľ jedenkrát bodol poškodeného do oblasti tesne pod kľúčnou kosťou. Toto miesto však nie je miestom, na ktorom sa nachádzajú životne dôležité orgány. Zo skutkovej vety rozsudku teda nevyplýva vražedný úmysel.

V nadväznosti na základ takto formulovanej skutkovej vety by do úvahy mohlo pripadať aj uznanie viny zo zabitia podľa § 147 alebo 148 Tr. zák.“

K tomu dovolací súd uvádza, že v skutku je popísané ako konanie obvineného (bodnutie nožom s dĺžkou čepele 13 cm a šírkou 1,8 cm pravou rukou, veľkou intenzitou do oblasti ľavej hornej časti hrudníka), tak aj následok (ťažké zranenie, a to bodné poranenie hrudníka tesne pod ľavou kľúčnou kosťou a jedno povrchové rezné poranenie na ľavom predlaktí, pričom na následky týchto zranení M. N. utrpel krvácajúci šok pri zakrvácaní do ľavej pohrudnicovej dutiny s priebodom ľavých pľúc a hrudnej srdcovnice, následkom čoho zomrel), a rovnako tak aj príčinná súvislosť medzi konaním a následkom (vyjadrená slovami „následkom čoho“). Subjektívna stránka – úmysel smerujúci k usmrteniu je zřejmý z popisu konania obvineného, a to práve vzhľadom na použitý nástroj a spôsob a lokalizáciu bodnutia. Ide o vetu skutkovú, a nie právnu, preto sa v nej necituje formulácia použitého ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona (iného úmyselne usmrtil, resp. usmrtil), ktorá je citovaná v kvalifikačnej časti výroku o vine.

Okolnosť, že usmrtenie bolo spôsobené bodnutím obvineného (a nie inak), je súčasťou skutku, ktorého správnosť a úplnosť nemôže dovolací súd skúmať a meniť (aj bez ohľadu na notoriu možnosti zasiahnuť životne dôležité orgány bodnutím do ľavej časti hrudníka nožom s čepeľou dĺžky 13 cm) - preto je okolnosť namietaná dovolateľom rovnako ako v predchádzajúcich prípadoch mimo uplatniteľných dovolacích dôvodov a dovolanie bolo aj vo vzťahu k nej potrebné odmietnuť ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

58.

ROZHODNUTIE

Otázku splnenia podmienok pre rozhodnutie súdu o osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe s uloženým probačným dohľadom podľa § 52 ods. 1 Tr. zák. nemožno zužovať len na skúmanie riadneho života odsúdeného počas skúšobnej doby a splnenie súdom uložených obmedzení a povinností (§ 51 ods. 3, ods. 4 Tr. zák.), nakoľko by sa strácal rozdiel medzi podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody podľa § 49 Tr. zák. a podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom podľa § 51 Tr. zák. Dodržiavanie podmienok probačného dohľadu je nevyhnutným predpokladom pre rozhodnutie o osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe. Závažné porušenie podmienok probačného dohľadu, prípadne sústavné menej závažné porušovanie podmienok probačného dohľadu zo strany odsúdeného, je naopak dôvodom na rozhodnutie o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júna 2015, sp. zn. 5Tdo 30/2015)

Vyššie označeným uznesením z 24. júna 2015 Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, podané v prospech obvineného D. K., proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 14. augusta 2012, sp. zn. 4Tos/68/2012, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo 4. októbra 2007, sp. zn. 3T/111/2006, bol obvinený D. G. uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v Košiciach v kancelárii spoločnosti M. na ul. M. č. X. dňa 19. apríla 2006 asi o 11.30 hod. vyhrážal sa K. K., že keď nebude mať do druhého dňa na účte výplatu a nedostane stravné lístky, následne vytiahol pištoľ, touto sa oháňal a K. K. sa vyhrážal, že si môže chystať truhlu.

Okresný súd Košice I ho za to odsúdil podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 39 ods. 1, § 51 ods. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody v trvaní 3 rokov, ktorý mu podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. podmienčne odložil a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. mu ustanovil skúšobnú dobu 4 roky s probačným dohľadom.

Podľa § 51 ods. 4 písm. a/ Tr. zák. uložil súd obvinenému obmedzenie nepriblížiť sa k poškodenému K. K. na vzdialenosť kratšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydľia poškodeného.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd uložil obvinenému trest prepadnutia veci – pištole na poplašné kapsle striebornej farby o dĺžke 20 cm s tým, že podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. sa vlastníkom prepadnutej veci stáva štát.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach z 27. februára 2008, sp. zn. 4To/110/2007, ktorým boli odvolania obvineného a okresného prokurátora podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuté.

Súd prvého stupňa uznesením z 11. júla 2012, sp. zn. 3T/111/2006, podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. vyslovil, že obvinený sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia neosvedčil a nariadil mu nepodmienený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podala sťažnosť obhajkyňa obvineného Mgr. L. M. V písomných dôvodoch poukázala na ustanovenie § 52 ods. 1 Tr. zák., podľa ktorého výnimočne môže súd, vzhľadom na okolnosti prípadu, ponechať probačný dohľad v platnosti, hoci odsúdený svojím konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu. Je toho názoru, že boli splnené podmienky na vyslovenie, že sa odsúdený osvedčil, o čom svedčia pravidelne podávané správy OR PZ, OO PZ Košice - Nad jazerom a tiež skutočnosť, že nie je známe, že by sa dopustil trestného činu, či priestupku. Nariadenie výkonu trestu odňatia slobody pre porušenie povinnosti hlásiť sa u probačného úradníka, pri súčasnom dodržaní ostatných povinností a pri vedení riadneho spôsobu života, považuje za neprímerane prísny

postih. Navrhla preto, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie a sám rozhodol tak, že sa obvinený osvedčil, alternatívne vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na podklade podanej sťažnosti Krajský súd v Košiciach ako nadriadený orgán podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že sťažnosť nie je dôvodná, preto ju uznesením zo 14. augusta 2012, sp. zn. 4Tos/68/2012, podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

Obvinený bol dodaný do výkonu trestu odňatia slobody 30. apríla 2014.

Prvostupňovému súdu bolo 26. marca 2015 doručené dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) smerujúce proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 14. augusta 2012, sp. zn. 4Tos/68/2012, ktoré podal na podnet obvineného a v jeho prospech.

Dovolanie podal podľa § 369 ods. 1 Tr. por. z dôvodu podľa § 371 ods. 2 Tr. por. argumentujúc tým, že zo spisu, sp. zn. 3T/111/2006, je zrejmé, že neboli zaobstarané zákonom obligatórne predpokladané dokumenty pre rozhodnutie. Zákon ustanovuje povinnosť obstarat' tieto dokumenty vždy, bez ohľadu na to, či súd rozhoduje o osvedčení, resp. neosvedčení sa odsúdeného počas alebo po skúšobnej dobe. Z probačného spisu, sp. zn. 7Pr 2/2008, je zrejmé, že uvedená obligatórna dokumentácia pre rozhodnutie bola zabezpečená až po rozhodnutí súdu prvého stupňa o neosvedčení sa obvineného (11. júla 2012), a to konkrétne odpis z registra trestov až po 31. júli 2012 (pečiatka podania na pošte, pečiatka doručenia súdu absentuje) a po 10. septembri 2012 (dátum vydania správy o povesti, pečiatka doručenia súdu absentuje).

Aj z uvedeného probačného spisu je zrejmé, že k dátumu rozhodovania súdu (11. júla 2012) probácia ukončená nebola, pretože správa o ukončení probácie je až z 13. septembra 2012, pričom je nemyšliteľné, aby probácia trvala naďalej aj po právoplatnosti rozhodnutia o neosvedčení sa v skúšobnej dobe (14. augusta 2012).

Treba konštatovať, že súd pri rozhodovaní o neosvedčení sa obvineného porušil ustanovenia zákona a nekonal tak, aby si zabezpečil úplné informácie pre rozhodnutie vo veci v zmysle § 418 ods. 1 Tr. por. Navyše súd porušil aj ustanovenie § 418 ods. 2 Tr. por., keď prakticky od 25. októbra 2011 až do svojho rozhodnutia dňa 11. júla 2012 nekomunikoval s probačnou a mediačnou úradníčkou, ktorá bola poverená vykonávať probačný dohľad, neoznámil jej skutočnosť, že koná o neosvedčení sa obvineného, ani jej neuložil v zmysle § 418 ods. 2 Tr. por. zabezpečiť ďalšie podklady v zmysle zákona.

Napriek tomu probačná a mediačná úradníčka konala aj po 25. októbri 2011 v zmysle zákona, viedla u obvineného probačný dohľad a zabezpečovala zákonné predpoklady pre riadne rozhodnutie v zmysle § 52 Tr. zák. Je možné konštatovať, že predpoklady pre rozhodnutie súdu podľa § 52 Tr. zák. boli vytvorené až po 13. septembri 2012, kedy probačná a mediačná úradníčka ukončila probačný dohľad, na ktorý bola poverená. Bolo povinnosťou súdu informovať probačnú a mediačnú úradníčku o postupe súdu, ktorý môže mať dosah na výkon jej povinností (informácia o tom, že koná o neosvedčení sa obvineného), ako aj bolo povinnosťou súdu zabezpečiť si všetky potrebné podklady pred rozhodnutím od tejto probačnej a mediačnej úradníčky.

Ak by súd konal v zmysle ustanovenia § 418 ods. 2 Tr. por., bol by od probačnej a mediačnej úradníčky zistil aktuálnu adresu obvineného pre doručovanie, ktorú oznámil probačnej a mediačnej úradníčke 12. januára 2012 a nemusel by adresovať písomnosti v druhej polovici januára 2012 na adresu M. X., K. a neskôr na adresu B. Z. D. X., N. B., S. v máji 2012, pretože probačná a mediačná úradníčka disponovala aktuálnou adresou obvineného už od 12. januára 2012. Pochybením súdu tak došlo k nehospodárnosti konania, ako aj zbytočným priesťahom a v konečnom dôsledku k porušeniu procesných práv obvineného, keď sa konalo v jeho neprítomnosti, hoci adresa pre doručovanie v zahraničí bola súdu cez probačný spis známa.

Z uvedeného vyplýva, že súd v rozpore s ustanovením § 418 ods. 2 Tr. por. nekomunikoval s probačnou a mediačnou úradníčkou a na základe uvedeného pochybil pri rozhodovaní o neosvedčení sa obvineného po skúšobnej dobe, a porušil ustanovenie § 418 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.

Krajský súd v Košiciach bol v konaní, sp. zn. 4Tos/68/2012, povinný zisťovať aj zákonnosť konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, pričom toto neurobil, preto neodhalil pochybenia okresného súdu. Tým došlo aj k porušeniu § 192 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a následnej neaplikácii správneho ustanovenia, ktorým v tomto prípade muselo nevyhnutne byť ustanovenie § 194 ods. 1 Tr. por.

K procesným pochybeniam súdu je potrebné zdôvodniť aj potrebu podania dovolania z hľadiska možnej zmeny rozhodnutia, ktorá by mohla ovplyvniť postavenie obvineného. Je potrebné konštatovať, že v prípade, že by súd rozhodoval na základe úplných podkladov, musel by vziať do úvahy aj ďalšie okolnosti, svedčiace v prospech obvineného (že sa počas skúšobnej doby nedopustil spáchania trestného činu ani priestupku, že splnil obmedzenia uložené počas skúšobnej doby, a to že sa nestýkal s poškodeným, že aj napriek neúčasti na probačnom dohľade v stanovenom termíne sa dobrovoľne prihlásil u probačnej a mediačnej úradníčky v dodatočnom termíne dňa 12. januára 2012, že záverečná správa z probačného dohľadu konštatuje, že obvinený podmienky probačného dohľadu splnil).

Aj napriek tomu, že sa obvinený nezúčastnil nariadeného termínu probačného dohľadu a opomenul oznámiť údaj o zmene pobytu, toto porušenie podmienok probačného dohľadu sa v spojení s ďalšími skutočnosťami, na ktoré súd pri rozhodovaní neprihliadol, hoci na ne prihliadnúť mal a mohol, môže javiť ako nie až také závažné.

Treba totiž poukázať na skutočnosť, že § 52 ods. 1 Tr. zák. umožňuje aj v prípade porušenia podmienok probačného dohľadu nenariadiť trest, ale urobiť opatrenia podľa § 52 ods. 1 písm. a/ alebo b/ Tr. zák.

Nariadenie výkonu nepodmienečného trestu teda nie je obligatórnym následkom porušenia podmienok probačného dohľadu. Treba totiž vziať do úvahy aj dôvod, ktorý viedol obvineného k odchodu do zahraničia, a to snaha o to „viesť riadny život“, t.j. nájsť si prácu a zarábať si na živobytie, čo pre neho v Slovenskej republike dlhodobo nebolo možné, keďže bol od začiatku skúšobnej doby nepretržite vedený ako nezamestnaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny.

Je potrebné odlišovať závažnejšie a menej závažné porušenia probačného dohľadu, obmedzení a povinností s tým spojených. Nariadenie výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody predstavuje najprísnejšiu sankciu, akú je možné za takéto porušenie probačného dohľadu nariadiť. Ak uvážime, že spáchanie ďalšieho trestného činu v skúšobnej dobe môže viesť rovnako maximálne k nariadeniu nepodmienečného trestu odňatia slobody, javí sa v uvedenom prípade rovnaká sankcia za oveľa menej závažné porušenie povinností „viesť riadny život“ neprimerane prísna. Súd tak porušil zásadu proporcionality trestania, ktorá aj v tomto prípade musí prichádzať do úvahy.

Súd zároveň tým, že nemal všetky potrebné podklady k rozhodnutiu, opomenul prihliadnúť na všetky okolnosti, ktoré svedčili v prospech obvineného a odoprel mu tak právo na uplatnenie zásady voľného hodnotenia dôkazov, a zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností.

Minister spravodlivosti preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“):

1/ podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4Tos/68/2012, zo 14. augusta 2012, bol porušený zákon v ustanovení § 2 ods. 10, ods. 12, § 192 ods. 1 písm. b/, § 194 ods. 1, § 418 ods. 1, ods. 2 Tr. por. v neprospech obvineného;

2/ podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4Tos/68/2012, zo 14. augusta 2012 a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad;

3/ podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Košiciach, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Zároveň postupom podľa § 380 ods. 4 Tr. por. minister spravodlivosti prerušil obvinenému výkon trestu odňatia slobody dňom 23. marca 2015.

Okresný súd Košice I vyzval obvineného, aby si pre dovolacie konanie v určenej lehote zvolil obhajcu. Po márnom uplynutí stanovenej lehoty bol obvinenému podľa § 373 ods. 5 Tr. por. ustanovený obhajca JUDr. G. Z. Prostredníctvom tohto obhajcu sa obvinený vyjadril k podanému dovolaniu tak, že súhlasí s jeho dôvodmi a navrhol, aby najvyšší súd vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech v tých ustanoveniach, ako sa uvádza v dovolaní a aby zrušil napadnuté uznesenie, aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

K podanému dovolaniu sa stručne vyjadril aj prokurátor okresnej prokuratúry, ktorý dovolanie ministra spravodlivosti označil za dôvodné a navrhol, aby mu dovolací súd vyhovel.

Spisový materiál spolu s dovolaním bol najvyššiemu súdu riadne predložený na rozhodnutie

15. mája 2015.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) po preskúmaní predloženého spisového materiálu a obsahu dovolania najskôr skúmal, či sú splnené zákonné podmienky pre vecný prieskum napadnutého rozhodnutia v dovolacom konaní, najmä či dovolanie bolo podané oprávnenou osobou a či je prípustné.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 369 ods. 1 Tr. por. dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 371 ods. 2 Tr. por. minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienечnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienечne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienечnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste.

Dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné. Na podporu tohto záveru treba uviesť, že ustanovenie § 371 ods. 2 Tr. por. síce výslovne nespomína rozhodnutie o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienечne odložený s probačným dohľadom, avšak aj tento typ rozhodnutia dovolaciemu prieskumu podlieha. Z hľadiska ustanovenia § 371 ods. 2 Tr. por. je totiž podľa názoru dovolacieho súdu podstatným znakom len to, či rozhodnutie má charakter rozhodnutia o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienечne odložený. Naopak, nepodstatné je to, či bol výkon trestu podmienечne odložený s probačným dohľadom alebo bez neho. V opačnom prípade by dochádzalo celkom nedôvodne k vylúčeniu predmetného typu rozhodnutia z dovolacieho prieskumu, čo iste nebolo úmyslom zákonodarcu.

Dovolací súd ďalej zistil, že boli splnené aj ďalšie zákonné podmienky, lebo dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a že dovolanie spĺňa obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.).

Zároveň ale dovolací súd zistil aj to, že dovolanie ministra spravodlivosti nie je dôvodné, nakoľko je zrejmé, že nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 2 Tr. por.

V posudzovanom prípade bol obvinený súdom prvého stupňa odsúdený podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 39 ods. 1, § 51 ods. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 3 rokov. Výkon trestu mu súd podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. podmienечne odložil a podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. mu určil skúšobnú dobu 4 roky s probačným dohľadom. Podľa § 51 ods. 4 písm. a/ Tr. zák. uložil súd obvinenému obmedzenie nepriblížiť sa k poškodenému K. K. na vzdialenosť kratšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydľia poškodeného. Zároveň obvinenému podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. uložil trest prepadnutia veci – pištole na poplašné kapsle striebornej farby o dĺžke 20 cm s tým, že podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. sa vlastníkom prepadnutej veci stáva štát.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť 27. februára 2008. Koniec skúšobnej doby podmienечného odsúdenia s probačným dohľadom bol súdom prvého stupňa stanovený na 27. februára 2012 (správne 28. februára 2012).

Z pripojeného spisového materiálu súdu prvého stupňa, sp. zn. 7Pr/2/2008, dovolací súd zistil, že skutočný probačný dohľad nad obvineným začal až 16. decembra 2008 (!!!) vytvorením dohľadového spisu a predvolaním obvineného na prvý termín probácie - 12. januára 2009. Probačný dohľad tak začal bezmála po roku od právoplatnosti rozsudku, ktorým bol uložený. Zo zápisnice spísanej o tomto úkone dovolací súd zistil, že probačnému úradníkovi mimo iné obvinený uviedol, že nemá záujem odísť pracovať do zahraničia, resp. mimo územia Slovenskej republiky a v rámci programu probácie bude dodržiavať obmedzenie uložené rozhodnutím súdu a okamžite hlásiť zmeny probačnému a mediačnému úradníkovi, a to zmeny týkajúce sa pobytu, zamestnania a podobne. Zápisnicu obvinený vlastnoručne podpísal.

Obvinený zároveň vlastnoručne podpísal i dohľadový probačný plán, v rámci ktorého sa zaviazal okrem iného dostavovať sa k probačnému a mediačnému úradníkovi v stanovených lehotách, vopred sa ospravedlniť z určeného termínu, ktorého sa nebude môcť zúčastniť a tiež informovať mediačného a probačného úradníka o svojom pobyte, zamestnaní ... a iných okolnostiach dôležitých pre plnenie podmienok probačného dohľadu.

Súčasťou dohľadového spisu je i poučenie o povinnostiach vyplývajúcich z probačného dohľadu a trestných následkoch nedodržania povinností alebo obmedzení uložených súdom v rámci probačného dohľadu, ktoré poučenie obvinený taktiež vlastnoručne podpísal. Osobitne bol pritom obvinený poučený vopred oznamovať probačnému úradníkovi vzdialenie sa z miesta pobytu.

Ďalší termín probácie bol obvinenému určený na 26. mája 2009. Zo zápisnice o probácii z uvedeného dňa je zrejmé, že sa obvinený na tento termín osobne dostavil a mimo iné uviedol, že v priebehu leta mieni odísť za rodinou do Srbska, kde sa zdrží cca 4 – 5 týždňov. Zároveň uviedol telefónny kontakt na manželku. Ďalšie termíny probácie boli obvinenému určené na 4. septembra 2009 a 13. mája 2010. Zo zápisnice o úkonoch je zrejmé, že obvinený sa na oba termíny riadne dostavil a mimo iné zakaždým uviedol, že sa u neho nič nezmenilo a trvalé bydlisko má na adrese K., M. X. Na ďalší termín probácie určený na 13. septembra 2010 sa obvinený nedostavil. Dostavil sa až o tri dni neskôr, 16. septembra 2010. Zo zápisnice z uvedeného dňa vyplynulo, že obvinený svoju neúčast' na termíne probácie 13. septembra 2010 ospravedlnil tým, že na termín zabudol. Uviedol tiež, že v priebehu mesiaca august bol v S. u rodičov.

Ďalší termín probácie bol obvinenému určený na 13. mája 2011. Na uvedený termín sa obvinený nedostavil a svoju neúčast' nijako neospravedlnil. Nový termín probácie bol určený na 27. októbra 2011. Predvolanie na uvedený termín z adresy, ktorú obvinený uviedol ako adresu trvalého pobytu, si obvinený neprevzal. Zásielku prevzala jeho manželka, ktorá následne telefonicky probačnému úradníkovi oznámila, že jej manžel sa ešte v januári 2011 od rodiny odsťahoval späť do S., kde má rodičov a o rodinu v K. nejaví záujem, na základe čoho ona vo februári 2011 podala návrh na rozvod. Uviedla, že od februára 2011 ju manžel nekontaktoval. Zároveň uviedla adresu rodičov obvineného v S.

Na základe týchto skutočností probačný úradník vyhotovil priebežnú správu o výkone probácie, v ktorej zhrnul vyššie uvedené fakty konštatujúc, že obvinený porušil povinnosť osobne sa hlásiť v určených lehotách a oznamovať vzdialenie sa z miesta pobytu. Popísaným postupom si probačný úradník splnil zákonnú povinnosť bezodkladne informovať súd o porušení podmienok dohľadu zo strany obvineného. O takomto možnom postupe zo strany probačného úradníka bol obvinený na začiatku probácie riadne poučený.

Správa probačného úradníka bola založená do spisu, sp. zn. 3T/111/2006, dňa 26. októbra 2011 (v spise na č. l. 106 – 116).

Na podklade správy probačného úradníka začal súd konať a určil termín verejného zasadnutia na 6. februára 2012. Predmetom verejného zasadnutia bolo rozhodnúť o osvedčení, resp. neosvedčení sa obvineného. Na termín predvolal obvineného z adresy M. X., K. jednak poštou, ale aj prostredníctvom OO PZ. Obvinenému sa predvolanie nepodarilo doručiť ani poštou, ani hliadkou OO PZ, nakoľko sa na uvedenej adrese nezdržiaval.

Medzičasom sa obvinený dostavil bez predvolania k probačnému úradníkovi 12. januára 2012, kde do zápisnice uviedol, že sa v súčasnosti zdržiava v S. – B., kde pracuje v rafinérii, v dedinke S., že na územie Slovenskej republiky prišiel len z dôvodu, že si chce usporiadať záležitosti ohľadom bytu, že nemá záujem na našom území pracovať, nechce tu ani žiť a na Slovensko bude dochádzať prevažne za účelom návštevy svojej rodiny. Probačný úradník súdu prvého stupňa do spisu, sp. zn. 3T/111/2006, správu o tejto probácii nezaslal.

Predseda senátu 23. marca 2012 vydal príkaz na zatknutie. Oddelenie pátrania a výjazdov, Odbor kriminálnej polície OR PZ Košice podaním doručeným súdu 19. apríla 2012 oznámilo, že obvinený sa zdržuje v S. na adrese B. Z. DZ. X., N. B.

Predseda senátu určil nový termín verejného zasadnutia na 28. mája 2012, na ktorý predvolal obvineného zo spomínanej adresy v S. Zásielka doručovaná poštou sa z uvedenej adresy vrátila s poznámkou pošty – „déménage“ (v preklade odsťahovaný, resp. presťahovaný). Na základe uvedených zistení predseda senátu na tomto verejnom zasadnutí opatrením rozhodol, že podľa § 358 ods. 1, § 360 Tr. por. sa proti obvinenému bude konať ako proti ušlému a podľa § 277 ods. 1 Tr. por. s použitím § 298 Tr. por. odročil verejnú

zasadnutie na 11. júla 2012. Opatrením z toho istého dňa ustanovil obvinenému za obhajcu JUDr. L. M. a predvolanie obvineného vyvesil i na úradnej tabuli súdu.

Na verejnom zasadnutí 11. júla 2012 následne súd prvého stupňa uznesením z 11. júla 2012, sp. zn. 3T/111/2006, podľa § 50 ods. 4 Tr. zák. vyslovil, že obvinený sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia neosvedčil a nariadil mu nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Vyššie citované uznesenie súdu prvého stupňa nadobudlo právoplatnosť v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 14. augusta 2012, sp. zn. 4Tos/68/2012, ktorý sťažnosť ustanovenej obhajkyne obvineného JUDr. L. M. podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Citované uznesenie krajského súdu bolo napadnuté dovolaním ministra spravodlivosti z dôvodov rozvedených vyššie v texte tohto rozhodnutia.

Z dikcie ustanovenia § 52 ods. 1 Tr. zák. je zjavné, že na to, aby súd vyslovil, že sa odsúdený v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom osvedčil (ďalej len rozhodnutie o osvedčení), musia byť súčasne (kumulatívne) splnené tri zákonné podmienky. Konkrétne odsúdený musí 1/ viesť riadny život, 2/ dodržať podmienky probačného dohľadu a 3/ splniť súdom uložené obmedzenia a povinnosti.

Naopak, pre rozhodnutie o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe a nariadení nepodmienečného trestu odňatia slobody (ďalej len rozhodnutie o neosvedčení), stačí porušenie ktorejkoľvek z týchto podmienok, ku ktorému v priebehu skúšobnej doby preukázateľne dôjde. Porušenie pritom musí byť podstatné, nepostačia napr. len drobné morálne poklesky v správaní sa odsúdeného v rámci povinnosti viesť riadny život, či menej významné porušenie niektorej povinnosti, pokiaľ k nemu nedochádza opakovane (sústavne). Či ide o podstatné porušenie, treba vždy posudzovať v kontexte konkrétneho prípadu.

Dovolací súd sa so závermi oboch súdov taktiež stotožňuje. Za potrebné považuje poznamenať, že zmyslom probačného dohľadu v trestnom konaní je okrem iného udržať páchatel'a v spoločnosti, resp. mimo ústavu na výkon trestu odňatia slobody (ide o tzv. udržiavaciu funkciu probačného dohľadu), avšak len pri súčasnom zabezpečení kontroly plnenia povinností a obmedzení uložených súdom podľa § 51 ods. 3, ods. 4 Tr. zák. Páchatel', ktorému bol uložený probačný dohľad, je priamo zo zákona (§ 51 ods. 5 Tr. zák.) povinný strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným úradníkom. Je teda povinný podrobiť sa dohľadu probačného úradníka. Bez kontroly dodržiavania podmienok probačného dohľadu neplní svoje funkcie a stráca svoj zmysel. Elementárnym predpokladom kontroly pritom je, že odsúdený ako kontrolovaný subjekt s probačným úradníkom spolupracuje. O rozsahu a forme spolupráce je na začiatku každého probačného dohľadu odsúdený riadne poučený. Inak tomu nebolo ani v tomto prípade.

Dôležité je tiež podotknúť, že pri výkone probačného dohľadu to nie je odsúdený, kto určuje termíny stretnutí s probačným úradníkom. Naopak, odsúdený je povinný sa dostaviť na termín, ktorý mu určí probačný úradník, po prípadnej predchádzajúcej vzájomnej dohode s odsúdeným, ktorá však nie je podmienkou. Tu je namieste poukázať na fakt, že odsúdený sa bez predchádzajúceho ospravedlnenia nedostavil už v poradí na piaty termín probácie určený na 13. septembra 2010. Dostavil sa až o tri dni neskôr, 16. septembra 2010. Do zápisnice o úkone uviedol, že sa ospravedľuje, ale na termín probácie zabudol (!!!). Okrem iného je zo zápisnice zjavné aj to, že probačný úradník odsúdeného osobitne upozornil na povinnosť okamžite hlásiť zmeny týkajúce sa pobytu, zamestnania a pod.

V kontexte vyššie rozvedených úvah je možné takéto trojdňové oneskorenie na termín probácie považovať za menej významné porušenie povinnosti probačného dohľadu, no len pokiaľ by k nemu nedochádzalo opakovane. Avšak opustenie územia Slovenskej republiky v skúšobnej dobe na obdobie takmer jedného roka (od 10. januára do 31. decembra 2011) bez predchádzajúceho informovania probačného úradníka, je podľa dovolacieho súdu tak vážne porušenie podmienok probačného dohľadu, ktoré môže bez ďalšieho založiť dôvodnosť rozhodnutia o neosvedčení sa odsúdeného. Odchodom z územia Slovenskej republiky odsúdený totiž zmariť možnosť akejkoľvek kontroly nad svojou osobou, čím probačný dohľad stráca svoj zmysel. Odsúdený sa dostáva mimo jurisdikciu slovenských súdov, v posudzovanom prípade (Srbsko) i mimo územia členských štátov únie. V týchto prípadoch probačný úradník nevie správanie sa odsúdeného v cudzine preveriť buď vôbec, alebo len s nepomernými ťažkosťami.

Otázku splnenia podmienok pre rozhodnutie súdu o osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe s uloženým probačným dohľadom podľa § 52 ods. 1 Tr. zák. nemožno zužovať len na skúmanie riadneho života odsúdeného počas skúšobnej doby a splnenie súdom uložených obmedzení a povinností (§ 51 ods. 3, ods. 4 Tr. zák.), ako to prezentuje minister spravodlivosti v podanom dovolaní. Ak by sme pripustili tento názor, potom by sa strácal rozdiel medzi podmiennečným odkladom výkonu trestu podľa § 49 Tr. zák. a podmiennečným odkladom výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom podľa § 51 Tr. zák. Ak je raz súdom uložený probačný dohľad nad správaním odsúdeného v skúšobnej dobe, potom dodržiavanie podmienok toho dohľadu je nevyhnutným predpokladom pre rozhodnutie o osvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe. Závažné porušenie podmienok probačného dohľadu, prípadne sústavné menej závažné porušovanie podmienok probačného dohľadu zo strany odsúdeného je dôvodom na rozhodnutie o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe.

59.

ROZHODNUTIE

I. Pri ukladaní spoločného trestu podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona na hlavnom pojednávaní nie je prekážkou, ak bol predchádzajúci odsudzujúci rozsudok vyhlásený v konaní o dohode o vine a treste, a naopak. Dohoda o vine a treste však musí zodpovedať vyššie označenému ustanoveniu.

II. Ak je daná pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu na konanie o určitom skutku podľa niektorej z právnych kvalifikácií jednočinného súbehu trestných činov, ja daná aj na konanie o inom čiastkovom útoku toho istého pokračovacieho trestného činu v situácii predpokladanej ustanovením § 41 ods. 3 Tr. zák., a to aj keď „dožalovaný“ skutok (čiastkový útok) podľa svojej právnej kvalifikácie pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu nezakladá.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016, sp. zn. 5Tost 11/2016).

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 31. marca 2016, vyššie uvedenej spisovej značky, z podnetu sťažnosti prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 12. februára 2016, sp. zn. PK-2T/29/2015, podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a Špecializovanému trestnému súdu v Pezinku uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Špecializovaný trestný súd (ďalej len ŠTS⁶⁶) uznesením z 12. februára 2016, sp. zn. PK-2T/29/2015, na verejnom zasadnutí po predbežnom prejednaní obžaloby prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátorka“) z 15. októbra 2015, sp. zn. VII/2Gv 246/14/1000, podanej na obvinených Mgr. M. H. a Mgr. M. H. rozhodol tak, že podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. postúpil trestnú vec príslušnému súdu, a to Okresnému súdu Levice s odôvodnením, že nie je sám na jej prejednanie príslušný.

ŠTS v odôvodnení tohto uznesenia argumentoval nasledovne:

Prokurátorka podala dňa 15. októbra 2015 pod č. k. VII/2 Gv 246/14/1000-21 obžalobu na obvinenú Mgr. M. H. a obvineného Mgr. M. H. pre zločin subvenčného podvodu spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. k § 225 ods. 1, ods. 4 písm. c/, ods. 5 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák., ktorý mali spáchať na tom skutkovom základe, že

Mgr. M. H. v postavení zamestnávateľa, zapísaného v Živnostenskom registri, vedenom na Obvodnom úrade L. pod číslom X., s miestom podnikania H. X., Ž., IČO: X., po vzájomnej dohode so svojím manželom Mgr. M. H., ktorý zabezpečoval styk so zdravotne postihnutými zamestnancami, uzatvorila dňa 25. júna 2010 v L. s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L. Dohodu č. X. o poskytnutí príspevku na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska (ďalej len „Dohoda č. X.“) podľa § 56 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 5/2004 Z.z.“) a vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 44/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa zaviazala zriadiť chránenú dielňu a vytvoriť 4 pracovné miesta pre 2 predavačov, jedného skladníka a jedného administratívneho pracovníka pre uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím s predmetom činnosti „maloobchod s výživovými doplnkami“, k čomu sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny L. zaviazal poskytnúť príspevok zamestnávateľovi na 4 pracovné miesta pre uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím do výšky 37.460,72 eur po predložení žiadosti o platbu, v ktorej mali byť uvádzané len oprávnené, skutočne vynaložené výdavky, ktoré vznikli zamestnávateľovi v súlade s uzavretou dohodou.

Obvinená M.H. následne predložila na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny L. jednotlivé žiadosti o platby č. 1 až 25 na refundáciu celkovej ceny práce, do ktorej započítala mimo platieb do sociálnej a zdravotných poisťovní aj mzdu pre zamestnancov za obdobie august 2010 až október 2012 na celkovú sumu 17 721,36 eur (podľa rozpisu uvedeného v odôvodnení uznesenia na str. 2 až 6), z ktorých súm skutočne vyplatená a v súlade s Dohodou č. X. bola len mzda svedkyni Ing. D. P. žiadosťami o platbu 1. - 18. za obdobie od augusta 2010 do januára 2012 v sume 4.432,18 € a mzda M. J. žiadosťami o platbu 19. - 25. za obdobie od februára 2012 do augusta 2012 v sume 2.067,60 €, kým ostatní zamestnanci M. F., A. F., J. T., M. Z., K. T., do práce po dohode s obvineným Mgr. M. H. nikdy nechodili, tomuto len odovzdali doklady preukazujúce ich

zdravotné postihnutie a podpísali ním predložené pracovné zmluvy, pričom na zriadených pracovných miestach Mgr. M. H deklarovala predloženými písomnosťami výkon pracovnej činnosti, ktorá vykonávaná nebola, spoločne s obvineným M. H inštruovala zamestnancov, že do práce ani chodiť nebudú, skutočnú prácu títo nevykonávali, nepreberali výplátne pásky, ani nevyplňali prezenčné listiny na dochádzku do práce, ktoré vyhotovila obvinená Mgr. M. H, hoci nezodpovedali skutočnosti a neboli ani podpísané zamestnancami.

Mgr. M. H jednal so zamestnancami o pracovných zmluvách, o ich pracovnej činnosti, kedy niektorým z nich povedal, že do práce chodiť nemusia, zamestnancom nevyplácali mzdy vo výške, ktorá bola uvedená v podpisových listinách miezd, ale im odovzdávali v hotovosti sumy vo výškach 50 eur a 100 eur, pričom na žiadosť obvineného M. H si zamestnankyňa A. F. dňa 9. septembra 2010 zriadila účet č. X. vo V., a.s. a zamestnanec J. T. si dňa 16. augusta 2010 zriadil účet č. X. vo vtedajšej V. S., a.s., ku ktorým účtom mal Mgr. M. H dispozičné právo a potom ako na tieto účty boli z účtu č. X. majiteľa Mgr. M. H poukázané mzdy zamestnancom A. F., M. F. a J. T., tieto finančné prostriedky Mgr. M. H v hotovosti vybral, nevyplátil zamestnancom a týmto spoločným konaním pod zámienkou splnenia stanovených podmienok vylákali finančný príspevok, čím spôsobili škodu Slovenskej republike zo štátneho rozpočtu, ktorej bola Dohoda č. X. financovaná zastúpenému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny L. z titulu nevyplatených deklarovaných miezd zamestnancom podľa § 56 zákona č. 5/2004 Z. z. vo výške 17.924,10 eur (24.423,88 - 4.432,18 - 2.067,60).

Obvinená Mgr. M. H. takisto na základe Dohody č. X. z 25. júna 2010 podala nasledovné žiadosti o poskytnutie príspevku na úhradu prevádzkových nákladov podľa § 60 zákona č. 5/2004 Z. z. - v rozsahu uvedenom na str. 7 až 10 uznesenia, do ktorých zahrnula okrem výdavkov na platbu účtovníčke aj náklady na úhradu priestorov chránenej dielne na základe nájomných zmlúv medzi prenajímateľom M. K. a nájomcom M. H, rod. K. na predmety nájmu:

- obchodný priestor cca 90m² so sociálnym zariadením na adrese L., S., č. X., za sumu 940 eur mesačne,

- kancelárske a skladové priestory so sociálnym zariadením 85 m² na adrese Č., Š. X. za sumu 410 eur mesačne, ktoré však neboli využívané v súlade s uzavretou Dohodou, priestory na Š. ulici č. X. pre prácu administratívnej sily a skladníka, priestor na ulici S. č. X. v L. na prácu dvoch predavačov, zdravotne postihnutí zamestnanci ich nevyužívali na výkon práce, pretože ani títo žiadnu nevykonávali, a takisto ani údaje v priložených nájomných zmluvách nezodpovedali skutočnosti, pričom obvinená M. H z deklarovaných priestorov užívala len menšiu výmeru, pretože uvedené priestory výmeru uvádzanú v nájomných zmluvách ani neobsahovali, ale podľa kontrolných zistení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny L. chránená dielňa na adrese L., S. č. X., má namiesto uvádzaných 90 m² len 39,85 metrov², chránená dielňa na adrese Č., Š. X. namiesto uvádzaných 85 metrov² len 36,33 metrov, čím spôsobili škodu Slovenskej republike, zastúpenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L. z titulu preplatených deklarovaných úhrad priestorov chránenej dielne nevyplatených deklarovaných miezd zamestnancom podľa § 60 zákona č. 5/2004 Z.z. vo výške 28.946,16 eur, celkovo vo výške 46.870,26 eur (17.924,10 + 28.946,16).

V danom prípade senát ŠTS posudzoval svoju príslušnosť podľa ustanovenia § 14 písm. k/ Tr. por. (účinného v čase podania obžaloby).

Podľa obžaloby mali obvinení Mgr. M. H a Mgr. M. H svojím konaním spôsobiť škodu celkovo vo výške 46.870,26 eur.

Prokurátorka v obžalobe poukázala na skutočnosť, že obvinená Mgr. M. H už bola súdne trestaná, a to rozsudkom ŠTS z 2. júla 2014, sp. zn. PK-1T/16/2014, po schválení dohody o vine a treste, pre zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. c/ Tr. zák.

Mgr. M. H bol súdne trestaný rozsudkom ŠTS z 1. októbra 2014, sp. zn. BB-3T/23/2014, po schválení dohody o vine a treste, pre zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.

V obžalobe prokurátorka argumentovala tým, že skutky uvedené v obžalobe sú ďalšími čiastkovými útokmi a tvoria súčasť pokračovacieho trestného činu subvenčného podvodu, za ktoré iné čiastkové útoky boli Mgr. M. H a Mgr. M. H právoplatne odsúdení vyššie uvedenými rozsudkami ŠTS.

Podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. ak súd odsudzuje páchatel'a za ďalší čiastkový útok, ktorý tvorí súčasť pokračovacieho trestného činu, za ktorého iný čiastkový útok bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok, ktorý už nadobudol právoplatnosť, zruší v rozsudku skorší výrok o vine o pokračovacom trestnom čine a trestných činoch spáchaných s ním v jednočinnom súbehu, celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú v uvedenom výroku o vine svoj podklad. Súd pri viazanosti skutkovými zisteniami v zrušenom rozsudku znova rozhodne o vine za pokračovací trestný čin vrátane nového čiastkového útoku, prípadne za trestné činy spáchané s ním v jednočinnom súbehu, ako aj o spoločnom treste za pokračovací trestný čin, ktorý nesmie byť miernejší než trest uložený skorším rozsudkom. Súd prípadne rozhodne tiež o nadväzujúcich výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine. Ak je ukladaný trest za viac trestných činov, ustanovenia odsekov 1 a 2, § 42 a § 43 sa použijú primerane.

Obvinená Mgr. M. H a obvinený Mgr. M. H boli odsúdení za predchádzajúce skutky, čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu, po schválení dohôd o vine a treste.

Podľa názoru ŠTS konanie o dohode o vine a treste je osobitným druhom konania, v ktorom súd nevykonáva dokazovanie; súd môže, ak obvinený odpovedal na všetky otázky „áno“, rozhodovať len o skutku, jeho právnej kvalifikácii, primeranosti trestu, ochrannom opatrení vo vzťahu k obvinenému, ako aj o výroku na náhradu škody v rozsahu uvedenom v návrhu na schválenie dohody o vine a treste. Týmto konaním sa obvinený vzdáva práva na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom na hlavnom pojednávaní a trest mu súd ukladá bez dokazovania viny po tom, ako kladne odpovie pred súdom na verejnom zasadnutí na zákonom taxatívne stanovené otázky uvedené v ustanovení § 333 ods. 3 Tr. por. pod písm. a/ až j/. Kladnou odpoveďou na otázku uvedenú v ustanovení § 333 ods. 3 písm. j/ Tr. por. sa obvinený vzdáva aj práva podať proti rozsudku o schválení dohody o vine a treste riadny opravný prostriedok (odvolanie).

ŠTS ďalej argumentoval tým, že v konaniach vedených pod sp. zn. PK-1T/16/2014 a BB-3T/23/2014 nevykonával dokazovanie o vine a takéto dokazovanie nemôže nahradiť vyhlásenie obvineného, že je vinný, pretože ho mohol urobiť len pre účely uzatvorenia dohody o vine a treste. Za takýchto okolností uloženie spoločného trestu podľa názoru ŠTS neprichádza do úvahy. Na účel spoločného trestu nie je možné použiť dohodový rozsudok. Podľa názoru ŠTS nie je vylúčené, že priznanie obvinených pre konanie o dohodách o vine a treste bolo účelové.

V zmysle ustanovenia § 41 ods. 3 Tr. zák. je súd rozhodujúci o spoločnom treste za pokračovací trestný čin viazaný skutkovými zisteniami v zrušenom rozsudku, to znamená, že súd tieto skutkové zistenia prevezme bez ich ďalšieho prehodnocovania, doplňovania či obmedzovania, pričom prijímané skutkové zistenia môže súd, ktorý ukladá spoločný trest, upraviť len tak, aby tu bola nadväznosť na novo súdené čiastkové útoky pokračovacieho trestného činu (môže napr. jednotlivé čiastkové útoky zoradiť z časového hľadiska postupne za sebou bez ohľadu na to, či sa jedná o čiastkové útoky prijímané z predchádzajúceho rozsudku alebo novo súdené, môže uviesť súhrn nimi spôsobenej škody alebo ziskového majetkového prospechu a pod.).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného potom ŠTS dospel k záveru, že skoršie rozsudky, ktorými boli obvinení Mgr. M. H a Mgr. M. H právoplatne uznaní za vinných sú rozsudky po schválení dohody o vine a treste, preto v posudzovanom prípade nie je vzhľadom na osobitosť konania o dohode o vine a treste možné ukladať spoločný trest.

Z týchto dôvodov potom ŠTS podanú obžalobu, sp. zn. VII/2 Gv 246/14/1000, posúdil ako samostatnú, na rozhodovanie o ktorej nie je vecne príslušný.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podala sťažnosť prokurátorka, ktorá sa nestotožnila s právnym názorom ŠTS. Podľa nej v posudzovanej veci v prípade uznania viny bude potrebné uložiť spoločný trest, a to aj pre trestný čin, ktorý patrí do pôsobnosti ŠTS, a to zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenskíev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.

Podanou sťažnosťou sa preto domáhala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zrušil napadnuté uznesenie a ŠTS uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd v rámci svojej prieskumnej povinnosti podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia i konanie predchádzajúce týmto výrokom, pričom zistil, že sťažnosť prokurátorky je dôvodná.

Najvyšší súd sa nestotožnil s právnym názorom ŠTS. ŠTS nemôže kategorizovať rozsudky na vyhlásené po hlavnom pojednávaní, na rozsudky po dohode o vine a treste, poprípade ešte na rozsudky vyhlásené v neprítomnosti obvineného alebo v konaní proti ušlému, pretože k použitiu § 41 odsek 3 Tr. zák. zákon vyžaduje „vyhlásený odsudzujúci rozsudok, ktorý už nadobudol právoplatnosť ...“, obidva predchádzajúce rozsudky obžalovanej Mgr. M. H (sp. zn. 1T/16/2014) aj obžalovaného Mgr. M. H (sp. zn. 3T/23/2014) sú vyhlásené odsudzujúce rozsudky a sú právoplatné.

V konaní pod sp. zn. PK-1T/16/2014 (obv. Mgr. M. H) a pod sp. zn. BB-3T/23/2014 (obv. Mgr. M. H) a teraz žalovaného skutku z Dohody o poskytnutí príspevku na zriadenie chránenej dielne č. 15/56/2010 ide jednoznačne o ďalšie čiastkové útoky, ktoré tvoria súčasť pokračovacieho trestného činu, za ktorý už boli vyhlásené odsudzujúce rozsudky. Žalované konanie, o ktorom rozhodoval ŠTS v napadnutom uznesení z 12. februára 2016, sp. zn. PK-2T/29/2015, sa týkalo útokov z Dohody o poskytnutí príspevku na zriadenie chránenej dielne podpísanej 25. júna 2010 za obdobie od augusta 2010 do augusta 2012. Už vyhlásený odsudzujúci rozsudok u obžalovanej Mgr. M. H bol z Dohody podpísanej 20. júna 2011 za skutky od septembra 2011 do júna 2013, u obžalovaného Mgr. M. H zase z podpisu Dohody zo dňa 30. októbra 2012 a predkladaných žiadostí o platbu od novembra 2012 do septembra 2013. Všetky dohody uzatvorené s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny L. podľa toho istého zákona č. 5/2004 Z. z. boli podpísané za účelom vylákania príspevku z dôvodu zriadenia chráneného pracoviska. Kým dohoda podpísaná ako úplne prvá, teraz žalovaná Dohoda č. X. podpísaná 25. júna 2010, bola financovaná zo štátneho rozpočtu, neskôr uzatvorené Dohody č. X. z 20. júna 2011 a č. X. z 30. októbra 2012 boli financované kumulatívne tak zo zdrojov napojených na štátny rozpočet, ako aj z Európskeho sociálneho fondu. Spoločné konanie obžalovaných Mgr. M. a M. H bolo správne právne kvalifikované ako pokračovací trestný čin subvenčného podvodu podľa § 225 Tr. zák. a tento tvoria útoky páchané za obdobie od augusta 2010 do septembra 2013, uzavreté na základe troch dohôd s tým istým poškodeným.

Podľa § 122 ods. 10 Tr. zák. za pokračovací trestný čin sa považuje, ak páchatel pokračoval v páchaní toho istého trestného činu. Trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin, ak všetky čiastkové útoky toho istého páchatela spája objektívna súvislosť v čase, spôsobe ich páchania a v predmete útoku, ako aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer páchatela spáchať uvedený trestný čin; to neplatí vo vzťahu k čiastkovým útokom spáchaným mimo územia Slovenskej republiky.

Z uvedeného vyplýva, že obvinení sú žalovaní za ďalšie útoky zločinu subvenčného podvodu spolupáchatelstvom podľa § 20, § 225 ods. 1, ods. 4 písm. c/, ods. 5 Tr. zák., pre ktoré sčasti už boli odsúdení v súbehu s prečinom poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., hoci v konaniach o dohode o vine a treste. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že vyhlásenie obvineného v konaní o dohode o vine a treste, že je vinný, nahrádza dokazovanie viny na hlavnom pojednávaní.

Rovnako najvyšší súd zastáva názor, že u obžalovaných M. a M. H v prípade záveru o ich vine v zmysle podanej obžaloby bude potrebné ukladať podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. spoločný trest, pri ktorom sa bude rušiť výrok o vine z predchádzajúcich rozsudkov, teda aj pre trestný čin podľa § 261 Tr. zák., ktorý patrí do vecnej príslušnosti ŠTS (§ 14 písm. m/ Tr. por.). Vzhľadom k tomu prokurátorka postupovala v súlade s Trestným poriadkom, keď podala obžalobu, hoci pre zločin subvenčného podvodu spolupáchatelstvom podľa § 20, § 225 ods. 1, ods. 4 písm. c/, ods. 5 Tr. zák. na ŠTS, pretože v prípade ukladania spoločného trestu sa bude rozhodovať aj o prečine poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.